

ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ตุลาคม 2554

ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

ตุลาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ตุลาคม 2554

พรทิพย์ ม่วงมี. (2554). ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ
นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรม
ศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ดร.ดุขฎิ โยเหลา, อาจารย์ ดร.ปริญญาพันธ์
ร่วมชาติ.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้น
ปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษา ได้แก่ เพศ
ประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะสถานการณ์กับ
จิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะตามสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และ
ลักษณะสถานการณ์กับความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ 4) เพื่อค้นหาตัวแปรที่สำคัญในการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา
ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะพาณิชยศาสตร์และการ
บัญชี และ คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 320 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้แบบสอบถามเป็น
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้การสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ 2 ลักษณะ คือ
1) สถิติพื้นฐาน อาทิ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นต้น และ
2) สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน ในลักษณะของสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่
การทดสอบค่าที (t-test), การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-Way ANOVA), การใช้สถิติ
การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) , และ
การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Hierarchical)

ผลการวิจัยพบว่า 1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา
ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนประสบการณ์ในการทำงานเพื่อหารายได้ด้วย
ตนเองในระหว่างการศึกษาต่างกันมีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ
และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ 3.
ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ 4. ลักษณะทางจิต ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ความสามารถในการตัดสินใจ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะทางสังคม ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ 5. ลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม จิตลักษณะเดิม ได้แก่ บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 เมื่อควบคุมตัวแปร การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการคงที่

PSYCHO-SOCIAL FACTORS ASSOCIATED WITH ENTREPRENEURIAL INTENTION
OF THE FOURTH YEAR THAMMASAT UNIVERSITY STUDENTS

Presented in partial Fulfillment of the Requirements For the
Master of Science degree in Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University
October 2011

Pornthip Moungmee. (2011). *Psycho-Social Factors Associated With Entrepreneurial Intention of the fourth year Thammasat University students*. Master of Science, M.S. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr.Dusadee Yoelao, Dr.Pinyapan Roamchart.

The objectives of this research were 1) to compare entrepreneurial intention of the fourth year Thammasat University students divided by psycho-social Factors ; sex and work experience. 2) to study the interaction between situational, psychological traits, and psychological states on entrepreneurial intention of the fourth year Thammasat University students. 3) to study the correlation between situational and psychological traits on entrepreneurial intention of the fourth year Thammasat University students. 4) to explore the important predictor of entrepreneurial intention of the fourth year Thammasat University students.

The samples were 320 students studying the fourth year at the faculty of accounting and faculty of economics in Thammasat University. Stratified random sampling was used to select the samples. Data were collected by questionnaire. Frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation were used for descriptive statistics, while One-way Analysis of Variance and T-test, Pearson's product moment correlation, Two-way Analysis of Variance, and Hierarchical Multiple Regression Analysis, were used for inferential statistics.

The research findings were as follows:

1. Students who were different in sex had differences in intention of becoming an entrepreneur at 0.05 statistical significant level. Nevertheless, students who were different in work experience had not differences in intention of becoming an entrepreneur at 0.05 statistical significant level.
2. There was no interaction between the ability for career decision-making and conformation to the reference group related to becoming an entrepreneur.
3. There was no interaction between attitude towards intention of becoming an entrepreneur and conformation to the reference group related to becoming an entrepreneur.

4. Psychological traits ,i.e. intrinsic motivation, extraversion, decision-making, and attitude, Situational factors, i.e. conformation to the reference group related to becoming an entrepreneur, and social support were positively corrected to the intention of becoming an entrepreneur.

5., Situational factor ,i.e. social support and psychological traits ,i.e. extraversion could predict the intention of becoming an entrepreneur of the fourth year Thammasat University students after controlling conformation to the reference group related to becoming an entrepreneur.

ปริญญาพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ของ

พรทิพย์ ม่วงมี

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คนบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน ตุลาคม พ.ศ.2554

คณะกรรมการควบคุมปริญญาพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุขฎิ โยเหลา)

(อาจารย์ ดร.ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ภิญญาพนธ์ ร่วมชาติ)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุขฎิ โยเหลา)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ภิญญาพนธ์ ร่วมชาติ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วิชุดา กิจธรรม)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ และความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดุชนิโยเหลา ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร. ภิญญาพันธ์ ร่วมชาติ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และผศ.ปิยดา สมบัติวัฒนา ท่านทั้งสามได้เสียสละเวลาอันมีค่า เพื่อให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความช่วยเหลือในหลายสิ่งหลายอย่างรวมถึงกำลังใจในการทำงานวิจัยทุกขั้นตอน ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ที่มีค่ายิ่งในการทำวิจัย และท่านทั้งสามยังเป็นแบบฉบับของอาจารย์ที่ทุ่มเทให้กับศิษย์และงานด้านวิชาการอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับและกราบขอบพระคุณท่านทั้งสามเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร และอาจารย์ ดร.วิชุดา กิจจรธรรม กรรมการสอบปากเปล่าที่ได้รับแต่งตั้งเพิ่มเติม และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ปิยดา สมบัติวัฒนา อาจารย์ ดร. นริศรา พึ่งโพธิ์สภ และ อาจารย์ ดร.ฐาตุกร จันประเสริฐ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย รวมถึงให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีคุณภาพ

ขอขอบคุณนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเศรษฐศาสตร์และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา นายประจวบ ม่วงมี มารดา นางศรีปาน ม่วงมี และทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจและคอยดูแลข้าพเจ้าเสมอมา และขอขอบคุณประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณพ่อ-แม่ ครู อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ในการอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาจนถึงปัจจุบัน

พรทิพย์ ม่วงมี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตในการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ: ความหมายและการวัด	6
แนวการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์	13
จิตลักษณะเดิมกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	15
ลักษณะของสถานการณ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	34
จิตลักษณะตามสถานการณ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ	44
เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ นักศึกษา	55
ลักษณะทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ	61
นิยามปฏิบัติการ	65
กรอบแนวคิดการวิจัย	70
สมมติฐานในการวิจัย	71
3 วิธีดำเนินการวิจัย	72
การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	72
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	73
การหาคุณภาพเครื่องมือ	83
การเก็บรวบรวมข้อมูล	84
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	85

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	86
การเสนอผลการวิเคราะห์	87
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	99
สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	101
ข้อเสนอแนะ	108
บรรณานุกรม	110
ภาคผนวก	124
ภาคผนวก ก	125
ภาคผนวก ข	140
ประวัติย่อผู้วิจัย	148

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงค่าความเชื่อมั่นชนิดความสอดคล้องภายในด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา	84
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรอิสระทุกตัว	87
3 แสดงค่าสถิติพื้นฐาน จำแนกตามตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย	88
4 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ	89
5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงานเพื่อหารายได้ด้วยตนเองในระหว่างการศึกษา	89
6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา โดยพิจารณาตามความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นสูงและต่ำ	90
7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการแตกต่างกัน	91
8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา โดยพิจารณาตามเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นสูงและต่ำ	92
9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ และเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาแตกต่างกัน	93
10 ความสัมพันธ์ ลักษณะทางจิต ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะทางสังคม ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ	94

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
11	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Hierarchical Model) ของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ	97
12	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา	141
13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแรงจูงใจภายใน	142
14	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของบุคลิกภาพแบบแสดงตัว	143
15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ	144
16	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของการสนับสนุนทางสังคม	145
17	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของความสามารถในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ	146
18	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของความสามารถในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ	147

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model)	14
2 แหล่งที่ก่อให้เกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง	51
3 กรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในงานวิจัย	70

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติศึกษาเรื่องความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ พ.ศ.2551 พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานที่จบการศึกษาปริญญาตรีในทุกสาขาวิชา ทั้งหมด 46,553 คน ในขณะที่มีผู้ว่างงานในระดับนี้อยู่ถึง 91,192 คน และล่าสุดสำนักงานสถิติแห่งชาติเปิดเผยตัวเลขว่างงาน เดือนมกราคม พ.ศ. 2552 มีผู้ว่างงานสูงถึง 8.8 แสนคน คิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 2.4 จะเห็นได้ว่าภาวะการว่างงานมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่ความต้องการงานของผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้บัณฑิตที่จบการศึกษาจำนวนมากต้องตกอยู่ในสภาพของผู้ว่างงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 3)

ในอดีตจนถึงปัจจุบัน นักศึกษาไทยได้รับการอบรมขัดเกลาให้เข้าสู่ตลาดแรงงานในฐานะลูกจ้างบริษัทหรือข้าราชการเท่านั้นมิใช่การเป็นผู้ประกอบการ (ชูชัย มิทธิไกร, 2547: 2) และที่ผ่านมาผู้ที่มีการศึกษาสูงมุ่งประกอบอาชีพรับเงินเดือน เป็นพนักงาน หรือลูกจ้าง ในขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาไม่สูงมากนักจะประกอบอาชีพอิสระ และเป็นผู้ประกอบการ (สมสวัสดิ์ บุญาคำ, 2546: 2) อีกทั้งการเรียนในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยนั้นไม่ได้เตรียมให้นักศึกษาเป็นผู้ประกอบการ แต่ปัจจุบันพบว่า คนส่วนใหญ่หันมาประกอบธุรกิจส่วนตัวของตัวเองเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากสภาวะการณวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) หลังวิกฤติเศรษฐกิจปี 2540 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2545 เพิ่มขึ้นจากปี 2539 ร้อยละ 20.9 ในขณะที่เดียวกันวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภาคธุรกิจที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และเทศบาลไม่รวมนอกเขตเทศบาลทั่วประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละ 29.2 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2546:2) อาชีพผู้ประกอบการ จึงถือว่าเป็นอาชีพที่น่าสนใจ แต่การเป็นผู้ประกอบการไม่ใช่เรื่องง่ายและไม่ใช่ว่าเรื่องของการเสี่ยงโชค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีแนวโน้มการแข่งขันสูงขึ้นเรื่อยๆ ผู้ประกอบการที่จะดำรงอยู่ได้จำเป็นต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและบริบททางสังคม ส่วนผู้ประกอบการใหม่ที่มีความตั้งใจที่จะเริ่มต้นธุรกิจ แต่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ย่อมต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ด้วยความมุ่งมั่นและแน่วแน่อย่างแท้จริงที่จะสามารถเป็นผู้ประกอบการที่ประสบผลสำเร็จได้ (เกศินี จุฑาวิจิตร, 2552: 4)

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับความตั้งใจทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง นักวิจัยจะใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbine (Ajzen and Fishbine 1980: 34) เช่น เกศินี จุฑาวิจิตร (2552: 4) ศึกษาเรื่อง รายงานการวิจัยศักยภาพและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ 2551 และชูชัย สมิทธิไกร (2547: 50) ศึกษา

เรื่อง รายงานการวิจัยศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยไทย แต่การศึกษาครั้งนี้ได้เลือกใช้ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) ในการอธิบายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการเนื่องจากว่าเป็นทฤษฎีที่มีการอธิบายสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมใดๆ ของมนุษย์ไว้ 4 กลุ่มสาเหตุ คือ 1) ลักษณะของสถานการณ์ปัจจุบัน หรือ สภาพแวดล้อมทางสังคมที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่ในขณะนั้น ซึ่งจะเอื้ออำนวยหรือขัดขวางการเกิดพฤติกรรม โดยหากบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่างๆ ตลอดเวลา บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมสอดคล้องตามทิศทางที่สถานการณ์ผลักดัน 2) จิตลักษณะเดิมของผู้กระทำ เป็นจิตลักษณะค่อนข้างคงที่ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ปัจจุบันเป็นจิตลักษณะที่ก่อตัวขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก สะสมมาถึงปัจจุบันจากการปลูกฝังอบรมในครอบครัวและโรงเรียน 3) จิตลักษณะร่วมกับสถานการณ์ คือ ปัจจัยทางจิตลักษณะเดิมอย่างน้อย 1 ด้าน ร่วมกับปัจจัยทางสถานการณ์อย่างน้อย 1 ด้าน ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหนึ่งๆ และ 4) จิตลักษณะตามสถานการณ์ หมายถึง ลักษณะทางจิตที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมของบุคคลกับสถานการณ์ปัจจุบันภายในตัวบุคคลนั้น โดยจิตลักษณะตามสถานการณ์มักหันเหไปแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์โดยง่าย หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์นั้นๆ ดังนั้นทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมจึงเป็นทฤษฎีที่จะพยายามอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์ให้ได้ครอบคลุมมากที่สุดโดยคำนึงถึงทั้งทางด้านจิตใจของบุคคลอันเป็นสาเหตุภายในตัวบุคคลกับสถานการณ์ที่เขาประสบอยู่ซึ่งถือว่าเป็นสาเหตุภายนอกตัวบุคคล (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2541; อ้างอิงจาก Magnusson; & Endler. 1977)

จากการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553: 4) ที่พบว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าจำนวนที่ผู้ประกอบการต้องการเกือบ 2 เท่า แต่จากการศึกษาร้อยละของบัณฑิตระดับปริญญาตรีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี รวมไปถึงเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ได้งานทำและประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี มีค่าอยู่ในระดับที่สูง มีค่าใกล้เคียงกับค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้อยู่ที่ร้อยละ 92 ซึ่งผลการดำเนินงานปีการศึกษา 2549-2551 พบว่า เท่ากับ 87.48, 92.47 และ 83.40 ตามลำดับ (รายงานการประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2551 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 55-74) ในขณะที่คณะเศรษฐศาสตร์พบว่า เกณฑ์เป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 55.47 ซึ่งผลการดำเนินงานพบว่า ปีการศึกษา 2551 และ 2552 มีค่าร้อยละ 55.47 และ 55.47 ตามลำดับ (รายงานการประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2552 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 47) แต่ทั้ง 2 คณะไม่ได้มีการแยกประเภทอย่างชัดเจนเช่นกัน ว่ามีนักศึกษาที่เป็นผู้ประกอบการหรือเป็นลูกจ้าง ข้าราชการในหน่วยงานต่างๆ อย่างชัดเจน อีกทั้งขัดแย้งกับผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553: 4) ที่พบว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าจำนวนที่ผู้ประกอบการต้องการเกือบ 2 เท่า ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจว่า ทำไมนักศึกษาใน

กลุ่มการศึกษาสาขาธุรกิจมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงมีภาพการณ์ว่างงานในระดับที่น้อยมาก และมีปัจจัยอะไรที่เป็นสาเหตุให้นักศึกษากลุ่มดังกล่าวตัดสินใจและตั้งใจเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการ โดยงานวิจัยนี้ได้ศึกษาเพื่อที่จะอธิบายถึงสาเหตุมากกว่านั้น จึงน่าจะครอบคลุมและพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสถานการณ์กับจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะตามสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และลักษณะสถานการณ์กับความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สำคัญในการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความสำคัญของการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้

1. คณะผู้บริหารของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะเศรษฐศาสตร์ ได้ทราบถึงระดับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน
2. คณะผู้บริหารของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะเศรษฐศาสตร์ ได้ทราบถึงจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และลักษณะของสถานการณ์ที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. คณะผู้บริหารของคณะพาณิชยการบัญชี และคณะเศรษฐศาสตร์ รวมไปถึงอาจารย์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริมหรือแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาต่อไป

ขอบเขตในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม โดยเสนอสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นทั้งสาเหตุด้านจิตใจและสาเหตุด้านสถานการณ์ ซึ่งรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ จัดเป็นรูปแบบที่พยายามจะอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์อย่างครอบคลุมมากที่สุด เพราะมุ่งเน้นความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตใจของบุคคล (สาเหตุภายใน) กับสถานการณ์ (สาเหตุภายนอก) ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้ใช้รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมในการกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2548: 25ก)

ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งกลุ่มปัจจัยเชิงเหตุเป็น 4 กลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มที่ 1 จิตลักษณะเดิม เป็นลักษณะทางจิตที่ติดตัวบุคคลมาจากประสบการณ์ที่ได้รับจากปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวและสถานศึกษา ในที่นี้ศึกษาแรงจูงใจภายในและบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว กลุ่มที่ 2 ลักษณะของสถานการณ์คือ สาเหตุภายนอกตัวบุคคล หมายถึงสถานการณ์ปัจจุบันที่บุคคลเผชิญอยู่ ซึ่งอาจเอื้อหรือขัดขวางต่อการกระทำพฤติกรรมหนึ่งๆ ในที่นี้ศึกษาการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการและการสนับสนุนทางสังคม กลุ่มที่ 3 จิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นจิตลักษณะของบุคคลที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์แบบภายในตน เป็นสาเหตุหนึ่งที่มีอิทธิพลมากต่อบุคคล ในที่นี้ศึกษาความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพและเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ กลุ่มที่ 4 อิทธิพลร่วมระหว่างสถานการณ์กับจิตลักษณะเดิม ซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์ภายนอกจิตลักษณะเดิมที่ติดตัวมา กับสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญอยู่และส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรม

ประชากร

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนคณะเศรษฐศาสตร์และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีในปีการศึกษา 2554 จำนวน 1,537 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนคณะเศรษฐศาสตร์และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีในปีการศึกษา 2554 จำนวน 320 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 จิตลักษณะเดิม: แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว

1.2 ลักษณะของสถานการณ์: การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ

การสนับสนุนทางสังคม

1.3 จิตลักษณะตามสถานการณ์: ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

1.4 ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษา: เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หมายถึง นักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2554

ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง การทำงานพิเศษเพื่อหารายได้ระหว่างกำลังศึกษาอยู่หรือทำงานพิเศษในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน เช่น การทำธุรกิจขายตรง การขายของตามตลาดนัด หรือการเข้าร่วมโครงการฝึกปฏิบัติวิชาชีพภายใต้การควบคุมดูแลของสถานศึกษา เป็นต้น

อาชีพผู้ประกอบการ หมายถึง อาชีพที่อยู่ในขอบข่ายของการเป็นนายจ้างตนเองหรือการประกอบกิจการส่วนตัวอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเป็นกลุ่มบุคคลหรือทำเพียงคนเดียว ทั้งนี้เพื่อหารายได้เข้ามาดำรงชีวิตโดยที่ไม่ต้องไปเป็นลูกจ้างทั้งภาครัฐและเอกชน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงเรื่อง ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า
และรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ: ความหมายและการวัด
 2. แนวการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์
 3. จิตลักษณะเดิมกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
 - 3.1 แรงจูงใจภายในกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
 - 3.2 บุคลิกภาพด้านการแสดงตัวกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
 4. ลักษณะของสถานการณ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
 - 4.1 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการกับความตั้งใจเป็น
ผู้ประกอบการ
 - 4.2 การสนับสนุนทางสังคมกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
- จิตลักษณะตามสถานการณ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
5. ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
 6. เจตคติต่อความตั้งใจผู้ประกอบการกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
- ลักษณะทางชีวสังคมกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ: ความหมายและการวัด

ความหมายของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

การเลือกประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการหรือประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งนั้นมียุทธศาสตร์ต่อ
การดำรงชีวิตมนุษย์ บุคคลใดที่สามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัดความ
สนใจและบุคลิกภาพของตน บุคคลนั้นก็จะมีความมั่นใจที่จะประสบความสำเร็จ แต่การที่จะประสบ
ความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยความมุ่งมั่นและตั้งใจจริงในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ลุล่วงไปได้ ซึ่งได้
มีผู้ทำการศึกษาและให้นิยามความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการที่หลากหลาย ดังนี้

วชิร โอบิธกร (2541: 58) ได้ให้ความหมายของความตั้งใจในการประกอบอาชีพอิสระไว้ว่า
เป็นระดับของความมุ่งมั่น ความต้องการ และการรอคอยโอกาสที่บุคคลจะประกอบอาชีพอิสระ
มนทกานต์ เมฆรา (2546: 3) ให้ความหมาย ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ ไว้ว่าสภาวะทางจิต

ที่ใส่ใจต้องการที่จะประกอบการธุรกิจของตนเอง มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้ประกอบการในอนาคต อันใกล้ เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อการกระทำ เป็นตัวที่สามารถบ่งชี้ว่าบุคคลมีการวางแผน มากน้อยอย่างไร ในการกระทำพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่ง

ซูซัย สมิทธิไกร (2547: 4) ให้ความหมาย ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ ไว้ว่า สภาวะทางจิตที่ใส่ใจต้องการที่จะประกอบกิจการของตนเอง

อัฐพล เชื้อนคำ (2548: 4) ให้ความหมาย ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ ไว้ว่า สภาวะทางจิตที่มุ่งมั่น ใส่ใจ ต้องการที่จะประกอบกิจการด้วยตนเองในอนาคต

อาคิรา โสภณวชิรวงศ์ (2552: 3) ให้ความหมาย ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ ไว้ว่า สภาวะทางจิตที่ใส่ใจต้องการที่จะประกอบการธุรกิจของตนเอง มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้ประกอบการในอนาคตอันใกล้

เกศินี จุฑาวิจิตร (2552: 7) ได้ให้ความหมายความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง สภาวะทางจิตของบุคคลบ่งชี้ถึงความต้องการที่จะประกอบกิจการของตนเอง

จากความหมายทั้งหมดของนักวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง สภาวะทางจิตที่ใส่ใจ บ่งชี้ถึงความต้องการที่จะประกอบการธุรกิจของตนเอง มีความมุ่งมั่น ความต้องการ และรอคอยโอกาสที่จะเป็นผู้ประกอบการในอนาคตอันใกล้ เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับแรงจูงใจที่มีผลต่อการกระทำ เป็นตัวที่สามารถบ่งชี้ว่าบุคคลมีการวางแผนมากน้อยอย่างไร ในการกระทำพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่ง

แนวคิดเกี่ยวกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

ในการศึกษาความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการนั้น เป็นการศึกษาถึงเจตนาในการทำพฤติกรรม ซึ่งได้รับการสนับสนุนว่าเป็นปัจจัยแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล ดังนั้นเจตนาในการทำพฤติกรรมจึงเป็นตัวทำนายว่าพฤติกรรมจะเกิดขึ้นหรือไม่ กล่าวคือ ถ้าบุคคลยังมีความตั้งใจมากขึ้นเพียงใด ก็จะมีควมพยายามในการทำพฤติกรรมมากขึ้นเพียงนั้น (อนิศรา พลสูง. 2552: 26; อ้างอิงจาก Fishbein; & Ajzen. 1980) ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมตัวแปรที่สำคัญในการศึกษาความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการซึ่งมีดังนี้

1. **ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม (Control Beliefs: CB)** ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม การกระทำพฤติกรรมจะเกี่ยวข้องกับการรับรู้ของบุคคลว่ามีปัจจัยต่างๆ เพียงพอหรือไม่ที่จะส่งเสริมหรือขัดขวางต่อการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ เช่น บุคคลมีความเชื่อหากเขามีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้แล้วเขาจะได้รับคำยกย่องชมเชยจากผู้บังคับบัญชา เขาก็จะแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ให้กับเพื่อนร่วมงาน ในทางตรงกันข้ามหากเขามีความเชื่อว่าผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนหรือขัดขวางการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ เขาก็จะไม่แสดงพฤติกรรมการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ จากตัวอย่างแสดง

ให้เห็นว่า การได้รับการยกย่องชมเชยจากผู้บังคับบัญชาเป็นปัจจัยส่งเสริม ส่วนการไม่สนับสนุนหรือขัดขวางของผู้บังคับบัญชาเป็นปัจจัยขัดขวาง (ลูธิตพัฒน์ พิษณุธาดาพงศ์. 2548: 18 อ้างอิงจาก Ajzen, 2002a)

2. **เจตนาในการทำพฤติกรรม (Intention: I)** เป็นตัวแทนในการแสดงออกในการรับรู้เกี่ยวกับความพร้อมของบุคคลที่จะกระทำพฤติกรรม เจตนาหรือความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมนี้จะเป็นตัวแปรหรือเงื่อนไขที่สำคัญในการกำหนดการกระทำพฤติกรรมอย่างฉับพลันของบุคคล

3. **ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่มีอยู่จริง (Actual Behavioral Control: ABC)** หมายถึงขอบเขตที่บุคคลมีทักษะ ความชำนาญ ทรัพยากร และความพร้อมอื่นๆ ที่ต้องมีมาก่อนและจำเป็นต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น การประสบความสำเร็จในการกระทำพฤติกรรมนั้นมีขึ้นอยู่เพียงแค่เจตนาในการทำพฤติกรรมที่ชอบเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับระดับความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่เพียงพอด้วย กล่าวคือบุคคลจะต้องมีความรับรู้ความสามารถในการกระทำพฤติกรรมของตนที่ถูกต้อง นอกจากนี้การรับรู้ความสามารถในการกระทำพฤติกรรมยังนำไปสู่การเป็นตัวแทนของการควบคุมที่แท้จริงและความสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมด้วย

4. **พฤติกรรม (Behavior: B)** คือการกระทำที่บุคคลแสดงออก หรือตอบสนองอย่างชัดเจนสามารถสังเกตเห็นได้ภายใต้สภาพการณ์และเป้าหมายที่กำหนด การสังเกตพฤติกรรมเดียวสามารถทำได้โดยการรวบรวมผลการกระทำผ่านสภาพการณ์ และเวลาในการกระทำพฤติกรรมนั้นหลายๆ ครั้งหลายๆ ช่วงเวลาจึงสามารถเป็นตัวแทนในการวัดพฤติกรรมนั้นได้ ตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน พฤติกรรมเกิดจากการทำหน้าที่ (Function) อย่างสอดคล้องกับเจตนาในการทำพฤติกรรมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ตามแนวคิดนี้ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมถูกคาดหวังว่าจะเป็นสื่อกลางที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการทำพฤติกรรม (ลูธิตพัฒน์ พิษณุธาดาพงศ์. 2548: 20; อ้างอิงจาก Notany. 1998) เช่น การมีเจตนาในการทำพฤติกรรมที่ชอบนั้นเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับรู้ว่าจะมีความสามารถที่จะควบคุมพฤติกรรมนั้นได้ ในทางปฏิบัติแล้ว เจตนาในการทำพฤติกรรมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเราจะพบบ่อยๆ เมื่ออิทธิพลนั้นมีความหนักแน่น เข้มข้นต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น แต่จะไม่มี ความแตกต่างกันมากนักในเหตุการณ์ปกติทั่วไป เช่น การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นต้น

จากการศึกษาแนวคิดพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen ได้มีผู้นำแนวคิดของ Ajzen ไปศึกษาพฤติกรรมความตั้งใจต่างๆ มากมาย เช่น งานวิจัยของ วชิร โอภิธากร (2541: 21) ศึกษาตัวแปรความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ มณฑกานต์ เมฆวา (2546: 8) ศึกษาตัวแปรความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชูชัย สมितिไกร (2547: 26) ศึกษาตัวแปรความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา เกสินี จุฑาวิจิตร (2551: 24) ศึกษาตัวแปรความตั้งใจที่จะ

เป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา อัฐพล เชื้อนคำ (2548: 14) ศึกษาตัวแปรความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากแนวคิดดังกล่าว จึงสนับสนุนให้การศึกษาเรื่องความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการครั้งนี้ ศึกษาตัวแปรความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาตามแนวคิดของ Ajzen

การวัดความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

เนื่องมาจากนักศึกษายังไม่ออกไปประกอบอาชีพ ผู้วิจัยจึงวัดความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการโดยใช้กระบวนการวิจัย ตามแนวคิดและทฤษฎีของฟิชไบน์ และไอเซน (Fishbein; & Ajzen) ซึ่ง Ajzen นั้น ได้กล่าวว่าการวัดความตั้งใจจะนำไปสู่การทำนายพฤติกรรมในอนาคตได้ และจากการศึกษาแนวคิดดังกล่าวนี้ พอที่จะอนุมานได้ว่านักศึกษาจะนำความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ไปประกอบอาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยของตนในอนาคต ในการวิจัยที่ผ่านมาได้มีการวัดความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาที่ใช้งานวิจัยเป็นฐาน ดังเช่นงานวิจัยของชูชัย สมितिไกร (2547: 26) ศึกษาศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยไทย แบบวัดเป็นการสร้างขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎีและการวิจัย ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดดังกล่าวเป็นการศึกษาแนวคิดของ Ajzen ต่อมาอัฐพล เชื้อนคำ (2548: 19) และอาคิรา โสภณวชิรวงศ์ (2552: 54) จึงใช้แบบวัดความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ โดยดัดแปลงจากแบบวัดของชูชัย สมितिไกร ส่วน มณฑกานต์ เมฆรา (2546:26) ใช้แบบวัดความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ สร้างขึ้นโดยดัดแปลงจากแบบวัดของ Wang, Wong and Lu (2001) มีข้อคำถามแบบเลือกตอบ 1 ข้อเช่นเดียวกับชูชัย สมितिไกร แต่จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการนั้น เป็นการศึกษาโดยใช้ทฤษฎีและแนวคิดของ Ajzen เช่นกัน รวมไปถึงวชิร โอภิธกร (2541: 76) เป็นแบบวัดที่สร้างขึ้นโดยยืมทฤษฎีของฟิชไบน์ และไอเซน (Fishbein and Ajzen) เป็นหลัก จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่าผู้วิจัยส่วนใหญ่ยึดแนวคิดการใช้แบบวัดความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการโดยดัดแปลงมาจากแนวคิดของ Ajzen แต่ยังคงใช้แนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลซึ่งปัจจุบันได้มีการพัฒนามาเป็นทฤษฎีการกระทำตามแผน (อนิสรา พลยง. 2552: 15) และจากการศึกษางานวิจัยของปัญญาพันธ์ ร่วมชาติ (2553) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของความผูกพันต่อบทบาทเอกลักษณ์ของนักเรียนวิทยาศาสตร์ แรงจูงใจในการเรียนวิทยาศาสตร์ และความคลุมเครือในบทบาทที่มีผลต่อพฤติกรรมตามบทบาทของนักเรียนวิทยาศาสตร์ที่มีความสามารถพิเศษกว่าวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ พบว่า เป็นการประยุกต์แนวการสร้างจากการวัดความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมจากทฤษฎีการกระทำตามแผนของไอเซน (ปัญญาพันธ์ ร่วมชาติ. 2553: 4; อ้างอิงจาก Ajzen. 2002: 4) สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ซึ่งคำถามเป็นการถามถึง ความตั้งใจที่มีต่อการเลือกเรียนต่อสาขาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ จำนวน 8 ข้อ คำตอบเห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 6 คะแนน

จนถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนน ค่าความเชื่อมั่น 0.8837 สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยดูแนวทางการสร้างข้อคำถามจากแบบวัดของภิญญาพันธ์ ร่วมชาติ(2553) เนื่องจากงานวิจัยดังกล่าวได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเองโดยสร้างขึ้นจากการวัดความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมจากทฤษฎีการกระทำตามแผนของไอเซน (ภิญญาพันธ์ ร่วมชาติ. 2553: 4; อ้างอิงจาก Ajzen. 2002: 4) เป็นแบบวัดที่มีคุณภาพและมีค่าความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ มีแบบวัดตามโครงสร้างของแบบสอบถามตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Constructing The TpB Questionnaire) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัยที่ใช้ทฤษฎีดังกล่าวในการอ้างอิงเช่นกันเนื่องจาก Ajzen and Fishbein (2002) มีความเชื่อว่า พฤติกรรมของบุคคลจะถูกกำหนดโดยความตั้งใจ ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนน ข้อคำถามแต่ละข้อจะมีคำตอบ 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกได้เพียงคำตอบเดียว โดยในข้อคำถามเชิงบวก ถ้าตอบ "จริงที่สุด" ได้ 6 คะแนน และลดลงมาตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" จะได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อคำถามเชิงลบจะได้คะแนนตรงกันข้ามกัน คือ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" ได้ 1 คะแนนและเพิ่มขึ้นมาตามลำดับจนถึง "ไม่จริงเลย" จะได้ 6 คะแนน

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

ในการที่บุคคลจะกระทำกิจกรรมหนึ่งนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ แต่ก่อนที่บุคคลจะตัดสินใจลงมือทำกิจกรรมนั้นต้องมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ซึ่งชูชัย สมิทธิไกร (2547: 26) ได้กล่าวว่า บุคคลที่จะเป็นผู้ประกอบการต้องมีความปรารถนาและความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระอย่างแท้จริง จึงจะสามารถริเริ่มธุรกิจของตนเองได้ ดังเช่นนักวิชาการหลายๆ ท่าน ได้ศึกษาความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ ไว้อย่างหลากหลาย กล่าวคือ

หวัง, ห่วง และดู (ชูชัย สมิทธิไกร. 2547: 32; อ้างอิงจาก Wang, Wong; & Lu. 2001) ได้ทำการศึกษาถึงความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 6 สถาบันในประเทศไทยสิงคโปร์ จำนวนทั้งสิ้น 8,063 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่สาขาบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรที่เกี่ยวกับการศึกษานักศึกษาในสาขาบริหารธุรกิจมีความสนใจในการเป็นผู้ประกอบการ แต่ไม่มีความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ ส่วนนักศึกษาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์และสาขาคอมพิวเตอร์ มีความสนใจและมีความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต

ซานท์ (อัฐพล เชื้อนาค. 2548: 5; อ้างอิงจาก Crant. 1996) ได้ทำการศึกษา บุคลิกภาพเชิงรุกสามารถทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยในรัฐแถบตะวันออกเฉียงกลางของสหรัฐอเมริกา จำนวน 181 คน ผลการศึกษารูปว่า เพศ การศึกษา อาชีพของบิดา-มารดา สามารถทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

ครูนเกอร์ และคาร์ซูด (อาคิรา โสภณวชิรวงศ์. 2552: 45; อ้างอิงจาก Kruneger; & Carsrud. 1993) ศึกษาความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน พบว่ารูปแบบของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการได้ชี้ให้เห็นว่าทั้งแรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้บุคคลก้าวเข้ามาเป็นผู้ประกอบการ แรงจูงใจภายในเป็นผลลัพธ์จากความสนใจและความเพลิดเพลินที่ได้มีส่วนในการทำให้กิจกรรมประสบความสำเร็จ และแรงจูงใจภายในสามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลในการเติมเต็มต่อเป้าหมายในชีวิต ทั้งในเรื่องความร่ำรวยหรือความพึงพอใจในชีวิต

คูริโร, ริแอล และอูบาโน (อาคิรา โสภณวชิรวงศ์. 2552: 45; อ้างอิงจาก Guerrero, Rialp; & Urbano. 2006) ศึกษาโครงสร้างของรูปแบบสมการจากผลกระทบของการรับรู้ความน่าปรารถนา กับการรับรู้ความเป็นไปได้ต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ เสนอว่าในด้านความปรารถนา พบว่าวัยรุ่นเรียน นักศึกษา เป็นช่วงหนึ่งของชีวิตที่มีแรงจูงใจภายในค่อนข้างมาก โดยมีทั้งความเป็นอิสระจากมุมมองทางด้านเศรษฐศาสตร์ และมีความพยายามในการที่จะสร้างบางสิ่งบางอย่างด้วยตัวเอง มากกว่าที่จะต้องการสิ่งจำเป็นทั้งในเรื่องการหางานที่ดี ความร่ำรวยและการมีหน้ามีตาในสังคม สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทำการศึกษาตลาดแรงงานของบัณฑิตในเชิงพฤติกรรม ส่วนหนึ่งของโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว พ.ศ. 2533 – 2534 (2532: 135) กล่าวถึงปัจจัยที่สำคัญสำหรับการประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วยปัจจัย 2 ประเภท ปัจจัยประเภทแรก คือ ตัวของบัณฑิตต้องมีคุณลักษณะดังนี้ คือ มีความตั้งใจจริง และรักที่จะทำธุรกิจ มีอุปนิสัยใจคอที่กล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจ และมีความเป็นตัวของตัวเอง

อรุณศรี อักษรศรี (2544: 6) ได้กล่าวว่า การเลือกประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีความตั้งใจที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระ ดังนั้นความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระนั้น ขึ้นอยู่กับ 1) การรับรู้เจตคติของบิดามารดาต่อการประกอบอาชีพอิสระ 2) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การรับรู้เจตคติของบิดามารดาต่อการประกอบอาชีพอิสระ สามารถสร้างสมการทำนายการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้ จากการศึกษาการรับรู้เจตคติของบิดามารดาต่อการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับ ความคิด ความรู้สึก และการสนับสนุนของบิดามารดาต่อการประกอบอาชีพอิสระ

วชิร โอภากร (2541: 96) ได้สรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับ ปวช. ได้แก่ การรับรู้ทัศนคติทางสังคมต่อการประกอบอาชีพอิสระ ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการรับรู้ถึงประสิทธิภาพแห่งตนต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับ ปวช. ได้แก่ การรับรู้ทัศนคติทางสังคมต่อการประกอบอาชีพอิสระ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพอิสระของบุคคล คือ ความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ

อัฐฐพล เชื้อนคำ (2548: 40-45) ได้สรุปว่า นักศึกษาที่มีภูมิหลังในด้านของเพศ แตกต่างกัน มีความตั้งใจที่จะประกอบธุรกิจของตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มนทกานต์ เมฆรา (2546: 37-39) ได้สรุปว่า 1) บรรทัดฐานทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญ และการรับรู้ในความสามารถของตนเองมี ความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญ บรรทัดฐานทางสังคม และการรับรู้ในความสามารถของตนเองสามารถร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาคิรา โสภณวชิรวงศ์ (2552: 70) ได้สรุปว่าแรงจูงใจภายในมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และแรงจูงใจภายในมีอำนาจร่วมกันในการพยากรณ์ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พุดตาน ศรีเมฆ (2541: 41-49) ได้สรุปว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านความสนใจ ความพอใจของตนเอง เป็นสิ่งผลักดันให้มีความตั้งใจที่จะเลือกประกอบอาชีพ และบุคคลที่เกี่ยงข้อง มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจ ซึ่งบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นขึ้นอยู่กับ พ่อ-แม่ พี่น้อง เป็นหลัก

รัตนกรณ ชนะขำ (2545: 47) ได้สรุป เพศ การรับรู้ความสามารถของตนด้านอาชีพ มีผลต่อความตั้งใจเลือกอาชีพ และยังพบว่า เพศ การรับรู้ความสามารถของตนด้านอาชีพ มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเลือกอาชีพ

นัทฤดี ฤกษ์นิยม (2547) ศึกษาเกี่ยวกับการเข้าสู่การเป็นเจ้าของกิจการในชุมชนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การเข้าสู่การเป็นเจ้าของกิจการในชุมชนเกิดขึ้นจาก แรงจูงใจภายใน คือ ความชอบเฉพาะตนและการมีคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่สำคัญ ได้แก่ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น

ชูชัย สมทิธิไกร (2547: 50-61) สรุปว่า นักศึกษาที่ไม่มีและมีประสบการณ์ในการทำงาน มีศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการแตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาที่มีประสบการณ์การประกอบธุรกิจมีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ มีการรับรู้ว่าคุณค่าสำคัญใกล้ชิด ให้การสนับสนุนมีการรับรู้ความเป็นไปได้ของตนเองในการเป็นผู้ประกอบการ สูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ และบรรทัดฐานทางสังคม การรับรู้ความเป็นไปได้ในการเป็นผู้ประกอบการ (การรับรู้ความสามารถของตนเอง) สามารถร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยไทยใต้

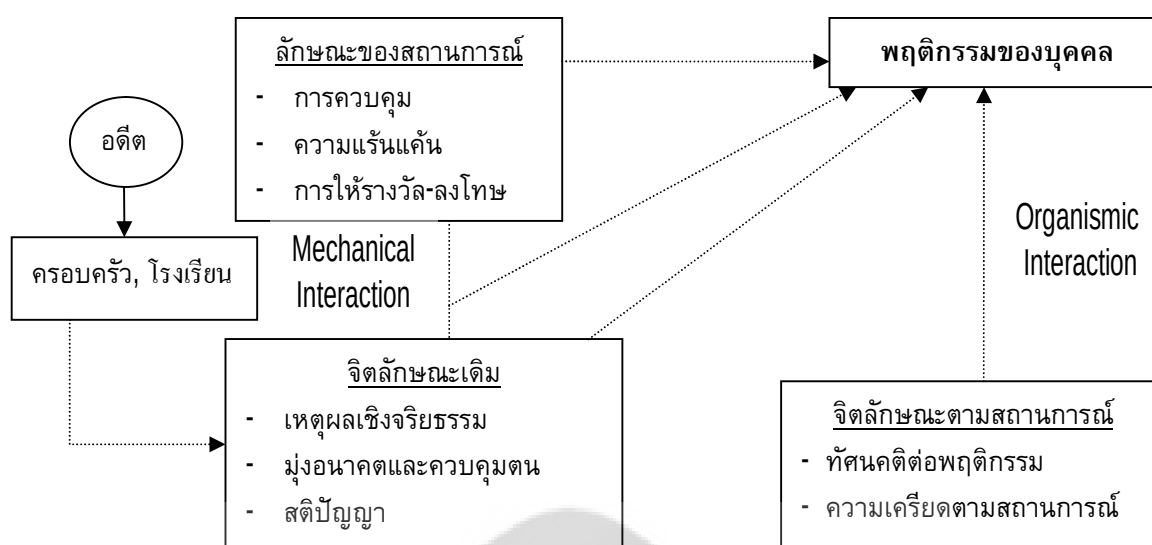
เกศินี จุฑาวิจิตร (2552: 69-70) สรุปว่า คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการในระดับต่ำ และบรรทัดฐานทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการในระดับปานกลาง ซึ่งบรรทัดฐานทางสังคมมีผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

จากข้อคิดและความเห็นดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับ ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่

1. ตัวบุคคล ได้แก่ คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ความสนใจ ความมุ่งมั่นพยายาม แรงจูงใจ บุคลิกภาพ การรับรู้ความสามารถของตนเองซึ่งในที่นี้ศึกษาความสามารถในการตัดสินใจ เลือกอาชีพ และเจตคติ
2. สถานการณ์ภายนอก ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การสนับสนุนทางสังคม เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน

แนวการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์

พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากสาเหตุหลายประการ ซึ่งรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) คือรูปแบบประเภทหนึ่งของทฤษฎีต่างๆ ที่ศึกษาสาเหตุพฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ (ดูเดือน พันธมนาวิน.2547: 141 ; อ้างอิงจาก Magnusson and Endler 1977: 18-21; Gill, 2000; Tett & Burnett, 2003) สรุปได้ว่า สาเหตุสำคัญของพฤติกรรมใดๆ ของมนุษย์ไว้ 4 กลุ่มสาเหตุ คือ 1) ลักษณะของสถานการณ์ปัจจุบัน หรือ สภาพแวดล้อมทางสังคมที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่ในขณะนั้น ซึ่งจะเอื้ออำนวยหรือขัดขวางการเกิดพฤติกรรม ตัวอย่างเช่น การอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา ลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัว รวมถึงการได้รับการฝึกฝนจากโรงเรียนให้มีพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดี โดยหากบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่างๆ ตลอดเวลา บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมสอดคล้องตามทิศทางที่สถานการณ์ผลักดัน 2) จิตลักษณะเดิมของผู้กระทำ หมายถึง จิตลักษณะค่อนข้างคงที่ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ปัจจุบันเป็นจิตลักษณะที่ก่อตัวขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก สะสมมาถึงปัจจุบันจากการปลูกฝังอบรมในครอบครัวและโรงเรียน ซึ่งตัวแปรกลุ่มนี้ เช่น ลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นต้น 3) จิตลักษณะร่วมกับสถานการณ์หรือที่เรียกว่า การปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical Interaction) คือ ปัจจัยทางจิตลักษณะเดิมอย่างน้อย 1 ด้าน ร่วมกับปัจจัยทางสถานการณ์อย่างน้อย 1 ด้าน ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหนึ่งๆ และ 4) จิตลักษณะตามสถานการณ์ หรือเรียกว่า ปฏิสัมพันธ์ในตน (Organismic Interaction) หมายถึง ลักษณะทางจิตที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิมของบุคคลกับสถานการณ์ปัจจุบันภายในตัวบุคคลนั้น โดยจิตลักษณะตามสถานการณ์มักหวั่นไหวแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์โดยง่าย หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์นั้นๆ เช่น เจตคติต่อพฤติกรรมในสถานการณ์หนึ่ง ความวิตกกังวลตามสถานการณ์ เป็นต้น (ภาพประกอบ 1)

ภาพประกอบ 1 รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model)

ที่มา: ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2541). วารสารทันตภิบาล. หน้า 105-108.

รูปแบบปฏิสัมพันธ์ (Interaction Model) มุ่งเน้นความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตใจของบุคคล (สาเหตุภายใน) กับสถานการณ์ที่เขาประสบอยู่ (สาเหตุภายนอก) จัดเป็นรูปแบบที่พยายามจะอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์อย่างครอบคลุมมากที่สุด ในปัจจุบันของวิชาการทางจิตวิทยา โดยมีการศึกษาปฏิสัมพันธ์ใน 2 ลักษณะ ลักษณะแรก ศึกษาปฏิสัมพันธ์เชิงสถิติวิเคราะห์ (Mechanical Interaction) แบบ Two - way ANOVA ซึ่งเป็นการศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างลักษณะทางจิตของผู้กระทำ 1 ตัวแปร กับสถานการณ์ที่จะกระทำ 1 ตัวแปร ซึ่งส่งผลต่อความแปรเปลี่ยนของคะแนนพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งในบุคคล

ลักษณะที่สอง ศึกษาปฏิสัมพันธ์เชิงจิตลักษณะตามสถานการณ์ (Organismic Interaction) หมายถึง การศึกษาลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่แปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ หรือมีความไวต่อสถานการณ์ ที่บุคคลเผชิญเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตเดิมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ปฏิสัมพันธ์นี้เกิดภายในจิตใจของบุคคล ตัวอย่างเช่น การที่ประชาชนมีเจตคติที่ดีต่อการรักษาความสะอาดท้องถิ่น อาจเกิดจากการรณรงค์ไม่ทิ้งขยะในท้องถิ่นของฝ่ายเทศบาล นักเรียนเกิดความวิตกกังวลสูงในสถานการณ์สอบวัดผลการเรียน หรือนักธุรกิจเกิดความรู้สึกเสี่ยงต่อการลงทุนเมื่ออยู่ในภาวะทางเศรษฐกิจตกต่ำ เป็นต้น (งามตา วณิชานนท์. 2545: 5-6)

การศึกษาค้นคว้าที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการชั้นปีที่ 4 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในการวิจัยนี้ ใช้รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็น

กรอบแนวคิดเบื้องต้นในการประมวลเอกสาร เพื่อกำหนดตัวแปรเชิงเหตุในการอธิบายและทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยแบ่งปัจจัยเชิงเหตุออกเป็น ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน จิตลักษณะตามสถานการณ์: ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ จิตลักษณะเดิม: แรงจูงใจภายใน และบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ลักษณะสถานการณ์: การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการและการสนับสนุนทางสังคม

จิตลักษณะเดิมกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

แรงจูงใจภายในกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

ความหมายของแรงจูงใจภายในที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่สำคัญของความเป็นผู้ประกอบการ บายเกรฟ (อัฐพล เชื้อนาค. 2548: 7; อ้างอิงจาก Bygrave. 1994) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะสำคัญของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จซึ่งจะมี 10 ประการ โดยเรียกว่า 10 Ds ดังนี้คือ 1) Dream หมายถึง ผู้ประกอบการควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถมองเห็นอนาคตของตนเอง และธุรกิจที่ทำ และยิ่งไปกว่านั้นควรจะสามารถในการทำที่จะทำให้ความฝันนั้นประสบความสำเร็จด้วยเช่นกัน 2) Decisiveness หมายถึง ผู้ประกอบการควรมีความแน่วแน่ มีความรวดเร็วฉับไวในการตัดสินใจ เพราะความรวดเร็วฉับไวเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ 3) Doers หมายถึง ผู้ประกอบการควรมีการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจอย่างเด็ดขาดและรวดเร็ว ฉับไว 4) Determination หมายถึง ผู้ประกอบการควรสามารถจัดการกับอุปสรรคต่างๆ มีความกล้าได้กล้าเสีย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ถึงแม้ว่าจะใหญ่หลวงเพียงใด 5) Dedication หมายถึง ผู้ประกอบการควรอุทิศตนให้กับการดำเนินธุรกิจอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย บางครั้งต้องสละเวลาและความสัมพันธ์ส่วนตัวทั้งกับเพื่อนและครอบครัว เพื่อทำงานอย่างไม่มีวันหยุด ตื่นนอนต่อสู้เพื่อให้ธุรกิจของตนประสบความสำเร็จ 6) Devotion หมายถึง ผู้ประกอบการควรมีความรักในสิ่งที่ตนกำลังทำอยู่ ไม่ว่าจะเป็นความรักในตัวสินค้าและบริการ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินธุรกิจประสบความสำเร็จ 7) Details หมายถึง ผู้ประกอบการควรใส่ใจในรายละเอียดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจที่กำลังเริ่มต้นธุรกิจที่กำลังเติบโต ผู้ประกอบการควรจะศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่มีผลต่อการประกอบการเพื่อนำมาปรับใช้ในธุรกิจของตน 8) Destiny หมายถึง ผู้ประกอบการมีความต้องการที่จะควบคุมชะตาชีวิตและธุรกิจของตนเอง 9) Dollars หมายถึง ความร่ำรวย เงินทอง มิใช่สิ่งที่สำคัญที่สุดต่อความสำเร็จในธุรกิจของผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการมักมองถึงภาพรวมของผลตอบแทนที่ได้รับจากการประกอบธุรกิจด้วยมากกว่า 10) Distribute หมายถึง ผู้ประกอบการควรมีการกระจายความเป็นเจ้าของ หรือความรับผิดชอบในธุรกิจ กับพนักงานที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของธุรกิจ

แมคเคลแลนด์ (วชิร โอภิธากร. 2541; อ้างอิงจาก McClelland. 1961: 207-256) ได้กล่าวว่า ผู้ประกอบการมีคุณลักษณะทางจิตที่สำคัญประการหนึ่ง คือ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง (Need for Achievement) และผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม 6 ประการ คือ 1) มีความกล้าเสี่ยงพอสมควร เป็นคุณลักษณะที่บุคคลไม่พอใจที่จะทำสิ่งที่ยากๆ โดยไม่ต้องใช้ความสามารถ แต่จะเลือกทำในสิ่งที่ยากและเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง ทั้งมีความพึงพอใจในความสำเร็จจากการได้ทำสิ่งที่ยากนั้นไม่กลัวความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง มากกว่าการหวังพึ่งโชคความ 2) มีความกระตือรือร้นหรือมีความขยันขันแข็งในการทำสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ มีความขยันและพากเพียรในการทำงานที่ท้าทาย ยั่วความสามารถตน ชอบทำงานที่ต้องใช้สมองขบคิดและพึงพอใจที่ได้ทำงานสำเร็จ 3) มีความรับผิดชอบต่องาน เป็นลักษณะที่มีความพยายามจะทำงานให้เสร็จเพื่อความพึงพอใจของตนเอง ไม่ได้ทำเพื่อให้ผู้อื่นยกย่อง และต้องการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอไม่ต้องการให้ผู้อื่นบ่งบอกว่าควรทำอะไร 4) รู้ถึงผลที่เกิดจากการตัดสินใจของตนเอง เป็นลักษณะที่มีความเชื่ออย่างมีเหตุผลว่า ผลจากการกระทำของตนจะเป็นอย่างไร ไม่ใช่เป็นการคาดเดาว่าผลน่าจะเป็นอย่างไรได้บ้าง 5) มองการณ์ไกล เป็นผู้มีแผนในระยะยาวคอยหาโอกาสและช่องทางในการประกอบกิจการใหม่ จากมวลประสบการณ์ สภาพแวดล้อมเพื่อทำนายผลในอนาคต 6) มีความสามารถในการจัดระบบงาน การจัดการ และการจัดองค์กร

พิกเคิล และอับราฮัมสัน (อัฐพล เชื้อนาค. 2548: 6; อ้างอิงจาก Pickel; & Abrahamson. 1990) ได้ศึกษาผู้ประกอบการขนาดย่อม จำนวน 97 ตัวอย่าง ผลปรากฏว่าผู้ประกอบการขนาดย่อมที่ประสบความสำเร็จ มีคุณสมบัติที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) แรงผลักดัน (drive) หรือแรงจูงใจในการทำงาน อันประกอบด้วย ความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น กระปรี้กระเปร่า ความคิดริเริ่ม ความเพียรพยายามทนทาน และความทะเยอทะยาน 2) ความสามารถทางด้านสติปัญญา (mental ability) อันประกอบด้วย ความฉลาดทางสติปัญญา (IQ) ความสามารถในการคิด-ริเริ่มสร้างสรรค์ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปรับเปลี่ยนธุรกิจให้สอดคล้องกับ ความต้องการของสถานการณ์ที่หลากหลาย 3) ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ (communications ability) อันประกอบด้วย ความมั่นคงทางอารมณ์ความสัมพันธ์ส่วนตัว ทักษะในการติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการเข้าสังคม ความมีไหวพริบ-รู้จักกาลเทศะ และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นรวมถึงความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกจ้าง 4) ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร (technical knowledge) อันประกอบด้วย ความสามารถในการติดต่อสื่อสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร และความสามารถในการติดต่อสื่อสารด้วยวาจา 5) ความสามารถด้านเทคนิค อันประกอบด้วย ความสามารถในกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจ เช่น ความรู้พื้นฐาน ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะอย่าง ประสบการณ์ เพื่อให้การดำเนินงานง่ายและสะดวกรวดเร็วต่อการปฏิบัติงาน

ซูซัย สมิทธิไกร (2547: 21) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการไว้ว่า คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial characteristics) หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ส่วนใหญ่มีอยู่ร่วมกัน และสามารถนำลักษณะเหล่านี้มาจำแนกได้ว่า ผู้ใดสามารถ หรือไม่สามารถเป็นผู้ประกอบการที่จะประสบความสำเร็จในอนาคตได้ ซึ่งได้สรุป คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ จะมุ่งเน้นที่ลักษณะเชิงจิตวิทยา 13 ประการ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ความกล้าเสี่ยง (Risk Taking) 2. ความยืนหยัดอดทน (Perseverance) 3. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Ability) 4. ใฝ่ความสำเร็จ (Achievement Orientation) 5. การจัดการกับความล้มเหลว (Dealing with Failure) 6. แรงจูงใจและพลัง (Motivation and Energy) 7. วิสัยทัศน์และเป้าหมาย (Vision and Goals) 8. การแสวงหาข้อมูล (Information Seeking) 9. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) 10. ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self - Confidence) 11. กล้าริเริ่มและรับผิดชอบ (Initiative and Responsibility) 12. การแสวงหาโอกาส (Opportunity Seeking) 13. ความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity)

อัมมัฐพล เชื้อนคำ (2548: 4) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการไว้ว่า คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial characteristics) หมายถึง ลักษณะเชิงจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการของตนเอง ประกอบด้วย การใฝ่ความสำเร็จ ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าเสี่ยง กล้าริเริ่ม ความมั่นใจในตัวเอง การจัดการความผิดพลาดล้มเหลว การแสวงหาโอกาส แรงจูงใจและพลัง มนุษยสัมพันธ์ มุ่งมั่นอดทน มีวิสัยทัศน์และเป้าหมาย การแสวงหาข้อมูลและความเชี่ยวชาญจากผู้อื่น และความซื่อสัตย์สุจริต

วชิร โอภิธการ (2533: 20) ได้สรุป คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการไว้ว่าเป็นองค์ประกอบทางจิตใจของบุคคล เป็นแรงกระตุ้นภายในและเป็นคุณสมบัติที่เอื้อต่อการเป็นผู้ประกอบการประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ทศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ 2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3) ความกล้าเสี่ยงในเชิงธุรกิจ 4) ความเชื่ออำนาจในตน 5) ความริเริ่มสร้างสรรค์

สมสวัสดิ์ บุญทาคำ (2546: 12) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะที่สำคัญที่จะทำให้ผู้ประกอบการประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ความกระหายในความสำเร็จ ชอบเสี่ยง มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่ย่อท้อ มีความเชื่อมั่น กล้าตัดสินใจ มองการเปลี่ยนแปลงคือโอกาส มีความอดทนต่อความไม่แน่นอน รู้จักเริ่มต้น และตระหนักในคุณค่าของเวลา

อรุณศรี อักษรศรี (2544: 20) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการอาชีพอิสระนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความอดทน มีความเชื่อมั่นในตนเอง กระตือรือร้น มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพอิสระ รู้จักแก้ปัญหา กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ ซื่อสัตย์ ขยันอดทน มีเจตนาคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ 1) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานที่แปลก

ใหม่เสมอ 2) ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ของคนอื่น 3) หาความรู้ที่เกี่ยวกับงานเพิ่มเติมอยู่เสมอ 4) ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ 5) มีความรับผิดชอบและขยัน อดทน 6) มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ

ปติมา บางกรวย (2547: 7) คุณลักษณะของผู้ประกอบการ คือ บุคลิกลักษณะที่อยู่ภายในตัว มีความเป็นปัจเจกชน และมีผลต่อการดำเนินธุรกิจ ประกอบด้วย 6 ลักษณะ ได้แก่ 1) ลักษณะความเป็นตัวของตัวเอง 2) ลักษณะความมีนวัตกรรม (Innovativeness) ความคิดริเริ่มเกี่ยวกับสินค้าใหม่ๆ 3) ลักษณะความกล้าเสี่ยง (Risk taking) 4) ลักษณะความก้าวร้าวในการแข่งขัน (Competitive aggressiveness) 5) ลักษณะความสม่ำเสมอและใส่ใจในการเรียนรู้ (Stability and learning orientation) 6) ลักษณะความใส่ใจในความสำเร็จ (Achievement orientation)

ศิริวรรณ พจนอารี (2551: 23) ได้กล่าวว่า ผู้ที่จะประกอบอาชีพอิสระนั้น ควรมีคุณลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ 1) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนทั่วไป 2) กล้าคิด และกล้าเสี่ยงต่อการลงทุน 3) มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง 4) มีลักษณะเป็นผู้นำ 5) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ 6) มีความเฉลียวฉลาด และมีไหวพริบดี

สมคิด รักษาทรัพย์ (2547:39) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ มีดังนี้ คือ 1) เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3) ความมุ่งมั่น 4) ความกล้าเสี่ยงที่จะประกอบอาชีพอิสระ 5) ความเฉลียวฉลาด 6) ความคิดสร้างสรรค์ 7) ความมีมนุษยสัมพันธ์ 8) ความเชื่อมั่นในตนเอง 9) ความซื่อสัตย์ 10) ความรับผิดชอบ 11) ความทันสมัย

จากการศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการข้างต้น พบว่า คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่ส่งผลให้เป็นผู้ประกอบการที่ประสบผลสำเร็จในอนาคตได้นั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบที่หลากหลายในการส่งผลให้กับพฤติกรรมความเป็นผู้ประกอบการ เช่น ความเพียรพยายาม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมุ่งมั่น ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแรงจูงใจภายในที่ว่า แรงจูงใจภายใน มีความสัมพันธ์กับความมานะ พากเพียร และความมีประสิทธิภาพของพฤติกรรม (อรพินทร์ ชูชม; และอัจฉรา สุขารมณ. 2543: 84; อ้างอิงจาก Haywood; & Switzky. 1986) แรงจูงใจภายในให้ความสำคัญถึงคุณสมบัติของงานหรือกิจกรรมของงาน โดยที่คุณลักษณะของงานเองเป็นตัวกระตุ้นทำให้บุคคลเกิดความอยากรู้อยากเห็น สนใจอยากเรียนรู้ รับผิดชอบ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ (อรพินทร์ ชูชม; และอัจฉรา สุขารมณ. 2543: 84; อ้างอิงจาก Hackman; & Oldham. 1980 ; Haywood; & Switzky. 1986) แรงจูงใจภายในจึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอันหนึ่งที่ใช้อธิบายพฤติกรรมของบุคคลและความมีประสิทธิภาพของพฤติกรรมนั้น (อรพินทร์ ชูชม; และอัจฉรา สุขารมณ. 2543: 83) ดังนั้น

งานวิจัยนี้จึงศึกษา แรงจูงใจภายในตัวแปรเชิงเหตุของการศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการมีผลต่อความตั้งใจในการประกอบการของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความหมายของแรงจูงใจภายใน

ดีซี และไรอัน (วิลาสลักษณ์ ชวัธลลี. 2542: 13; อ้างอิงจาก Deci; & Ryan. 1990: 32) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจภายในว่า มีมาแต่กำเนิดของบุคคล เป็นความต้องการที่จะมีความสามารถและกำหนดได้ด้วยตนเอง แรงจูงใจภายในเป็นพลังกระตุ้นพฤติกรรมและกระบวนการทางจิตหลายประการ ซึ่งรางวัลในเบื้องต้นของการทำพฤติกรรมและกระบวนการทางจิตเหล่านี้ คือ การรู้สึกถึงความสามารถของตนและความเป็นตัวของตัวเอง ดีซี (วิลาสลักษณ์ ชวัธลลี. 2542: 12; อ้างอิงจาก Deci. 1975; cited in Deci; & Ryan. 1990) กล่าวว่า ความต้องการที่จะมีความสามารถนั้น เป็นตัวนำให้บุคคลเสาะหาและเอาชนะสิ่งท้าทายที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา สอดคล้องกับการศึกษาของแดนเนอร์และลอนกี (วิลาสลักษณ์ ชวัธลลี. 2542: 12; อ้างอิงจาก Danner; & Lonky, 1984 cite in Deci; & Ryan.1990) ที่พบว่า เมื่อเด็กมีอิสระที่จะเลือกกิจกรรม เขาจะเลือกกิจกรรมที่เหนือจากระดับความสามารถของเขา

เฮย์วูด และสวิทซ์กี (อรพินทร์ ชูชม; และอัจฉรา สุขารมณ. 2543: 7-8; อ้างอิงจาก Haywood; & Switzky. 1986) ได้ให้นิยามแรงจูงใจภายในว่าเป็นคุณลักษณะที่เรียนรู้ได้ โดยที่แรงจูงใจภายใน หมายถึง ความต้องการที่จะค้นหารางวัลของตนเองในตัวของตัวเอง กล่าวคือ บุคคลที่มีแรงจูงใจภายในจะประพฤติ ทำงาน เรียนรู้ แก้ปัญหา เสาะแสวงหาและซึมซับประสบการณ์ใหม่ เพียรพยายามในงาน และประมวลข้อมูลด้วยความพึงพอใจในการทำสิ่งเหล่านี้มากกว่าการหวังผลภายนอกงาน

ฮาร์เตอร์ (อรพินทร์ ชูชม; และอัจฉรา สุขารมณ. 2543: 8; อ้างอิงจาก Harter. 1981) ได้ให้นิยามแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกโดยอาศัยแนวคิด แรงจูงใจที่มีประสิทธิผลหรือแรงจูงใจที่สามารถ ฮาร์เตอร์ได้ระบุองค์ประกอบแรงจูงใจภายในไว้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความชอบในสิ่งที่ท้าทาย ความอยากรู้อยากเห็น และความรอบรู้สามารถที่เป็นอิสระ แนวคิดแรงจูงใจที่สามารถและมีประสิทธิผลเป็นแหล่งการรู้คิดของตนเองอย่างเต็มที่ที่จะจูงใจและตอบสนองภายใน ด้วยความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ ควบคุมความสำเร็จและล้มเหลวได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มแรงจูงใจภายใน (อรพินทร์ ชูชม; และอัจฉรา สุขารมณ. 2543: 8; อ้างอิงจาก Harter. 1984)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แรงจูงใจภายใน เป็นพลังกระตุ้นพฤติกรรมและกระบวนการทางจิตหลายประการ ซึ่งแรงจูงใจในการทำพฤติกรรมและกระบวนการทางจิตเหล่านี้ คือ การรู้สึกถึงความเป็นตัวของตัวเอง มีความเพียรพยายาม เป็นแรงผลักดันที่เกี่ยวข้องความต้องการหรือความพึงพอใจ

ของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการเสาะแสวงหาของตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน

การวัดแรงจูงใจภายใน

แบบวัดแรงจูงใจภายใน ผู้วิจัยนำแบบวัดแรงจูงใจภายในฉบับนักเรียนของ อรพินทร์ ชูชม และคณะ (2542) มาใช้จากมีจำนวนข้อความทั้งหมด 45 ข้อ เหลือ 28 ข้อ โดยมีการปรับปรุงข้อความให้เหมาะสมกับนิยามปฏิบัติการและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา แบบวัดดังกล่าว สอดคล้องกับแบบวัดแรงจูงใจภายในของ อาคิรา โสภณวชิรวงศ์ (2552: 53) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาเช่นกัน แบบวัดแรงจูงใจภายในนี้มีค่าความเที่ยง (Reliability) ซึ่งคำนวณโดยวิธีการหาค่าความสอดคล้องภายใน พบว่ามีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.86 ประกอบด้วยมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ได้แก่ จริง ค่อนข้างจริง ไม่แน่ใจ ค่อนข้างไม่จริง และไม่จริง ในแต่ละข้อผู้ตอบต้องเลือกตอบระดับในระดับหนึ่งจากมาตราวัดประเมินค่า 6 ระดับนี้ แบบวัดนี้ประกอบด้วยข้อความทางบวกจำนวน 28 ข้อ และข้อความทางลบจำนวน 17 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนข้อความทางบวกแบ่งเป็น 6 ระดับคือ 6, 5, 4, 3, 2, และ 1 และการให้คะแนนข้อความทางลบจะให้คะแนนกลับกันเป็น 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 สำหรับระดับ จริง ค่อนข้างจริง ไม่แน่ใจ ค่อนข้างไม่จริง และไม่จริง ตามลำดับ นักเรียนที่ได้คะแนนสูงแบบวัดแรงจูงใจภายใน แสดงว่านักเรียนมีแรงจูงใจภายในมาก เป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องความต้องการหรือความพึงพอใจของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการเสาะแสวงหาของตนเอง โดยลักษณะที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในงาน (เช่น งานที่น่าสนใจ แปลกใหม่ และท้าทาย) เป็นแรงผลักดัน โดยแบบวัดแรงจูงใจภายใน แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบดังนี้

1. ความต้องการสิ่งที่ท้าทาย
2. ความสนใจ-เพลิดเพลิน
3. ความเป็นตัวของตัวเอง
4. ความต้องการมีความสามารถ
5. ความมุ่งมั่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการนั้นเป็นลักษณะรวมของนักศึกษาที่แสดงออก เป็นพฤติกรรมที่จะทำนายและส่งผลไปถึงความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ (อรุณศรี อักษรศรี.2544: 8) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดด้านแรงจูงใจภายในของ อรพินทร์ ชูชม และ อัจฉรา สุขารมณ

เป็นพื้นฐานในการศึกษาความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ซึ่งออร์พินท์ ชูชม และ อัจฉรา สุขารมณ ได้กล่าวว่า แรงจูงใจภายในประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่

1. ความต้องการสิ่งที่ท้าทาย เช่น ความชอบหรือความต้องการทำงานที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำเดิมของบุคคล โดยที่งานนั้นมีความยากง่ายพอเหมาะสมกับความสามารถ
2. ความสนใจ-ผลิตเฟลิน เช่น ความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น ตลอดจนมีความสุขพอใจ และผลิตเฟลินในการทำงานหรือกิจกรรมที่น่าสนใจ
3. ความเป็นตัวของตัวเอง เช่น ชอบริเริ่มทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง มีอิสระในการคิดและกระทำ
4. ความต้องการมีความสามารถ เช่น ความต้องการมีประสิทธิผลในการจัดการกับสภาพแวดล้อม ต้องการที่จะเรียนรู้ พัฒนา ทักษะและความสามารถของตนเอง
5. ความมุ่งมั่น เช่น ความมุ่งมั่นทำงานให้บรรลุผลด้วยความสามารถของตนเอง มีความยึดมั่นทุ่มเทให้กับงาน โดยไม่หวังผลตอบแทนภายนอก ซึ่งความสำเร็จจากงานเป็นแรงบันดาลใจภายในมากกว่ารางวัลหรือเกียรติยศภายนอก

ในการศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการด้านแรงจูงใจภายในที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ครูนเกอร์ และคาร์ซูด (อาคิรา โสภณชิววงศ์. 2552: 45; อ้างอิงจาก Kruneger; & Carsrud) ศึกษาความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน พบว่ารูปแบบของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการได้ชี้ให้เห็นว่าทั้งแรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้บุคคลก้าวเข้ามาเป็นผู้ประกอบการ แรงจูงใจภายในเป็นผลลัพธ์จากความสนใจและความผลิตเฟลินที่ได้มีส่วนในการทำให้กิจกรรมประสบความสำเร็จ และแรงจูงใจภายในสามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลในการเติมเต็มต่อเป้าหมายในชีวิต ทั้งในเรื่องความร่ำรวยหรือความพึงพอใจในชีวิต

กูเริโร, เรียลฟ และ เออบาโน (อาคิรา โสภณชิววงศ์. 2552:45; อ้างอิงจาก Guerrero, Rialp; & Urbano. 2006) ศึกษาโครงสร้างของรูปแบบสมการจากผลกระทบของการรับรู้ความน่าปรารถนาต่อการรับรู้ความเป็นไปได้ต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ เสนอว่าในด้านความปรารถนา พบว่า วัยนักเรียน นักศึกษา เป็นช่วงหนึ่งของชีวิตซึ่งมีแรงจูงใจภายในค่อนข้างมาก โดยมีทั้งความเป็นอิสระจากมุมมองทางด้านเศรษฐศาสตร์ และมีความพยายามในการที่จะสร้างบางสิ่งบางอย่างด้วยตัวเอง มากกว่าที่จะต้องการสิ่งจำเป็นทั้งในเรื่องการหางานที่ดี ความร่ำรวยและ การมีหน้ามีตาในสังคม

ชาเวอร์ และสก็อต (อาคิรา โสภณชิววงศ์. 2552: 81; อ้างอิงจาก Shaver; & Scott .1991) พบว่า แรงจูงใจภายในที่สูงสามารถร่วมกันกระตุ้นให้บุคคลแสดงความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการที่สูง

ฮิสริช (Hisrich, 1984: 3-8) ได้ทำการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการของสตรีชาวอเมริกันกับสตรีชาวเปอร์โตริกันโดยสำรวจผู้ประกอบการสตรีชาวอเมริกัน จำนวน 468 คน อายุระหว่าง 20- 70 ปี และผู้ประกอบการชาวชาวเปอร์โตริกัน จำนวน 30 คน อายุระหว่าง 23-64 ปี เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลัง ลักษณะนิสัยส่วนตัว และเจตคติพบว่าส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลาง สมรสแล้ว และมีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย แรงจูงใจที่ทำให้ผู้ประกอบการสตรีชาวอเมริกัน มาประกอบธุรกิจก็คือ เป็นงานที่มีอิสระ มีความสำเร็จ และมีความพึงพอใจในอาชีพ สำหรับแรงจูงใจของผู้ประกอบการสตรีชาวเปอร์โตริกัน คือ ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีความเห็นว่าตัวเอง วิดกกังวล เอาจริงเอาจัง และปรับตัวตามสถานการณ์ได้ดี

นันทฤดี ฤกษ์นิยม (2547: 57-62) ศึกษาเกี่ยวกับการเข้าสู่การเป็นเจ้าของกิจการในชุมชนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การเข้าสู่การเป็นเจ้าของกิจการในชุมชนที่เกิดขึ้นจาก แรงจูงใจภายใน คือ ความชอบเฉพาะตนและการมีคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

อาคิรา โสภณวชิรวงศ์ (2552: 67-70) ได้ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและแรงจูงใจภายในที่มีต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจภายในมีอำนาจในการพยากรณ์ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติรวมไปถึง แรงจูงใจภายในมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

พุดตาน ศิเมฆ (2541: 7) ได้ศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งได้ให้นิยามของการเลือกอาชีพไว้ว่า เป็นความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพของนักเรียน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยบุคคล ได้แก่ ความถนัด ระดับสติปัญญา ความสนใจ ความต้องการ บุคลิกลักษณะ ความคุ้นเคยในอาชีพ ค่านิยมของสังคม ความก้าวหน้า ความมั่นคง การได้ศึกษาดูงานด้านอาชีพ และการได้เรียนรู้และและฝึกทักษะอาชีพในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับฮอลแลนด์ (อัจจรา สุCHARมณ, อรพินทร์ ชูชม และทัศนากดี. 2540, 62: 9 อ้างอิงจาก Hollang.1966: 132) จากที่กล่าวว่า การเลือกอาชีพของบุคคลมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก การที่บุคคลจะปรับตัวให้เข้ากับอาชีพได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้นๆ ด้วย และเนื่องจากความสำเร็จเป็นเหตุการณ์ที่เกิดหลังจากความตั้งใจ อีกทั้งปัจจัยส่วนบุคคลที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่ผลักดันให้นักศึกษามีความเพียรพยายาม เป็นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า แรงจูงใจภายในมีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

การศึกษางานวิจัยในประเทศไทย พบว่า ส่วนใหญ่แล้วศึกษาตัวแปรคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ เป็นแบบทดสอบทางจิตวิทยาที่ใช้ในการศึกษา และจะเห็นได้ว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เน้นศึกษาความเป็นผู้ประกอบการที่หลากหลาย เช่น ความกล้าเสี่ยง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความยืดหยุ่นอดทน ความเชื่อมั่นในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความซื่อสัตย์สุจริต ฯลฯ เป็นต้น แต่จากการศึกษาแรงจูงใจภายใน ให้ความสำคัญถึงคุณสมบัติของงาน โดยที่คุณลักษณะของงานเป็นตัวกระตุ้นทำให้บุคคล เกิดความอยากรู้อยากเห็น สนใจ อยากรเรียนรู้ รับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้จะผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ (อรรถพันธ์ ชูชม; และคณะ. 2543: 84; อ้างอิงจาก Hackman; & Oldman, 1980 ; Haywood & Switzky, 1986) เป็นพลังกระตุ้นพฤติกรรมและกระบวนการทางจิตหลายประการ (วิลาสลักสิทธิ์ ชั่ววัลลี. 2542: 13; อ้างอิงจาก Deci; & Ryan. 1990: 32) ดังนั้นแรงจูงใจภายในจึงหมายรวมไปถึง คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทั้งหมดที่เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมความตั้งใจออกมา การศึกษางานวิจัยครั้งนี้ จึงสนใจศึกษาแรงจูงใจภายในเป็นตัวแปรเชิงเหตุด้านจิตลักษณะเดิมเพื่อศึกษาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ซึ่งจากการประมวลเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า แรงจูงใจภายในมีความเกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

บุคลิกภาพด้านการแสดงตัวกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

ความหมายของบุคลิกภาพ

คำว่า “บุคลิกภาพ” (Personality) เป็นคำที่มีนักจิตวิทยาและนักศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

อนาสตาซี (Anastasi. 1968: 111) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อมพันธุเดียวกัน แต่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกันอาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกัน หรือแม้แต่ในสภาพแวดล้อมและพันธุกรรมเดียวกันก็อาจทำให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันได้

แคทเทล (Cattell. 1970: 2-3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมของพฤติกรรมทั้งหมดทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้น

ไอแซง (Eysenck. 1970: 253) กล่าวว่า บุคลิกภาพพิจารณาได้เป็นสองมิติ มิติแรก คือ ด้านการแสดงตัวตนและการเก็บตัว มิติที่สองคือ ลักษณะทางด้านอารมณ์

แมคแคนเนล (McCannell. 1970: 610) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่บุคคลคิดและแสดงพฤติกรรมออกมาเป็นแบบแผนเพื่อใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

แซมมวล (Samuel. 1981: 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะทางจิตวิทยาเฉพาะตัวบุคคลแต่ละคน ซึ่งจะแสดงออกให้เห็นทางด้านพฤติกรรมและความคิด

บาร์อน (Baron. 1992: 482) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง รูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม ความคิด และความรู้สึก

มอริส (Morris. 1996: 264) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง รูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่แสดงออกในสถานการณ์ต่างๆ

พรทิพย์ เรื่อยไพลีฐ (2542: 9) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ภาพรวมในพฤติกรรมและความคิดของแต่ละบุคคลที่แสดงออกทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้น เพื่อเป็นแนวทางและวิธีการปรับตัวในการดำรงชีวิตในสังคม

ลั้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 216) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะ
โดดเด่นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งแสดงออกแบบนั้นอยู่เป็นประจำกับสถานการณ์เฉพาะอย่างจนเกิด
เป็นนิสัย

อรุณศรี อักษรศรี (2544: 8) บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของนักศึกษาแสดงออกทั้งด้านเปิดเผยและซ่อนเร้น เป็นพฤติกรรมทั้งหมดที่จะทำนายและส่งผลไปถึงลักษณะการเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของตน

ชลธิชา บุญเลี้ยง (2546: 4) บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยเฉพาะของบุคคลที่อยู่ภายใน และแสดงออกมา เพื่อทำการโต้ตอบสิ่งเร้าต่างๆ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากลักษณะท่าทีการ แสดงออก รูปร่างหน้าตา ความรู้สึก ฯลฯ และลักษณะการแสดงออกจะเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละ บุคคล ซึ่งเป็นเหตุให้แต่ละบุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน

แมคแคนแนล (วราพจน์ สถิตเสถียร. 2548: 11; อ้างอิงจาก McCannell. 1974: 610) กล่าวว่า
บุคลิกภาพเป็นลักษณะนิสัยที่บุคคลคิดและแสดงพฤติกรรมออกมาเป็นแบบแผนเพื่อการปรับตัวให้เข้า
กับสิ่งแวดล้อมลักษณะนิสัยนี้ หมายถึง ค่านิยม แรงจูงใจ เจตคติ อารมณ์ ความสามารถด้านต่างๆ
มโนภาพแห่งตนรวมทั้งสติปัญญา

ศรีธรรม ธนะภูมิ (2535: 14) ได้ศึกษาความหมายของคำว่า “บุคลิกภาพ” ว่าหมายถึง ลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่แสดงออกซ้ำๆ เพื่อตอบสนองและปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม บุคลิกภาพสังเกตได้จากการแสดงออกหลายด้านของบุคคลนั้น เช่น ความสามารถ ความสนใจ ลักษณะเด่น ค่านิยม ทศนคติ ภาพพจน์เกี่ยวกับตน (self – image) และความประพฤติ เป็นต้น

กมลพรรณ จันทร์พยอม (2550: 15) บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคลซึ่งประกอบด้วย ระบบของร่างกายและจิตใจที่กำหนดให้บุคคลแต่ละคนมีการปรับตัวและสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมที่ แตกต่างกันไป

สรุปบุคลิกภาพ หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อมเดียวกัน แต่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกันอาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกัน หรือแม้แต่ในสภาพแวดล้อมและพันธุกรรม

เดียวกันก็อาจทำให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันได้ เป็นผลรวมของพฤติกรรมทั้งหมดทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้นอาจพิจารณาได้เป็นสองมิติ มิติแรก คือ ด้านการแสดงตัวตนและการเก็บตัว มิติที่สองคือ ลักษณะทางด้านอารมณ์ ซึ่งเป็นลักษณะโดดเด่นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งแสดงออกแบบนั้นอยู่เป็นประจำกับสถานการณ์เฉพาะอย่างจนเกิดเป็นนิสัยที่บุคคลคิดและแสดงพฤติกรรมออกมาเป็นแบบแผนเพื่อใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เป็นรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรม ความคิด และความรู้สึกที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่แสดงออกในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อทำการได้ตอบสนองสิ่งเร้าต่างๆ สามารถสังเกตได้จากลักษณะท่าทางการแสดงออก รูปร่างหน้าตา ความรู้สึก ฯลฯ และลักษณะการแสดงออกจะเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นเหตุให้แต่ละบุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน

การวัดบุคลิกภาพ

อรุณศรี อักษรศรี (2544). การศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปี 4 สถาบันราชภัฏภูเก็ต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีปี 4 สถาบันราชภัฏภูเก็ต จำนวน 278 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพในลักษณะเอ็ม พี ไอ (MPI) ซึ่งเป็นการวัดเพียงด้านการการแสดงตัว - เก็บตัว และด้านความหวั่นไหว - มั่นคงในสภาวะอารมณ์

กมลพรรณ จันทร์พะยอม (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมทางครอบครัว โรงเรียน และบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนวัยรุ่นที่มีอายุ 15-16 ปี ซึ่งอาศัยอยู่ร่วมกับบิดามารดา และศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 391 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของนักเรียนเป็นแบบวัดที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบซึ่งประกอบด้วย บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว(Extraversion) บุคลิกภาพแบบอ่อนโยน(Agreeableness) บุคลิกภาพแบบมีสติ(Conscientiousness) บุคลิกภาพแบบมีอารมณ์ไม่มั่นคง(Emotional instability) บุคลิกภาพแบบเปิดกว้าง(Openness) โดยนำทฤษฎีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบและแบบวัดมาจาก เมอริสและคณะ (Muris ; Meesters & Diederren. 2005: 1757-1763) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.71 นำมาปรับและพัฒนา โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย จำนวน 13 ข้อ

จากการศึกษาถึงบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบนั้นมีการศึกษาอย่างแพร่หลายในหลากหลายสาขาวิชา แต่จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าการศึกษาบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวนั้นบ่งบอกถึงการเป็นผู้ประกอบการในอนาคตมากกว่าบุคลิกภาพแบบอื่น ดังนั้นในการศึกษารังนี้จึงศึกษาบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว โดยงานวิจัยดังกล่าวนำแบบวัดของ กมลพรรณ จันทร์พะยอม (2550)

ซึ่งพัฒนามาจาก เมอริสและคณะ(Muris ; Meesters & Diederren. 2005: 1757-1763) มาใช้และปรับปรุงข้อและเนื้อหาคำถามบางข้อให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.71 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยแบบวัดบุคลิกภาพของนักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย จำนวน 13 ข้อ การรวมคะแนน ผู้วิจัยรวมคะแนน โดยมีคะแนนระหว่าง 10-60 คะแนน ความหมายคะแนน สำหรับบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ผู้ที่ได้คะแนนที่สูงกว่าหมายความว่าบุคคลนั้นมีลักษณะบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวสูงกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กมลพรรณ จันทร์พยอม (2550,14-20) กล่าวว่า บุคลิกภาพของมนุษย์นั้นมีหลายลักษณะ และหลายองค์ประกอบที่ซับซ้อนกัน ในด้านของทฤษฎีบุคลิกภาพนั้น ได้มีนักจิตวิทยากลุ่มหนึ่ง คือ เซปลิน และบัคเนอร์ (Chaplin; & Buckner) ได้ศึกษาโครงสร้างพื้นฐานทางบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ซึ่งได้ตีพิมพ์ลงในหนังสือ Journal of Personality ปี ค.ศ.1998-1999 เซปลิน และบัคเนอร์ (Chaplin and Buckner) ได้เสนอโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของบุคลิกภาพตามลักษณะนิสัยต่างๆ รวม 50 ลักษณะ ต่อมา ดิกแมน ได้ทำการศึกษาลงานด้านบุคลิกภาพ แล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่าโครงสร้างพื้นฐานด้านบุคลิกภาพของบุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือเด็กต่างชาติหรือต่างภาษาย่อมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ (พรศิริ กองนวล. 2539: 16; อ้างอิงจาก Digman. 1989: 195-214)

ต่อมา ฟิสก์ ได้พิสูจน์ว่าบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ได้ (พรศิริ กองนวล. 2539: 16; อ้างอิงจาก Digman. 1989: 195-214; citing Fiske. 1949) การที่เป็นที่นิยมใช้ก็เพราะสามารถประยุกต์ได้กับวัฒนธรรมต่างๆ บุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ (The Big five) ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก ซึ่งมีผู้นำไปปรับใช้ในการศึกษาวิจัยด้านบุคลิกภาพ โดย เมอริสและคณะ (Peter Muris ; Cor Meesters; & Rufa Diederren. 2005: 1757-1763) ได้ศึกษาบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบในกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นที่มีอายุ 12 – 17 ปี และได้ให้นิยามบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ

1 องค์ประกอบด้านการแสดงตัว (Extraversion) หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความอบอุ่น (Warmth) ความชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Gregariousness) การแสดงออกแบบตรงไปตรงมา (Assertiveness) การชอบมีกิจกรรม (Activity) ชอบแสวงหาความตื่นเต้น (Excitement-Seeking) การมีอารมณ์ด้านบวก (Positive Emotions) เป็นลักษณะของบุคคลที่ชอบติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น มีความกระตือรือร้น ชอบการแข่งขัน กล้าแสดงออกในความคิดของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ชอบอยู่ร่วมกับคนอื่น มีความสนใจในการทำกิจกรรมเป็นอย่างมาก (กิติมา ทรงประกอบ. 2548: 7)

2. องค์ประกอบด้านความอ่อนโยน (Agreeableness) หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงการ

ไว้วางใจผู้อื่น (Trust) ความตรงไปตรงมา (Straightforwardness) ความเอื้อเฟื้อ (Altruism) การยอมตามผู้อื่น (Compliance) และมีจิตใจอ่อนโยน (Tender-Mindedness) มีความสุภาพเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ผู้อื่น ซื่อสัตย์สุจริต มีไหวพริบ เข้าใจผู้อื่น (กิตติมา ทรงประกอบ. 2548: 7)

3. องค์ประกอบด้านการมีสติรู้ผิดชอบ (Conscientiousness) หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเป็นระเบียบ (Order) การมีความรับผิดชอบในหน้าที่ (Dutifulness) การมีความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Striving) และความมีวินัยในตนเอง (Self Discipline) เป็นลักษณะของบุคคลที่มีความตั้งใจในการทำกิจกรรมต่างๆ เป็นผู้ที่มีระเบียบ มีความแม่นยำ มีความรับผิดชอบ สามารถทำตามคำสั่งให้สำเร็จไปได้ด้วยดี สามารถเผชิญปัญหาและเหตุการณ์ที่อยู่ในภาวะกดดันได้ (กิตติมา ทรงประกอบ. 2548: 7)

4. องค์ประกอบด้านความหวั่นไหวทางอารมณ์ (Neuroticism) หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความกังวล (Anxiety) ความรู้สึกโกรธ (Angry) ความรู้สึกท้อแท้ใจ (Discouragement) การคำนึงถึงแต่ตนเอง (Self-consciousness) และการมีอารมณ์เปราะบาง (Vulnerability) มีความลังเลใจ มีความวิตกกังวล มีความสะเทือนใจ มีความเครียด มีความไม่พอใจ มีความโกรธง่าย และมีความหวั่นไหวทางอารมณ์สูง (กิตติมา ทรงประกอบ. 2548: 7)

5. องค์ประกอบด้านการเปิดกว้าง (Openness) หมายถึง ลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นคนเปิดรับประสบการณ์ในด้านต่างๆ ได้แก่ จินตนาการ (Fantasy) สุนทรีย (Aesthetics) ความรู้สึก (Feelings) การปฏิบัติ (Actions) ความคิด (Ideas) และค่านิยม (Values) เป็นลักษณะของบุคคลที่มีความรอบรู้ มีสติปัญญาในการปฏิบัติงานมีจินตนาการมีความคิดสร้างสรรค์ ยอมรับความคิดของคนอื่นยึดหลักความจริง ชอบศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ และมีความสนใจในเรื่องของสังคมและวัฒนธรรม (กิตติมา ทรงประกอบ. 2548: 8)

จากการศึกษางานวิจัยในด้านของบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการนั้นยังไม่มีแพร่หลายมากนัก ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ที่ศึกษาองค์ประกอบของบุคลิกภาพมีหลากหลาย ดังเช่นจากงานวิจัยของ ปวลัย วรสุต (2547: 66-67) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนไม่ว่าเพศใดหรือแผนการเรียนใดล้วนมีลักษณะบุคลิกภาพที่ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 5 ด้าน ตามทฤษฎีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญจริง จากงานวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ไว้ดังนี้

บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว (Extraversion)

จากงานวิจัยของ ปิยพร ดวงทอง (2539:65) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับบุคลิกภาพการแสดงตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้าน ความสำเร็จทางกิจกรรมและความสำเร็จทางวิชาการนั้นมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพการแสดงตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วรพจน์ สถิตเสถียร (2548: 83-84) ได้ศึกษา บุคคลที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวสูงมักชอบทำกิจกรรมต่างๆ และแสดงพฤติกรรมอย่างตรงไปตรงมา กล้าแสดงความเป็นผู้นำ และชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่นเป็นหมู่คณะ พวกเขาแสดงตัวจึงมักเข้าหาผู้อื่นเพื่อให้อภัยหรือสนับสนุนเมื่อมีความเครียด ดังนั้นพวกเขาจึงใช้วิธีเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สตรอม(1969) ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพการแสดงตัวจะสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีการแสดงออกสูง มีความมั่นใจในตนเองในทางที่ดีมีการปรับตัวตามสภาพแวดล้อมได้ดีชอบสมาคมอยู่เป็นกลุ่ม (ชมหนูช บุญสิทธิ์. 2541: 117; อ้างอิงจาก Strom. 1969: 215 - 217)

จาคอบโบวิทซ์ และวิลเลอร์ (Jacobowitz; & Vidle. 1982: 252-257) ได้รับการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการโดยการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ จากผู้ประกอบการจำนวน 430 คน พบว่าผู้ประกอบการมีบุคลิกภาพก้าวร้าว ขยันมันเพียร ชอบการแข่งขัน และจะวางแผนเป้าหมายในลักษณะท้าทายสามารถทำได้จริง มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น รักความอิสระ และการพึ่งตนเอง

เท็ดเดฟอล์ด (ธีรหนูช โมลิสกุลมณฑล. 2533: 26; อ้างอิงจาก Tedefalk. 1986: 247) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของผู้ประกอบการโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าของกิจการจำนวน 227 คนใช้เครื่องมือ 4 ชนิดคือ ตัวอย่างบ่งชี้ที่เรียกว่าไมเออร์-บริกส์ (Myers-Briggs) เพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างแบบสำรวจประชากร แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพภายนอกและแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพภายใน พบว่าพยากรณ์กลุ่มตัวอย่างแสดงตัว-เก็บตัว ได้ 8.5% กลุ่มที่ชอบแสดงออก-ไม่แสดงออกออกพยากรณ์ได้ 36.8 % แต่เมื่อใช้ตัวเกณฑ์ทั้ง 4 คุณลักษณะสามารถพยากรณ์ได้ 62.4% ฉะนั้นบุคลิกภาพที่พยากรณ์ความเป็นผู้ประกอบการได้ดีคือ กล้าตัดสินใจ-รับรู้ ชอบแสดงออก ชอบคิด ชอบแสดงความรู้สึก

ฮาน โซ (Han Zhao. 2009: 392) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของบุคลิกที่มีต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พบว่า ความสัมพันธ์ของบุคลิกที่มีผลสัมพันธ์กับขั้นตอนของกระบวนการในการเป็นผู้ประกอบการสองขั้นตอนที่ต่างกันนี้ (ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการและประสิทธิภาพในการดำเนินงานผู้ประกอบการ)ได้ใช้ชุด meta-analysis ชุดหนึ่งมาใช้ในการตรวจสอบ บุคลิกโดยคร่าวๆของบุคคลถูกจำแนกออกเป็นชุดโครงสร้างง่ายๆ โดยใช้ห้า

ปัจจัยต้นแบบของบุคลิก (Five Factor model of personality) ผลของการตรวจสอบแสดงให้เห็นว่า 4 ใน ห้าปัจจัยแวดล้อมทางบุคลิกนั้นสัมพันธ์กับทั้งตัวแปรอิสระและagreeableness failing ทั้งนี้ระดับความตั้งใจจากพหุตัวแปรนั้นมีระดับปานกลางในตัวแปรบุคลิก Big Five ทั้งชุดที่วัดเรื่องความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ และประสิทธิภาพในการดำเนินงานผู้ประกอบการ) ความสามารถในการเผชิญหน้ากับความเสียนั้น (ซึ่งรวมอยู่ด้วยในประเภทของบุคลิกแต่จัดว่าเป็นอีกลักษณะหนึ่งของบุคลิกที่แยกออกไป) มีความสัมพันธ์อย่างเด่นชัดกับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการผลที่ปรากฏดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบุคลิกภาพมีบทบาทในการสร้างผู้ประกอบการรายใหม่และความสำเร็จของตัวผู้ประกอบการเอง รวมไปถึง extroversion (ความกล้าแสดงออก) และrisk propensity (ความสามารถในการเผชิญความเสี่ยง) ล้วนแล้วแต่สัมพันธ์กับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

กุปตา และบาฟร์ (Gupta; & Bhawe. 2007: 82) ศึกษาเรื่อง บุคลิกภาพของผู้หญิงในสภาพที่ถูกข่มขู่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ จากกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นเพศหญิง 80 คน พบว่า บุคลิกภาพวัยรุ่นหญิงที่มีลักษณะของความเข้มแข็ง สามารถจัดการกับสภาพที่ถูกข่มขู่ และแรงกระตุ้นทางอารมณ์ได้ดีกว่าบุคลิกภาพในลักษณะตรงกันข้าม นั่นคือ บุคลิกภาพวัยรุ่นหญิงที่มีลักษณะของความเข้มแข็งมีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการแตกต่างกับผู้ที่สามารถทนแรงกดดันได้น้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า ผู้ที่สามารถทนแรงกดดันได้น้อยไม่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของวัยรุ่นหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บุคลิกภาพด้านความอ่อนโยน (Agreeableness)

รชรินทร์ ฉายแก้ว (2536: 87-88) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญแบบการเรียนรู้ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิตนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ เขตกรุงเทพมหานคร พบว่าบุคลิกภาพด้านความสุภาพอ่อนโยนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของ กุลวรรณ วิทยาวงศ์จุ (2526: 58) ที่พบว่า คนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการปรับตัวทางอารมณ์เข้ากับสิ่งต่างๆ ได้ดีกว่าคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นอกจากนั้น วรพจน์ สถิตเสถียร (2548: 85) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบอ่อนโยนเป็นผู้ที่ชอบให้ความร่วมมือและไว้วางใจผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น อ่อนโยน และมีการแก้ไขปัญหาแบบคิดวางแผน

บุคลิกภาพด้านการมีสติ (Conscientiousness)

วรพจน์ สถิตเสถียร (2548: 86) ได้ศึกษาพบว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพมีสติสูงเป็นผู้ที่สามารถจัดการกับชีวิตตนเองได้ มีความเป็นเหตุเป็นผล มีความรับผิดชอบ มีความต้องการประสบความสำเร็จในงานตามเป้าหมาย และใช้วิธีเผชิญกับความเครียดโดยตรง จึงใช้วิธีเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา บุญเลี้ยง (2546:71) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญกับรูปแบบการปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่สูงจะมีการเผชิญปัญหารูปแบบการ ประนีประนอมสูงและมีการเผชิญปัญหารูปแบบการเข้าต่อสู้ต่ำ

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบด้านมนุษยสัมพันธ์ และการเผชิญปัญหารูปแบบประนีประนอมนั้น จัดเป็นพื้นฐานของการแสดงออกในพฤติกรรมของเด็ก ทั้งนี้เพราะการมีมนุษยสัมพันธ์จะทำให้เด็ก เรียนรู้สังคมและสภาพแวดล้อมรอบข้างได้ และเมื่อเด็กเติบโต ย่างเข้าสู่วัยทำงาน หรือเมื่อพร้อมเข้าสู่ การเป็นผู้ประกอบการอย่างตั้งใจจริง เมื่อเกิดปัญหาก็จะสามารถใช้ทักษะการเผชิญปัญหาแบบ ประนีประนอมได้ จะทำให้การต่อสู้ที่แข็งแกร่งต่อสังคมนั้นลดลง เด็กก็จะปรับตัว อยู่ร่วมกับสังคมได้ อย่างมีความสุข ดังนั้น บุคลิกภาพจึงเป็นพื้นฐานในแสดงออก เพื่อเตรียมพร้อมในการเข้าสู่วัยของการ ทำงานและการเป็นผู้ประกอบการต่อไป

บุคลิกภาพด้านการมีอารมณ์ไม่มั่นคง (Emotional instability)

เฮอร์เรโร และคณะ (Herrero ; et al. 2005: unpagged) ได้ศึกษาวิจัยในประเทศสเปน กับเด็กนักเรียนอายุ 11-16 ปี เรื่อง ความสัมพันธ์ภายในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับความผิดปกติและ พฤติกรรมการขโมยในนักเรียนวัยรุ่นที่มีจิตโศกเศร้าและยากลำบาก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่มีความลำบากยากจนจะมีความโศกเศร้าและมีพฤติกรรมผิดปกติหากเด็กนักเรียนวัยรุ่นมีความเครียด จากด้านเศรษฐกิจของครอบครัวก็จะส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กนักเรียนวัยรุ่นด้านอื่นๆ ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพจน์ สถิตเสถียร (2548: 82) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บุคลิกภาพห้าองค์ ประกอบกับกลวิธีเผชิญความเครียดของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าบุคคลที่มีลักษณะหัวน้าวสูง มีแนวโน้มที่จะมีประสบการณ์ความเครียดทางจิตใจสูง เมื่อต้องเผชิญกับ เหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียด เนื่องจากบุคคลลักษณะนี้ มักคิดถึงตนเอง รู้สึกกังวลกับการเข้า สังคม มีลักษณะวิตกกังวล ตื่นเต้นง่าย มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย มีอารมณ์แปรปรวน มีความอ่อนแอต่อ ความเครียด ไม่สามารถเผชิญกับความเครียดได้ พวกเขาจึงใช้วิธีการหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์เครียด โดยการไม่กระทำพฤติกรรมใดๆ ไม่คิดหาวิธีแก้ปัญหา งานวิจัยดังกล่าวยังมีความสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จิตริยา ไชยศรีพรหม (2527: 91) ได้ศึกษา ลักษณะบุคลิกภาพการปรับตัวของเด็ก นักเรียนมัธยมศึกษา (ม.1-ม.6) ในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียน ม.6 มีความวิตกกังวลสูง เพราะ มีปัญหาทางด้านการเรียนต่อการเลือกอาชีพ ทำให้บุคลิกภาพด้านการปรับตัวต่ำกว่าระดับชั้นอื่นๆ ดังนั้นบุคลิกภาพแบบมีอารมณ์ไม่มั่นคง มีลักษณะของความวิตกกังวล และความซึมเศร้านี้เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการปรับตัวของเด็ก หากเด็กมีความเครียดสูงก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมของ

เด็กในด้านการปรับตัวของเด็กด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ รัชวรรณ พิมพ์งาม (อรอนงค์ ทองสกุล. 2544: 41 ; อ้างอิงจาก รัชวรรณ พิมพ์งาม. 2538) ได้ศึกษารายกรณีกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาการปรับตัว โรงเรียนวินิตศึกษาในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดลพบุรี พบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัวเกิดจาก ความวิตกกังวล คับข้องใจ ความเครียด ซึ่งเกิดจากไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานได้ รวมทั้งสาเหตุจากสิ่งแวดล้อมที่บ้าน และสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน ดังนั้น ความเครียดความวิตกกังวลซึ่งเป็นบุคลิกภาพแบบมีอารมณ์ไม่มั่นคงนั้น จึงมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางบ้านโรงเรียน ซึ่งส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กนักเรียนวัยรุ่น

บุคลิกภาพด้านการเปิดกว้าง (Openness)

อรพิน หงวนศิริ (2533) ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบุคลิกภาพนักวิทยาศาสตร์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโปรแกรมวิทย์-คณิต จำนวน 569 คน พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองและความใจกว้างเป็นส่วนหนึ่งในบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (นภาพรณี โลหะวัฒนา. 2545: 22; อ้างอิงจาก อรพิน หงวนศิริ. 2533: 89) สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ วรณะ แก้วมณีเยี่ยม (2536) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพด้านธุรกิจกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 380 คน พบว่า ด้านความกระตือรือร้น การมองโลกในแง่ดี ความคิดริเริ่มเป็นบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (นภาพรณี โลหะวัฒนา. 2545: 23)

ชนนุช บุญสิทธิ์ (2541: 117) ได้ศึกษา ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนขุนนที รุทธารามวิทยาكم กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีลักษณะชอบเข้าสังคม ชอบสังสรรค์ มีเพื่อนมาก ชอบสนุกสนานร่าเริง มองโลกในแง่ดี กล้าแสดงออก ชอบช่วยเหลือ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ จนเกิดความสำเร็จนั้นจะได้รับการยอมรับจากเพื่อน และสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ง่าย สอดคล้องกับการศึกษาของนักจิตวิทยาที่พบว่า บุคลิกภาพที่โดดเด่นของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์นั้น คือ การมีความคิดริเริ่ม สามารถคิดและพลิกแพลง การแก้ปัญหาต่างๆ ให้ออกมาด้วยดี มีความมั่นใจในตนเอง มีความอดทนอย่างทรหดเป็นผู้ที่ไม่ยอมเลิกล้มความตั้งใจง่ายๆ (สุจินต์ ปรีชาสามารถ. 2515: 13; อ้างอิงจาก สุรางค์ ไคว้ตระกูล. 2510: 58-59)

วรพจน์ สถิตเสถียร (2548: 84) ได้ศึกษา บุคลิกภาพแบบเปิดกว้างจะใช้วิธีการแก้ ปัญหาที่มีลักษณะมองปัญหาและความเครียดแบบสร้างสรรค์ เปิดรับ ประสบการณ์ใหม่ มีความคิดริเริ่มพร้อมที่จะลองทำกิจกรรมใหม่และเปิดรับการตรวจสอบค่านิยมใหม่ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของดาริกา อเนกนิธิ (2546: 72-76) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความทันสมัยของวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว

แสดงตัว ในระดับที่แตกต่างกัน พบว่า วัยรุ่นในกลุ่มรวม (วัยรุ่นตอนปลาย อายุ 16-19 ปี และวัยรุ่นตอนต้น อายุ 12-15 ปี) มีความทันสมัยด้านการยอมรับประสบการณ์ใหม่ ด้านการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ด้านความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพปัจจุบันและอนาคตด้านการวางแผนในการทำงาน ด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านความเคารพและให้เกียรติผู้อื่น และด้าน รวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เพราะเมื่อสภาพสังคมมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยขึ้น วัยรุ่นจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนสภาพการดำเนินชีวิตจากแบบดั้งเดิมมาเป็นแบบที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น เพื่อจะได้ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงส่งผลให้ระดับความทันสมัยในด้านต่างๆ ของวัยรุ่นอยู่ในระดับสูง

ยุพิน องคณานนท์ (2521: 83 - 84) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 หลักสูตร 4 ปี ปีการศึกษา 2531 จำนวน 2,229 ผลการศึกษาพบว่านิสิตทุกกลุ่มมีความรู้สึกที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ และมีความเห็นว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระควรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ คือ อดทน หนักแน่น ตั้งใจทำงาน มีไหวพริบ ช่างสังเกต รู้จักวางแผนและแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความพยายาม มนุษยสัมพันธ์ ชยัน กระตือรือร้น ความคิดริเริ่ม กล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจ เชื่อมั่นในตนเอง ประหยัด ความรับผิดชอบ ละเอียด รอบคอบ ซื่อสัตย์ เฉลียวฉลาด

ธนาภรณ์ ญาณพิทักษ์ (2535: 66-72) ได้ศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 448 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่ออาชีพอิสระ คุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพอิสระ และการเลือกอาชีพ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพ คือ มีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความตั้งใจทำงาน ความขยัน การวางแผนในการทำงาน กล้าเสี่ยง และความซื่อสัตย์

อรุณศรี อักษรศรี (2544: 78-83) ได้ศึกษาการศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพ อิสระของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปี 4 สถาบันราชภัฏภูเก็ต จำนวน 278 คน ผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัว มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ

สมคิด รักษาทรัพย์ (2547) การวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพมุ่งประกอบอาชีพอิสระ ของนักศึกษาสายคหกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผลการศึกษาพบว่าบุคลิกภาพด้านความมุ่งมั่น ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าเสี่ยงที่จะประกอบอาชีพอิสระ ความซื่อสัตย์สุจริต ความทันสมัย มนุษยสัมพันธ์ และความรับผิดชอบ ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของบุคลิกภาพมุ่งประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสายคหกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

สรุปได้ว่า จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบกับการความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการนั้น พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของความเป็นผู้ประกอบการ ในลักษณะของลักษณะที่แสดงถึงความอบอุ่น (Warmth) ความชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Gregariousness) การแสดงออกแบบตรงไปตรงมา (Assertiveness) การชอบมีกิจกรรม (Activity) ชอบแสวงหาความตื่นเต้น (Excitement-Seeking) การมีอารมณ์ด้านบวก (Positive Emotions) เป็นลักษณะของบุคคลที่ชอบติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น มีความกระตือรือร้น ชอบการแข่งขัน กล้าแสดงออกในความคิดของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ชอบอยู่ร่วมกับคนอื่น มีความสนใจในการทำกิจกรรมเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของชูชัย สมितिไกร (2547: 21) อัมรฐพล เชื้อนคำ (2548:4) วชิร โอภิธากร (2533:20) อรุณศรี อักษรศรี (2544: 20) ศิริวรรณ พจนอารี (2551: 23) สมคิด รักษาทรัพย์ (2547:39) รวมไปถึงยุพิน องคนานนท์ (2521: 83 - 84) และธนาภรณ์ ญาณพิทักษ์ (2535: 66-72) ที่กล่าวว่าผู้ประกอบการมีลักษณะเชิงจิตวิทยาที่สำคัญเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพในการแสดงตัว คือ ความกล้าเสี่ยง มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Ability) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) ความเชื่ออำนาจในตน ความริเริ่มสร้างสรรค์ และสมสวัสดิ์ บุญทาคำ (2546: 12) ที่ได้กล่าวว่า คุณลักษณะที่สำคัญที่จะทำให้ผู้ประกอบการประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย ความกระหายในความสำเร็จ ชอบเสี่ยง มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่ย่อท้อ มีความเชื่อมั่น มองการเปลี่ยนแปลงคือโอกาส มีความอดทนต่อความไม่แน่นอน รู้จักเริ่มต้นและตระหนักในคุณค่าของเวลา รวมไปถึงปลื้มบางกรวย (2547: 7) คุณลักษณะของผู้ประกอบการ คือ บุคลิกลักษณะที่อยู่ภายในตัว ความเป็นปัจเจกชน และมีผลต่อการดำเนินธุรกิจ ประกอบด้วย ลักษณะความเป็นตัวของตัวเอง ลักษณะความกล้าเสี่ยง (Risk taking) ลักษณะความก้าวร้าวในการแข่งขัน (Competitive aggressiveness) อดทนหนักแน่น ตั้งใจทำงาน มีไหวพริบ ช่างสังเกต รู้จักวางแผนและแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความพยายาม มนุษยสัมพันธ์ ขยัน กระตือรือร้น ความคิดริเริ่ม กล้าเสี่ยง กล้าตัดสินใจ เชื่อมั่นในตนเอง ความตั้งใจทำงาน ความขยัน การวางแผนในการทำงาน กล้าเสี่ยง และความซื่อสัตย์

งานวิจัยของต่างประเทศ จากออบโบวิทซ์ และวิลเลอร์ (Jacobowitz; & Vidle. 1982: 252-257) พบว่าผู้ประกอบการมีบุคลิกภาพก้าวร้าว ขยันมันเพียร ชอบการแข่งขัน และจะวางแผนเป้าหมายในลักษณะท้าทายสามารถทำได้จริง มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น รักความอิสระ และการพึ่งตนเอง เท็ดเดฟอล์ด (ธีรนุช โมลิสกุลมงคล. 2533: 26; อ้างอิงจาก Tedefalk. 1986:247) กล่าวว่า บุคลิกภาพที่พยากรณ์ความเป็นผู้ประกอบการได้ดีคือ กล้าตัดสินใจ-รับรู้ ชอบแสดงออก ชอบคิด ชอบแสดงความรู้สึก Han Zhao (2009: 392) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของบุคลิกที่มีต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พบว่า ความสัมพันธ์ของบุคลิกที่มีผลสัมพันธ์กับขั้นตอนของกระบวนการในการเป็นผู้ประกอบการสองขั้นตอนที่ต่างกันนี้ (ความตั้งใจ

ในการเป็นผู้ประกอบการและประสิทธิภาพในการดำเนินงานผู้ประกอบการ) ในตัวแปรบุคลิก Big Five ทั้งหมดที่วัดเรื่องความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ และประสิทธิภาพในการดำเนินงานผู้ประกอบการ) ความสามารถในการเผชิญหน้ากับความเสี่ยง มีความสัมพันธ์อย่างเด่นชัดกับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการผลที่ปรากฏดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบุคลิกภาพมีบทบาทในการสร้างผู้ประกอบการรายใหม่และความสำเร็จของตัวผู้ประกอบการเอง รวมไปถึง extroversion (ความกล้าแสดงออก) และ risk propensity (ความสามารถในการเผชิญความเสี่ยง) ล้วนแล้วแต่สัมพันธ์กับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ รวมไปถึง Bygrave (อัญฐพล เชื้อนคำ. 2548: 7; อ้างอิงจาก Bygrave.1994) และแมคคัลแลนด์ (วชิร โอภิชากร. 2541; อ้างอิงจาก McClelland. 1961: 207-256) ที่ได้กล่าวว่า ผู้ประกอบการมีคุณลักษณะทางจิตที่สำคัญ คือ มีความกล้าได้กล้าเสีย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ถึงแม้ว่าจะใหญ่หลวงเพียงใด และสามารถอุทิศตนให้กับการดำเนินธุรกิจอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย มีความกระตือรือร้นหรือมีความขยันขันแข็งในการทำสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ รวมไปถึง Pickel and Abrahamson (อัญฐพล เชื้อนคำ. 2548: 6; อ้างอิงจาก Pickel; & Abrahamson .1990) ในด้านของความกระฉับกระเฉง กระปรี้กระเปร่า ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะในการติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการเข้าสังคม ความมีไหวพริบ รู้จักกาลเทศะ

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบกับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการด้านการแสดงตัว อันจะนำไปสู่การทำความเข้าใจในเรื่องบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบด้านการแสดงตัว กับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาต่อไป

ลักษณะของสถานการณ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

ความหมายของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ไทย-อังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้กล่าวถึงความหมายของบรรทัดฐานทางสังคมหรือปทัสถาน (Norms) หมายถึง มาตรฐานที่คนส่วนใหญ่ในกลุ่มยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ได้แก่ กฎ ระเบียบ แบบแผนความประพฤติต่าง ๆ ซึ่งประเภทของบรรทัดฐานทางสังคม แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1) วิถีประชา หรือ วิถีชาวบ้าน (Folkways) 2) กฎศีลธรรม หรือ จาริต (Morals) 3) กฎหมาย (Laws) และในส่วนของกรคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ของ Ajzen (อนิสร่า พลยูง. 2552: 30; อ้างอิงจาก Ajzen. 2002a) กล่าวว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm: SN) หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับความกดดันทางสังคมที่มีต่อการตัดสินใจของบุคคลให้กระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้นๆ กลุ่มอ้างอิงจะมีอิทธิพลต่อการกระทำพฤติกรรมมากหรือน้อยนั้นก็ขึ้นอยู่กับ

ความสำคัญต่อบุคคลนั้นๆ เช่น พฤติกรรมการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้บังคับบัญชาอาจมีความสำคัญต่อพฤติกรรมการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากกว่าสามีหรือภรรยา เป็นต้น

จะเห็นว่าบรรทัดฐานทางสังคมหรือปทัสถานทางสังคม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นสถานการณ์ภายนอก ที่มีความหมายและทิศทางเป็นไปในแนวเดียวกัน ในด้านของกลุ่มมีอิทธิพลต่อการกระทำพฤติกรรมและจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการให้ความหมายของสถานการณ์ภายนอก ที่เกี่ยวกับการรับรู้ทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำของบุคคลไว้หลากหลาย ดังนี้คือ

ธิดาพร ศุภสิริวุฒิ (2548: 19) กล่าวว่า บรรทัดฐานทางสังคม เกิดจากการที่บุคคลได้มีการเกี่ยวข้องกับสังสรรค์กับสมาชิกอื่นในสังคม และครอบครัวยุคใหม่เป็นสถาบันทางสังคมแรกที่ทำให้การเรียนรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม การปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคมจะทำให้ได้รับการยอมรับจากกลุ่มซึ่งทำให้บุคคลไม่มีความวิตกกังวล

มนทกานต์ เมฆวา (2546: 11) กล่าวว่า บรรทัดฐานทางสังคม หมายถึง ระเบียบข้อบังคับและกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล บรรทัดฐานของกลุ่มจึงเป็นระเบียบ แบบแผนหรือเกณฑ์มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อเป็นแนวทางให้คนในกลุ่มปฏิบัติตามกัน บรรทัดฐานทางสังคมเป็นความคาดหวังของสมาชิกในกลุ่ม หมายถึงรวมถึงครอบครัว ญาติ พี่น้อง เพื่อน และกลุ่มอ้างอิงต่าง ๆ ซึ่งคาดหวังจะให้สมาชิกทุกคนมีการประพฤติตามที่กลุ่ม พิจารณาว่าเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ การประพฤติปฏิบัตินี้หมายความว่าความรวมถึงการพูดจา ความคิดความรู้สึกด้วย บรรทัดฐานทางสังคมเป็นสิ่งที่บุคคลจะต้องปฏิบัติตามให้สอดคล้องกับบรรทัดฐาน สังคมมักจะคาดหวังให้บุคคลมีบทบาทตามที่สังคมวางไว้ บุคคลจะรู้สึกไม่สบายใจเมื่อทำตนเบี่ยงเบนไปจากกลุ่ม ความไม่สบายใจจะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลพยายามทำตามตามที่สังคมคาดหวัง

ชูชัย สมितिไกร (2547: 7) กล่าวว่า บรรทัดฐานทางสังคม คือการรับรู้เกี่ยวกับความคาดหวังของสมาชิกในกลุ่มที่มีต่อตนเอง สมาชิกในกลุ่มหมายถึงรวมถึงพ่อแม่ ญาติ พี่น้อง เพื่อน คู่สมรส และบุคคลอื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั้น บุคคลที่มีความสำคัญเหล่านี้มีความคาดหวังว่าสมาชิกในกลุ่มจะมีการกระทำต่างๆ ที่สอดคล้องกับบรรทัดฐานของกลุ่ม ซึ่งจะทำให้บุคคลรู้สึกไม่สบายใจ หากกระทำตนเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานนั้น

วชิร โอภากุล (2541: 60) กล่าวว่า การรับรู้ปทัสถานทางสังคมต่อการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ถึงความคาดหวังของบุคคลต่างๆ ที่แวดล้อมตัวเขาและมีความสำคัญต่อเขาในลักษณะว่าบุคคลเหล่านั้นคิดว่าเขาควรประกอบอาชีพอิสระหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และการที่บุคคลนั้นมีความต้องการจะประกอบอาชีพอิสระหรือไม่ ตามความต้องการของบุคคลเหล่านั้นเพียงใด ดังนั้นปทัสถานทางสังคม ตามความหมายของวชิร โอภากุล (2541: 60) จึงหมายถึง การที่บุคคลรับรู้

ถึงความคาดหวังของบุคคลต่างๆ ที่แวดล้อมตัวและมีความสำคัญต่อบุคคลนั้นงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานทางสังคม พบว่า การสนับสนุนจากผู้ที่มีความสำคัญ เช่น สมาชิกของครอบครัว เพื่อนสนิท จะมีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล

จากการประมวลเอกสารข้างต้นสรุปการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง การที่บุคคลเป็นสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง จะต้องดำเนินชีวิตตาม กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล ที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อเป็นแนวทางให้คนในกลุ่มประพฤติปฏิบัติร่วมกัน เป็นการสนับสนุนจากผู้ที่มีความสำคัญ ของสมาชิกในกลุ่ม หมายถึง ครอบครัว ญาติ พี่น้องซึ่งถือเป็นสถาบันพื้นฐานในการขัดเกลาพฤติกรรมต่าง ๆ จะให้การสนับสนุนในการเป็นผู้ประกอบการหรือไม่

การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ

ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของไอเซน (ปิยดา สมบัติวัฒนา. 2550) ได้สรุปว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมได้ประกอบด้วย เจตนาที่จะทำพฤติกรรมร่วมกับรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมวัดทางตรง งานวิจัยที่ประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่มีความคล้ายคลึงกับพฤติกรรมความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา อาทิจ การศึกษาของ วชิร โอภิธากร (2541: 106-107) ดัดแปลงแบบวัดมาจากแบบวัดของสมศรี ชูสงแสง (2532) ซึ่งสร้างขึ้นตามทฤษฎีของฟิชไบน์ และไอเซน (Fishbein and Ajzen) เป็นการศึกษาในลักษณะที่ครอบคลุมบุคคลที่ใกล้ชิดรอบตัวทั้งหมด ตั้งแต่ ปู่ ย่า ตา ยาย บิดา-มารดา ครู-อาจารย์ มีความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ 0.62 พุดตาน สีเมฆ (2541: 24) สร้างแบบวัดขึ้นจากปัจจัยบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ เพื่อนนักเรียน อาจารย์แนะแนว ครู-อาจารย์ พ่อ-แม่ ญาติพี่น้อง รุ่นพี่ เพื่อนบ้าน มีความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ 0.89 อรุณศรี อักษรศรี (2544: 64) สร้างแบบสอบถามการรับรู้เจตคติของบิดามารดาต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ มีความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ 0.9062

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยดูแนวทางแบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการมาจาก ปิยดา สมบัติวัฒนา (2550) ซึ่งศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมของนิสิตปริญญาตรีพบว่า เป็นการประยุกต์แนวการสร้างจากการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการออม ในการกระทำพฤติกรรมจากทฤษฎีการกระทำตามแผนของไอเซน (ปิยดา สมบัติวัฒนา. 2550:4 อ้างอิงจาก Ajzen. 2002: 4) สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ซึ่งคำถามเป็นการถามถึง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีต่อการเลือกการเป็นผู้ประกอบการ โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความคิดเห็น และความรู้สึกต่อข้อความ ข้อคำถามมีความเชื่อมั่น 0.842 ซึ่งมีความ

เชื่อมั่นของแบบวัด อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ จำนวน 6 ข้อ
คำตอบจริงที่สุด ให้ 6 คะแนน จนถึงไม่จริงที่สุดให้ 1 คะแนน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ครอบครัวกับการส่งเสริมความตั้งใจในการประกอบอาชีพอิสระ

การประกอบอาชีพส่วนมากมักเปิดโอกาสให้บุคคลแต่ละคนได้ทำงานร่วมกับคนอื่น ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและเป็นที่ต้องการของสังคม (อัจฉรา สุชารมณ, อรพินทร์ ชูชมและทัศนาก ทอภักดี. 2540, 62:1) ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่า ครอบครัวเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดในสังคม แต่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นจุดเริ่มต้นของการถ่ายทอดนิสัย ความคิด รวมถึงการประกอบอาชีพในอนาคต ในการประกอบอาชีพนั้นถ้าครอบครัวมีส่วนช่วยสนับสนุนจะช่วยให้ขวัญกำลังใจดี ก็จะส่งเสริมและเป็นปัจจัยที่สำคัญในการประกอบอาชีพอิสระ (ยุพิน นิลวลัยกุล. 2541: 47-49) อีกทั้ง ธีราพร ศุภสิริวุฒิ (2548:24) กล่าวว่า บรรทัดฐานทางสังคมในบุคคลจะเกิดจากการที่บุคคลได้มีการเกี่ยวข้องกับสังสรรค์กับสมาชิกอื่นในสังคม และครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมแรกที่ทำให้การเรียนรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม สอดคล้องกับคำกล่าวของ อรุณช ฐีรังษี (2542: 38) ที่ว่าครอบครัวเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นสถาบันแรกที่ทำให้การอบรมจิตใจเด็กตลอดเวลา ส่วนเพื่อนฝูงที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันจะเป็นกำลังและปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งต่อการประกอบอาชีพ ซึ่งจะเห็นได้จากการศึกษาอรุณศรี อักษรศรี (2544: 92) พบว่า การรับรู้เจตคติของบิดามารดาต่อการประกอบอาชีพอิสระ เป็นตัวแปรทำนายความสำคัญในการทำนายเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการรับรู้เจตคตินั้นเกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ของบุคคลได้มาจากกลุ่มสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่ เนื่องจากบางกรณีญาติพี่น้องไม่สามารถช่วยได้ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูกจึงเป็นความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องซับซ้อน และถ้อยที่ถ้อยอาศัย โดยพ่อแม่มีอิทธิพลต่อลูกขณะเดียวกันลูกก็มีอิทธิพลต่อพ่อแม่ วชิร โอภิธกร (2541: 41) ผู้ปกครอง หรือพ่อแม่ จึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลผลักดันในการกำหนดอนาคต ทั้งในการศึกษาและอาชีพของบุตรทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทางตรงนั้น พ่อแม่ ต่างมุ่งหวังให้ลูกได้รับการศึกษาสูง เพื่อจะได้มีโอกาสในการเข้าสู่อาชีพที่ดี เช่น พ่อแม่คาดหวังให้ลูกต้องสอบเพื่อเรียนแพทย์ เป็นต้น ส่วนในทางอ้อมนั้น พ่อแม่จะเป็นผู้หาข้อมูลต่างๆ โดยทำหน้าที่เป็นผู้แนะแนวให้ลูก พุดตาน ศรีเมฆ (2541: 22)

จากการศึกษางานวิจัยของวชิร โอภิธกร (2533: 37) ได้กล่าวว่า ครอบครัวเป็นองค์กรหนึ่งที่สามารถสร้างเสริมจิตลักษณะให้แก่บุตรด้วยการอบรมเลี้ยงดู และครอบครัวที่มีอาชีพธุรกิจสามารถฝึกให้บุตรมีอาชีพส่วนตัวได้ดีกว่าครอบครัวที่มีอาชีพอื่น และต่อมา วชิร โอภิธกร (2541: 43) ได้กล่าวไว้ว่า ครอบครัวเป็นสถาบันหนึ่งที่สำคัญในการสร้างเสริมคุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพ

อิสระ รวมไปถึง การรับรู้ถึงปทัสถานทางสังคมต่อการประกอบอาชีพอิสระ และเกิดความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ นอกจากนี้ยังมีบทบาทที่จะผลักดันให้สมาชิกในครอบครัวเข้าสู่อาชีพอิสระอย่างจริงจัง ปัจจัยที่สำคัญของครอบครัวในการสร้างเสริมคุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพอิสระและเข้าสู่อาชีพอิสระมี 3 ประการคือ

1. การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร เป็นไปในลักษณะที่มองลูกในแง่ดีหรือประเมินลูกในทางที่ดี ให้ลูกมีส่วนร่วมในการคิดและการทำกิจกรรมต่างๆในครอบครัว ใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ต่อลูก ไม่ใช้คำพูดให้ลูกต้องอับอายหรือเอาความดีของลูกคนอื่นมาชมลูกของตน
2. การให้ความรู้และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอิสระ ได้แก่การให้ลูกได้ฝึกอาชีพด้วยการช่วยเหลือธุรกิจของครอบครัว ทำแทนพ่อแม่ทุกครั้งที่มีโอกาส ให้ลูกทำธุรกิจขนาดเล็กโดยพ่อแม่แนะนำการลงทุนและการจัดการ การให้ลูกได้ฝึกอบรมหรือทำงานในสถานประกอบการในฐานะลูกจ้างหรือเด็กฝึกงาน การพาไปชมสถานประกอบการที่ทันสมัย และงานแสดงสินค้า การได้พูดคุยให้ความรู้ถึงข้อดีข้อเสียถึงอาชีพต่างๆ เพื่อให้ลูกเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวได้
3. ภูมิหลังของครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวประกอบอาชีพทางธุรกิจอยู่แล้ว ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำต้องหารายได้มาจุนเจือครอบครัวด้วยอาชีพสุจริต ครอบครัวตั้งอยู่ในย่านธุรกิจหรือในชุมชนที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ โดยเฉพาะครอบครัว มีส่วนสำคัญที่จะสนับสนุน และผลักดันให้นักศึกษาเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งจากการศึกษาบรรทัดฐานทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

วชิร โอภิธากร (2541: 106-107) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ และการรับรู้ถึงประสิทธิภาพแห่งตนต่อการประกอบอาชีพอิสระ และการรับรู้ถึงประสิทธิภาพแห่งตนต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ปทัสถานทางสังคมต่อการประกอบอาชีพอิสระเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับ ปวช. รวมไปถึงสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา และสภาพแวดล้อมในครอบครัว ส่วนความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพอิสระของบุคคล

ชูชัย สมितिไกร (2547: 60-61) ได้ศึกษา ศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยไทย สรุปว่า บรรทัดฐานทางสังคมสามารถพยากรณ์ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

ของนักศึกษามหาวิทยาลัยไทยได้ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า บรรทัดฐานทางสังคมเป็นแนวคิดในการศึกษาความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

มณฑกานต์ เมฆรา (2546:39) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่พยากรณ์ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า บรรทัดฐานทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ และบรรทัดฐานทางสังคม มีอิทธิพลต่อความสามารถร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยบรรทัดฐานทางสังคมมีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามากที่สุด

อรุณศรี อักษรศรี (2544: 83) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปี 4 สถาบันราชภัฏภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้เจตคติของบิดามารดาต่อการประกอบอาชีพอิสระ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ กับความตั้งใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ

พุดตาน ศิเมฆ (2541: 49) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งได้ให้นิยามของการเลือกอาชีพไว้ว่า เป็นความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า การที่นักเรียนตั้งใจที่จะเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งนั้น ขึ้นอยู่กับพ่อ-แม่ และญาติพี่น้อง แต่ไม่พบความสัมพันธ์กับเพื่อน เพื่อนสนิท รุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จหรือเพื่อนในหมู่บ้าน

จากการประมวลเอกสารข้างต้นแสดงให้เห็นว่าความคาดหวังจากผู้ที่มีความสำคัญ เช่น สมาชิกของครอบครัว เพื่อนสนิท จะมีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะครอบครัวนั้นเป็นสถาบันแรกที่บุคคลได้รับประสบการณ์ทางสังคม เพื่อพัฒนาการรู้คิดสร้างเสริมบุคลิกภาพ และก่อให้เกิดรูปแบบของพฤติกรรมในแต่ละบุคคล ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ จะเป็นตัวแปรหนึ่งที่อธิบายและมีอำนาจในการทำนายความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ ผู้วิจัยจึงใช้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ เป็นตัวแปรเชิงเหตุของการศึกษาที่จะผลักดันให้นักศึกษาเข้าสู่ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการอย่างจริงจัง

การสนับสนุนทางสังคมกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

ความหมายของการสนับสนุนทางสังคม

สแคเฟอร์ และคนอื่นๆ (ผอบเธียร์ วงศ์ภักดี. 2537: 32; อ้างอิงจาก Scafer; & others. 1981: 381-406) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างคน ซึ่งเกี่ยวกับการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งในด้านวัตถุ และความมั่นคงทางอารมณ์รวมทั้งความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของบุคคลอื่นด้วย

พินดา ธนวัฒนากุล (2547: 31) สนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าเขาเองได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ จากหัวหน้างานและ เพื่อนร่วมงาน เพื่อให้เกิดระบบของการทำงาน เกิดความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดความมีระเบียบในการทำงานด้านต่างๆ

พิมพ์พรณ กิตติวงศ์ภักดี (2547: 39) สนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลได้รับความรัก ความเอาใจใส่ และการได้รับความช่วยเหลือด้านต่างๆ จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

กมลศรี ว่องเจริญ (2550: 39) สนับสนุนทางสังคม หมายถึง การรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง การได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เช่น เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน ในด้านอารมณ์ ด้านวัตถุ รวมทั้งความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของบุคคลอื่นด้วย

ธัญญา มาศาคำ (2551: 39) การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลมีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ในสังคม โดยรู้สึกหรือรับรู้ ว่ามีแหล่งหรือบุคคลที่จะให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เมื่อตนเองต้องการหรือเมื่อพบปัญหา เพื่อแก้ปัญหาหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหา ลดความเครียดหรือผลกระทบต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลได้รับความรัก ความเอาใจใส่ และการได้รับความช่วยเหลือด้านต่างๆ จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เป็นความสัมพันธ์ระหว่างคน ซึ่งเกี่ยวกับการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งในด้านวัตถุ และความมั่นคงทางอารมณ์รวมทั้งความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของบุคคลอื่นด้วย

การวัดการสนับสนุนทางสังคม

จากการตรวจสอบเอกสารพบว่า มีงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวัดการสนับสนุนทางสังคมที่ทำให้เกิดพฤติกรรมพึงประสงค์ต่างๆ อาทิ การวัดการสนับสนุนทางสังคมในต่างประเทศ

สราชนัน และคณะ (นริศว์ ปารมมภ์. 2539: 39; อ้างอิงจาก Sarason; & others. 1990: 128 - 129) ได้สร้างขึ้นและใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยวอชิงตัน โดยให้นักศึกษาระบุบุคคลที่นักศึกษาสามารถพึ่งพาได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ และระบุความพึงพอใจที่ได้รับการช่วยเหลือนั้นโดยแบบวัดเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ พึ่งพอใจมาก ให้คะแนน 6 คะแนน จนถึง ไม่พึ่งพอใจมาก ให้คะแนน 1 คะแนน ส่วนในการศึกษาเชิงพฤติกรรมศาสตร์ในประเทศไทยแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายคือ แบบวัดการสนับสนุนทางสังคมของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วณิชานนท์ และคณะ (2536) ที่ได้สร้างแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมขึ้น โดยแบบวัดเป็นมาตราประเมินค่า 6 ระดับ มีข้อคำถามรวม 10 ข้อ มีค่า ความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .82 ลักษณะข้อคำถามเกี่ยวข้องกับบุคคลรอบตัวนักเรียนซึ่งเป็นบุคคลภายนอกครอบครัว เช่น ญาติ ครู เพื่อน เพื่อนบ้าน เพื่อนบิดามารดา เป็นต้น ตลอดจนปริมาณความช่วยเหลือที่นักเรียนได้รับจากบุคคลอื่นและต่อมา นริศว์ ปารมมภ์ (2539) ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับลักษณะการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัย

รุ่นที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร และได้นำแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วนิทานนท์ และคณะ (2536) มาปรับใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบวัดดังกล่าวมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .83

การวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของนักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเอาแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมของ ธัญญามาศ คำมาตา (2551: 41) มาปรับปรุงข้อคำถามโดยนำข้อคำถามบางข้อมาใช้และมีการสร้างข้อคำถามเพิ่มเติมจาก 15 ข้อเหลือ 10 ข้อเพื่อให้เหมาะสมกับนิยามปฏิบัติการและกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากแบบสอบถามดังกล่าวเป็นการปรับปรุงข้อคำถามมาจาก นริศว์ปรารมภ์ (2539) และของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วนิทานนท์ และคณะ (2536) โดยแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมของนักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ คือ จริงที่สุดจริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย นักศึกษาที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการสนับสนุนทางสังคมสูง นักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่ามีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ

สรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมมีความเกี่ยวข้องกับการแสดงพฤติกรรมที่หลากหลายของบุคคล ดังที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดให้ การสนับสนุนทางสังคม เป็นลักษณะทางสังคม ในการศึกษาครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธัญญามาศ คำมาตา (2551: 38-41) บุคคลมีความต้องการพื้นฐานทางสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก การยอมรับยกย่องการเห็นคุณค่า การเป็นเจ้าของ ความมีชื่อเสียง และความปลอดภัย (Thoits.1982: 146) ดังนั้นการสนับสนุนทางสังคม คือ การที่ได้รับความใกล้ชิด การได้รับการช่วยเหลือโดยได้รับ สิ่งของแรงงาน คำแนะนำข้อมูลข่าวสาร การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการมีส่วนร่วมทางสังคม จากบุคคลอื่น (Berrara. 1982: 70) รวมถึงการที่บุคคลรับรู้ว่ามีคนที่สามารถพึ่งพาได้ แสดงความเอื้ออาทร เห็นคุณค่า และให้ความรัก (Sarason; & others. 1990: 127)

การสนับสนุนทางสังคม เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคม มีลักษณะเป็นเครือข่ายที่ต้องการการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึกต่างๆ ซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุความต้องการของตนในด้านสรีระวิทยา และเกิดความรู้สึกมั่นคงทางจิตใจ รู้สึกว่าตนเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม ซึ่งจะทำให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขและมีความหมาย นอกจากนี้การสนับสนุนทางสังคมยังช่วยให้บุคคลมีความสามารถในการเผชิญกับความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยช่วยให้ความเหนื่อยหน่ายและความเครียดจากการทำงานลดลงได้ในลักษณะของการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือระบายปัญหาความคับข้องใจ และช่วยให้บุคคลมีความเข้าใจปัญหาหรือความกดดันที่กำลังเผชิญอยู่และพัฒนากลไกการต่อสู้ได้ดีขึ้น

(ยศวรรณ นิพัฒน์ศิริผล. 2541: 38 ; อ้างอิงจาก Norbeck. 1985: 225-227) และการสนับสนุนทางสังคมยังเป็นการที่บุคคลมีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ในสังคมได้รับการสนองตอบต่อความต้องการ การด้านความรัก ความเอาใจใส่ ความเห็นอกเห็นใจ การได้รับคำแนะนำการยอมรับยกย่องและการมองเห็นคุณค่า เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และช่วยเหลือต่าง ๆ เช่น ข่าวสารข้อมูล สิ่งของและอื่น ๆ ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ ที่เพียงพอที่จะบรรเทา หรือลดความรุนแรงของปัญหา ลดความเครียดและป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ที่ไม่พึงปรารถนา (พจน์ จิรบลกิจ.2541: 28)

การสนับสนุนทางสังคมแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. การสนับสนุนทางอารมณ์ (Emotion support) หมายถึง การได้รับความสนิทสนมคุ้นเคย หรือการยืนยันความมั่นใจ (นริศว์ ปรารมภ์. 2539: 38 ; อ้างอิงจาก Schaefer ; & others.1891: 381 – 406) ได้แก่ การได้รับความรัก ความเห็นอกเห็นใจ การดูแลเอาใจใส่ ความเข้าใจ การได้รับการยอมรับ การเห็นคุณค่าจากบุคคลอื่นเป็นที่รักและรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Thoits.1982: 147 - 148)

2. การสนับสนุนที่ชัดเจน (Tangible support) หมายถึง การได้รับการช่วยเหลือหรือได้รับบริการโดยตรงตามความต้องการ (นริศว์ ปรารมภ์. 2539: 38 ; อ้างอิงจาก Schaefer ; & others. 1891: 381 – 406) ได้แก่ การได้รับการช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของ เงินทอง หรือบริการ ที่จะทำ ให้บุคคลที่ได้รับการสนับสนุนนั้นสามารถดำรงชีวิตได้ปกติ

3. การสนับสนุนด้านข้อมูล (Information support) หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคล รวมทั้งคำแนะนำและแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ

การสนับสนุนทางสังคมเป็นได้ทั้งสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม โดยความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม เช่น ความช่วยเหลือที่เป็นสิ่งของ ทุนทรัพย์ และความช่วยเหลือที่เป็นนามธรรม เช่น การยอมรับ ความเข้าใจ (วิลาวุธย์ ภูขมัง. 2539: 23 ; อ้างอิงจาก Dean; & Lin. 1977) การรับรู้ การสนับสนุนทางสังคมจากบุคคลในหน่วยงาน และจากสมาชิกในครอบครัว จะส่งผลกระทบต่อจิตใจของบุคคล และส่งผลต่อเนื่องถึงพฤติกรรมของบุคคลโดยตรง (ณัฐสุดา สุจินันท์กุล. 2541)

ดังนั้น การสนับสนุนทางสังคมจึงมีความสำคัญที่จะทำให้บุคคลอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เนื่องจากการสนับสนุนทางสังคมเกี่ยวข้องกับการแสดงพฤติกรรมของบุคคล โดยการได้รับการสนับสนุนจากสังคมของบุคคลจะเป็นส่วนช่วยผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และประสบความสำเร็จ ในทางตรงกันข้ามถ้าหากบุคคลไม่ได้รับการสนับสนุนทางสังคม บุคคลก็อาจแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ออกมา ยกตัวอย่างเช่น การวิจัยของ จารุพร แสงเป่า (2542) ที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคม เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความตั้งใจที่จะลาออกจากงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์กรุงเทพมหานคร โดยพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้าหออภิบาลผู้ป่วย และ

เพื่อนร่วมงานต่ำ จะมีแนวโน้มที่จะลาออกจากงานมากกว่าผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้าหรือภักดีผู้ป่วย และเพื่อนร่วมงานสูง

จากการศึกษาความหมาย และองค์ประกอบ และความสำคัญของการสนับสนุนทางสังคมข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลมีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม โดยรู้สึกหรือรับรู้ว่ามีแหล่งหรือบุคคลที่จะให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูล ข่าวสาร วัตถุสิ่งของที่สามารถจับต้องได้ การได้รับบริการตามที่ต้องการ รวมถึงการได้รับความเอาใจใส่ได้รับความรักและได้รับกำลังใจ จากบุคคลอื่นแทน พ่อ แม่ และพี่น้องของบุคคล โดยในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากับนักศึกษาซึ่งเป็นช่วงของวัยรุ่นย่างเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นวัยที่ต้องรับผิดชอบต่อตนเอง

แต่เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่พบผู้ใดทำการศึกษาเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการโดยตรง แต่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจในการประกอบอาชีพ นั่นคือ วรรณภา กันยวงค์ (2551: 41) กล่าวว่า งานอาชีพ มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเกี่ยวพันกับการดำเนินชีวิต ด้านเศรษฐกิจเป็นที่มาของรายได้ เกียรติยศชื่อเสียง สถานะทางสังคม ตลอดจนความพึงพอใจของบุคคล (อรอนงค์ รัตนวงษ์วิน. 2539: 1) อีกทั้งการมีงานทำยังทำให้บุคคลมีความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม (ดวงสมร เท่ววิพัฒน์. 2542) อีกทั้งมีผู้ให้ความหมาย การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว หมายถึง การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เช่น สามีและญาติ มีความสำคัญต่อภรรยามาก คือ เป็นผู้ส่งเสริมให้ภรรยามีความสุขในชีวิตสมรสและความสุขส่วนบุคคลมากขึ้น (Pina; & Bengtson. 1993) และ วรรณภา กันยวงค์ (2551: 40) การสนับสนุนด้านงานอาชีพจากครอบครัว หมายถึง การรับรู้ของผู้บริหารสตรีถึงการได้รับการด้านงานอาชีพจากครอบครัว อันประกอบด้วย สามี และญาติ ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านอารมณ์ 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร และ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งงบประมาณและแรงงาน ในการวิจัยที่สนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จซึ่งเป็นคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักศึกษา พบว่า นกอด คำเต็ม (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วย และพบว่า การสนับสนุนจากครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในวิชาชีพ โดยเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในวิชาชีพได้ร้อยละ 18.6 ส่วน สนาน คุณประเสริฐ (2535) ทำการวิจัยผลของการใช้สารชักจูงในการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยสารชักจูงในการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีลักษณะเป็นบทความทางวิชาการ และมีเนื้อหาที่กำหนดขึ้นตามแนวทางในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมของโรเจอร์ และพบว่าการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมสามารถทำนายความตั้งใจที่จะใช้นวัตกรรมในครูที่ได้รับสารชักจูงได้มากกว่าในครูที่ไม่ได้รับสารชักจูง

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าการสนับสนุนทางสังคม เป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมต่างๆ ที่หลากหลายแต่จากการศึกษาทบทวนเอกสารต่างๆ จะเห็นได้ว่า ยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาถึงการสนับสนุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างชัดเจนผู้วิจัยจึงคาดว่า การสนับสนุนทางสังคมจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่อธิบายและมีอำนาจในการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

จิตลักษณะตามสถานการณ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

ความหมายของความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

เกอแลตต์ (ชิตชนก จิรเศวตกุล, 2545: 9; อ้างอิงจาก Gelaytt, 1965; citing Herr; & Cramer. 1984: 100) ได้กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพไว้ว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพ เกิดจากการที่บุคคลมีการประเมินทางเลือกที่เป็นไปได้ ความแตกต่างของผลที่เกิดจากทางเลือกเหล่านั้น และพิจารณาถึงคุณค่าตามความต้องการของตนต่อผลที่เกิดขึ้น

พีเตอร์สัน และคณะ (อมรรัตน์ อุณจิตร์, 2547: 40 อ้างอิงจาก Peterson; et al. 2003) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง กระบวนการแก้ปัญหาทางความคิด ความรู้สึก และการกระทำ เพื่อที่จะนำไปสู่การตัดสินใจว่าจะทำหรือจะเลือกแสดงพฤติกรรมอย่างไร ในการที่จะตัดสินใจเลือกทางเลือกของปัญหานั้น การที่จะแก้ปัญหาได้นั้นจำเป็นต้องมี 2 องค์ประกอบ คือ

1. ต้องมีการวางแผน หรือยุทธวิธีในการแก้ปัญหา กล่าวคือ การเรียนรู้โดยขึ้นอยู่กับวัย เพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีการปรับทัศนคติที่จะกล้าตัดสินใจ หรือว่ามีความมุ่งมั่นอย่างแท้จริงในการทำตามแผนที่วางไว้จนกระทั่งประสบความสำเร็จ แต่อย่างไรก็ตามการแก้ปัญหานั้นเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจแก้ปัญหา

ชิตชนก จิรเศวตกุล (2545: 10) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการตัดสินใจเลือกในอาชีพที่เหมาะสมที่สุด โดยพิจารณาจากองค์ประกอบต่างๆ ทั้งในด้านของความต้องการ ความถนัด ความสนใจและอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง เพื่อให้เกิดความพึงพอใจและความสำเร็จในงาน

อมรรัตน์ อุณจิตร์ (2547: 41) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง กระบวนการแก้ปัญหาทางด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำ เพื่อที่จะนำไปสู่การตัดสินใจในการเลือกทางออกของปัญหานั้น โดยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของปัญหา การกำหนดทางเลือกต่างๆ ตามลำดับความสำคัญเพื่อประเมินดูว่า ทางเลือกใดสามารถตอบสนอง

ความต้องการของผู้เลือกได้มากที่สุด โดยใช้เหตุผลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงมาตัดสินใจเลือกอาชีพ และสามารถลงมือปฏิบัติ ตามทางเลือกนั้นๆ ได้อย่างถูกต้อง

อรุณศรี อักษรศรี (2544: 16) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เนื่องจากต้องใช้วิจารณญาณตัดสินใจโดยอาศัยหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความสนใจ ครอบครัวยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจและสังคม

อรุณช ฐิธิสังข์ (2542: 8) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เกี่ยวกับตนเอง และอาชีพเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างเหมาะสม

รัตนกรณ ชนะขำ (2545: 5) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง การที่ได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งพิจารณาจากความถนัด ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ และความต้องการของตน

จากที่กล่าวมาสรุปการตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง การที่นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์เกี่ยวกับตนเองเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างเหมาะสม ซึ่งกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพเกิดจากการที่บุคคลมีการประเมินทางเลือกที่เป็นไปได้ เพื่อให้เกิดการตัดสินใจเลือกในอาชีพที่เหมาะสมที่สุด พิจารณาจากคุณค่าตามความต้องการของตนต่อผลที่เกิดขึ้น เป็นการแก้ปัญหาทางความคิด ความรู้สึก ความสนใจ ความสามารถ และความต้องการของตน เพื่อที่จะนำไปสู่การตัดสินใจว่าจะทำหรือจะเลือกแสดงพฤติกรรมอย่างไร ในการที่จะตัดสินใจเลือกทางเลือกของปัญหานั้น การที่จะแก้ปัญหาได้นั้นจำเป็นต้องมี 2 องค์ประกอบ คือ ต้องมีการวางแผน และมีการปรับทัศนคติที่จะกล้าตัดสินใจ ซึ่งการแก้ปัญหานั้นเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจ ในการตัดสินใจในการเลือกทางออกของปัญหานั้น เริ่มต้นจากการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของปัญหา การกำหนดทางเลือกต่างๆ ตามลำดับความสำคัญ เพื่อประเมินดูว่า ทางเลือกใดสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เลือกได้มากที่สุด โดยใช้เหตุผลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงมาตัดสินใจเลือกอาชีพ และสามารถลงมือปฏิบัติ ตามทางเลือกนั้นๆ ได้อย่างถูกต้อง

ความหมายของความสามารถในการเลือกอาชีพ

ความสามารถในการเลือกอาชีพ (Career Choice Competencies) หมายถึง การที่บุคคลเลือกอาชีพโดยตระหนักต่อองค์ประกอบดังนี้ (อมรรัตน์ ชุณจิตร. 2547: 46)

1. การประเมินตนเอง (Self Appraisal) คือ การที่บุคคลประเมินตนเองว่ามีความสามารถ ความสนใจและความถนัดของตนเพียงใด
2. ข้อมูลทางอาชีพ (Occupational Information) คือ การที่บุคคลได้รับข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ โลกของงาน และลักษณะอาชีพ

3. การเลือกเป้าหมาย (Goal Section) คือ การที่บุคคลสามารถเลือกเป้าหมายที่มีความเหมาะสมกับตนเอง

4. การวางแผน (Planning) คือ การที่บุคคลตระหนักต่ออนาคตทางอาชีพใน ภายภาคหน้าของตนและสามารถวางแผนเข้าสู่อาชีพที่เลือกแล้ว

ความสามารถในการเลือกอาชีพ (Career Choice Competencies) หมายถึง การที่บุคคลเลือกอาชีพโดยตระหนักต่อองค์ประกอบดังนี้ (รัตนกรณ์ ชนะข้า. 2545: 24; อ้างอิงจาก Crites 1973)

1. การประเมินตนเอง (Accurate Self-appraisal) คือ การที่บุคคลรู้ถึงความสามารถ ความสนใจและความถนัดของตน

2. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ (Gathering Occupational Information) การที่บุคคลทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และรู้จักลักษณะอาชีพ

3. การตั้งเป้าหมายในการเลือกอาชีพ (Goal selection) คือ การที่บุคคลเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

4. การวางแผนทางอาชีพ (Making Plan for the Future) คือ การที่บุคคลตระหนักต่ออนาคตทางอาชีพใน ภายภาคหน้าของตนและสามารถวางแผนเข้าสู่อาชีพที่เลือกแล้ว

5. การแก้ปัญหาทางอาชีพ (Problem Solving) คือ การที่บุคคลทราบว่าควรทำอย่างไรเมื่อประสบปัญหาต่างๆ ในขั้นตอนต่างๆ ของการเลือกอาชีพ

ความสามารถในการเลือกอาชีพ (Career Decision-Making) กล่าวว่า โครงสร้างองค์ประกอบที่เกี่ยวกับความสามารถในการเลือกอาชีพ (Career Choice Competencies) ของไครท์ (ชิดชนก จิรเศวตกุล.2545: 32-33 อ้างอิงจาก Crites, 1961,1965) เป็นการแสดงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การประเมินตนเอง (Accurate Self-appraisal)
2. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ (Gathering Occupational Information)
3. การตั้งเป้าหมายในการเลือกอาชีพ (Goal selection)
4. การวางแผนทางอาชีพ (Making Plan for the Future)
5. การแก้ปัญหาทางอาชีพ (Problem Solving)

จากการประมวลเอกสารข้างต้นสรุปความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง การที่นักศึกษาได้แสดงความสามารถในการประเมินตนเอง โดยมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพ มีการตั้งเป้าหมายในการเลือกอาชีพ มีการวางแผนทางอาชีพ และการแก้ปัญหาทางอาชีพ ในการที่จะเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง ซึ่งกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพเกิดจากการที่บุคคลมีการประเมิน

ทางเลือกที่เป็นไปได้ เพื่อให้เกิดการตัดสินใจเลือกในอาชีพที่เหมาะสมที่สุด เพื่อที่จะนำไปสู่การตัดสินใจว่าจะทำหรือจะเลือกแสดงพฤติกรรมอย่างไร

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ตระหนักถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การประเมินตนเอง (Accurate Self-appraisal)
2. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ (Gathering Occupational Information)
3. การตั้งเป้าหมายในการเลือกอาชีพ (Goal selection)
4. การวางแผนทางอาชีพ (Making Plan for the Future)
5. การแก้ปัญหาทางอาชีพ (Problem Solving)

ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพ

จากการศึกษาความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพของอมรรัตน์ อุ่นจิตร (2547: 43-45) ได้ศึกษา ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของ Gelatt และ Tiedeman and O'Hara เป็นทฤษฎีสำคัญที่ช่วยให้เหลือให้บุคคลเข้าใจตนเองและทักษะของการตัดสินใจเลือกอาชีพ รวมไปถึง ยุพิน นิลวลัยกุล (2541: 32) ใช้ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของ Ginzberg, Tiedeman and O'Hara และ ชูปเปอร์ ส่วน อรุณ ฐิสังข์ (2542: 11) ใช้ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของ Gelatt และ Tiedeman and O'Hara ซึ่งการศึกษาของ อรุณศรี อักษรศรี (2544: 28) พบว่า ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของ Tiedeman and O'Hara เป็นการรวมกับระหว่าง ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของ Ginzberg และ ชูปเปอร์ และจากการศึกษาของ ธนศักดิ์ ศรีพิทักษ์พาณิชย์ (2549: 52) ได้ใช้แบบวัดของ Gelatt เป็นตัวแปรสำคัญในการศึกษาความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสอดคล้องกับ รัตนกรณ์ ชนะขำ (2545:7) กล่าวถึงการตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นขั้นตอนสำคัญของการพัฒนาการทางอาชีพ ซึ่งได้ใช้ ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของ Gelatt และ Tiedeman and O'Hara และ ชิดชนก จิรเศวตกุล (2545) ได้ใช้ ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของ Gelatt เป็นทฤษฎีสำคัญอีกเช่นกัน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของ Gelatt และ Tiedeman and O'Hara เป็นทฤษฎีสำคัญในการศึกษาความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของ Tiedeman and O'Hara

ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของ Tiedeman and O'Hara (1963) กล่าวถึงการเพิ่มการตระหนักรู้ในตนเองเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในกระบวนการตัดสินใจ Tiedeman ได้เน้นเรื่องของการตัดสินใจ ว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาอาชีพ (อรุณศรี อักษรศรี, 2544: 29) ขั้นตอนของการตัดสินใจมี 2 ขั้นตอน Liptak (อมรรัตน์ อุ่นจิตร, 2547: 45 อ้างอิงจาก Liptak 2001: 115-116) กล่าวไว้ดังนี้

1. ขั้นตอนของการเตรียมการในการเลือกอาชีพ (Stages of Development) ประกอบด้วย

1.1 ขั้นสำรวจ (Exploration) เป็นการพิจารณาแนวทางการเลือกอาชีพที่มีความน่าจะเป็นไปได้ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถ ความสนใจ ค่านิยม และสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ

1.2 ขั้นทำให้เป็นรูปร่าง (Crystallization) เป็นช่วงเวลาของการสังเกตรูปแบบของพฤติกรรม โดยนำมาเป็นข้อมูลการประเมินทางเลือกอาชีพตามที่คิดไว้ ในการพิจารณาอาชีพที่เป็นทางเลือกให้เหลือน้อยที่สุด

1.3 การตัดสินใจเลือก (Choice) เน้นคำจำกัดความของเป้าหมายที่เลือก และทำการตัดสินใจเลือกตามเป้าหมาย พร้อมทั้งหาแนวทางที่จะทำให้ถึงเป้าหมายในอาชีพที่เลือกไว้

1.4 การทำให้ชัดเจนขึ้น (Clarification) เป็นการปฏิบัติในสิ่งที่ได้ตัดสินใจบนที่อาชีพที่เลือกไว้ให้มีความชัดเจนขึ้น สร้างความมั่นใจให้แข็งแกร่งขึ้นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2. ขั้นตอนการสนับสนุนหรือปรับเปลี่ยนในการเลือกอาชีพ (The Implementation of and Adjustment to an Occupation) ดังนี้

2.1 การใช้ประสบการณ์เสริม (Induction) เป็นการเลือกอาชีพจากการมีประสบการณ์ที่ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมเพื่อให้บุคคลในสังคมยอมรับโดยบุคคลเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์นั้นจากการสังเกตผลจากการกระทำของตนเองและของผู้อื่น บุคคลจะเลือกอาชีพที่ได้รับการเสริมแรง

2.2 การรวบรวมใหม่ (Reformation) จากกลุ่มอาชีพที่ยอมรับของสมาชิก เป็นการยืนยันการกระทำเลือกของบุคคล โดยมีเงื่อนไขและเป้าหมายใหม่

2.3 การผสมผสานกัน (Integration) เป็นความตั้งใจที่จะทำให้บรรลุถึงเป้าหมายโดยบุคคลได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มอาชีพที่เป็นทางเลือก เพื่อได้รับรู้ถึงลักษณะอาชีพที่เลือก และเกิดความพึงพอใจที่จะประกอบอาชีพนั้น

Tiedeman and O'Hara เชื่อว่า การตัดสินใจนั้น คนเราสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอจากที่เคยตัดสินใจไปแล้ว (อรุณศรี อักษรศรี. 2544:30) ซึ่งเป็นกระบวนการตัดสินใจที่จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ไม่ใช่เป็นการเลือกครั้งเดียวในชีวิต การตัดสินใจใหม่อาจจะหมายถึงการเปลี่ยนอาชีพที่มีสาเหตุมาจากประสบการณ์ใหม่ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับชีวิต อาจทำให้บุคคลต้องยกเลิกการตัดสินใจเดิม แต่ไม่ว่าจะตัดสินใจใหม่สักกี่ครั้งก็ตาม บุคคลจะต้องผ่านขั้นตอนดังที่กล่าวไว้คือ เริ่มต้นจากการสำรวจ จนไปถึงการผสมผสานกันเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายเสมอ (อรุณฯ ฐิริสังข์. 2542: 18)

ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพของ Gelatt

เกลลาต (อมรรตน์ อุ่นจิตร. 2547: 44; อ้างอิงจาก Gelatt. 1962: 240-245) ได้กล่าวถึงการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ดีและมีคุณภาพนั้น จะต้องได้รับข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนและสมบูรณ์ทำให้มี

การตัดสินใจที่ดีรวมทั้งระบบค่านิยมในแต่ละสถานการณ์ นอกจากนี้มองว่ากระบวนการตัดสินใจมีลักษณะเป็นวัฏจักรตามธรรมชาติแบ่งออกเป็น 3 กระบวนการ ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายในการเลือก โดยกำหนดทางเลือกตามความต้องการเลือกอาชีพ อาจจะมีทางเลือกหลาย ๆ ทางได้

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกต่าง ๆ เหล่านั้น เช่น ทางเลือกการศึกษา ได้แก่ คุณสมบัติของผู้สมัคร หลักสูตรทางการเรียน และค่าใช้จ่าย เป็นต้น ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงาน คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ สวัสดิการที่ได้รับ รายได้ และการฝึกอบรมเพื่อเข้าสู่อาชีพ เป็นต้น นอกจากนี้บุคคลต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตนเองให้มากที่สุดเป็นต้นว่า ความสนใจ ความถนัด ค่านิยม ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติ

3. การนำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพหรือการศึกษาที่ได้รวบรวมไว้แล้วนั้นมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อสำรวจถึงความเป็นไปได้ และผลที่เกิดขึ้นหลังจากตัดสินใจเลือกแล้ว

4. ศึกษาให้ชัดเจนถึงค่านิยมของตนแล้วนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเอง

5. ประเมินทางเลือกทั้งหมดแล้วตัดสินใจแบบเด็ดขาด หรือค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อความมั่นใจและถ้าหากเป็นการตัดสินใจแบบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม บุคคลก็จะกลับเข้าขั้นที่ 2 ใหม่ดำเนินการจนครบทุกขั้นจนสามารถตัดสินใจได้

Gelatt กล่าวถึงกระบวนการเลือกอาชีพและได้เน้น 3 ระบบหลัก ได้แก่ ระบบคาดการณ์ล่วงหน้า (Predictive System) ระบบค่านิยม (Value System) และระบบตัดสินใจ (Decision System)

1. ระบบคาดการณ์ล่วงหน้า (Predictive System) หมายถึง การที่บุคคลประเมินทางเลือกที่เขาอาจจะกระทำ (Alternative Action) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นได้ (Possible Outcomes) และโอกาสที่ผลลัพธ์จะเกิดจากการกระทำ (Probabilities of Outcomes of Actions)

2. ระบบค่านิยม (Value System) หมายถึง ความพึงพอใจที่บุคคลมีต่อผลที่คิดว่าจะเกิดในแต่ละตัวเลือก ซึ่งอาจจะหมายถึงการชั่งน้ำหนักความพึงพอใจในตัวเลือกแต่ละตัว

3. ระบบตัดสินใจ (Decision System) หมายถึง การประเมินลำดับความสำคัญ และนำระบบคาดการณ์ล่วงหน้า และระบบค่านิยมมาผสมผสานกันเพื่อมาสู่การลงมือกระทำคือ การปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว

ตามแนวคิดของ Gelatt มองว่า กระบวนการตัดสินใจมีอยู่ 3 ส่วน ซึ่งแต่ละส่วนก็จะต้องมีความต้องการข้อมูลที่แตกต่างกันออกไป เขาเห็นว่าแต่ละระบบระบบจะต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์ เพื่อให้มีการตัดสินใจที่ดี (อรนุช ฐริสังข์, 2542: 11) เป็นไปตามกระบวนการอย่างมีขั้นตอน จะช่วยให้

บุคคลสามารถเลือกทางเลือกที่มีการพิจารณาอย่างเหมาะสมกับตนมากที่สุด (รัตนกรณ์ ชนะข้า. 2545: 13)

สรุปในด้านของทฤษฎีการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอ 2 ทฤษฎี ด้วยกัน กล่าวคือ Tiedeman and O'Hara ได้กล่าวถึงการตัดสินใจเลือกของบุคคลอย่างกว้างขวางทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ ขั้นสำรวจ (Exploration) ขั้นทำให้เป็นรูปร่าง (Crystallization) การตัดสินใจเลือก (Choice) และการทำให้ชัดเจนขึ้น (Clarification) ส่วนในแง่ของ Gelatt จะย้ำเน้นถึงการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ไม่ว่าจะเป็นระบบคาดการณ์ล่วงหน้า (Predictive System) ระบบค่านิยม (Value System) และระบบตัดสินใจ (Decision System)

การรับรู้ความสามารถของตนด้านอาชีพ

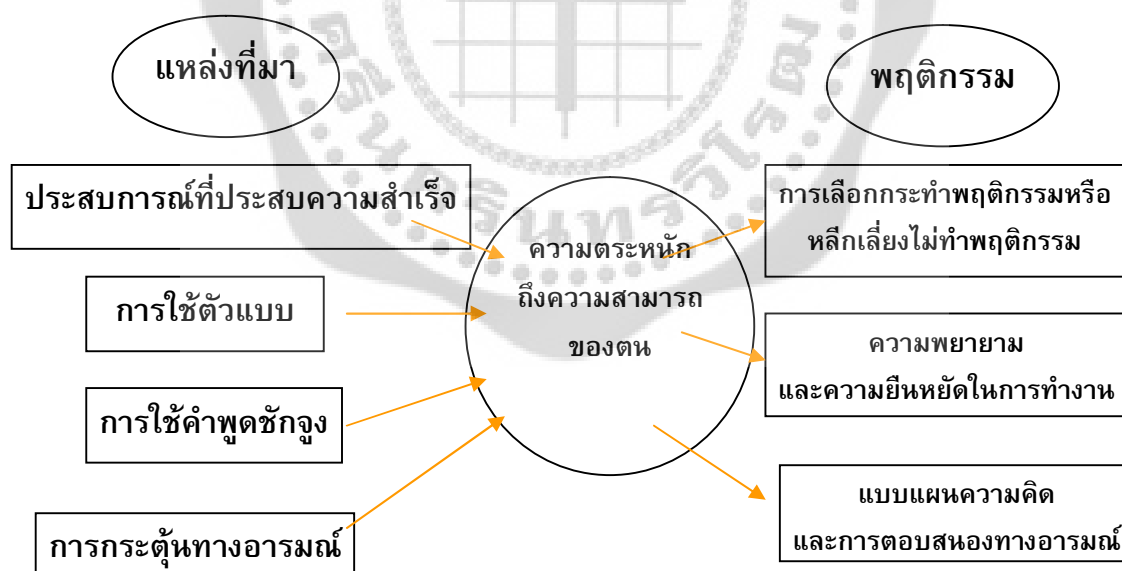
บุคคลที่สามารถตัดสินใจทางอาชีพ ได้อย่างถูกต้องตรงกับความต้องการ ความถนัด และ ความสนใจของตนเอง จะส่งผลให้บุคคลนั้นเห็นคุณค่า ศักดิ์ศรี เกิดความภูมิใจในตนเอง เกิดความรู้สึกพึงพอใจต่อการศึกษาอาชีพนั้น และมีโอกาสประสบความสำเร็จในเรื่องดังกล่าวนี้สูงตามไปด้วย (อัจฉรา สุขารมณ, อรพินทร์ ชูชมและทัศนาก ทอภักดี. 2540, 64: 2) การรับรู้ความสามารถของตนจึงส่งผลโดยตรงต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ (อัจฉรา สุขารมณ, อรพินทร์ ชูชม; และทัศนาก ทอภักดี. 2540: 64) โดยมีแหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถของตน (Source of Self-Efficacy) อยู่ด้วยกัน 4 วิธี คือ (ประทีป จินฺง. 2540: 115; อ้างอิงจาก Evans. 1989)

1. ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experiences) ซึ่ง Bandura เชื่อว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากว่าเป็นประสบการณ์โดยตรง ความสำเร็จทำให้เพิ่มความสามารถของตนเอง บุคคลจะเชื่อว่าเขาสามารถที่จะทำได้ ดังนั้น ในการที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น จำเป็นที่จะต้องฝึกให้เขามีทักษะเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จได้พร้อม ๆ กับการทำให้เขารับรู้ว่า เขามีความสามารถจะกระทำเช่นนั้น จะทำให้เขาใช้ทักษะที่ได้รับการฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด บุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถนั้น จะไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ แต่จะพยายามทำงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

2. โดยการใช้ตัวแบบ (Modeling) การที่ได้สังเกตตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่มีความซับซ้อน และได้รับผลกรรมที่พึงพอใจ ก็จะทำให้ผู้ที่สังเกตฝึกความรู้สึกว่าเขาจะสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ถ้าเขาพยายามจริงและไม่ย่อท้อ ลักษณะของการใช้ตัวแบบที่ส่งผลต่อความรู้สึกว่าเขามีความสามารถที่จะทำได้นั้น ได้แก่ การแก้ปัญหาของบุคคลที่มีความกลัวต่อสิ่งต่างๆ โดยที่ให้ผู้ตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายกับตนเองก็สามารทำให้ลดความกลัวต่าง ๆ เหล่านั้นได้ (ประทีป จินฺง. 2540: 116; อ้างอิงจาก Kazdin. 1974)

3. การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) เป็นการบอกว่าบุคคลนั้นมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ วิธีการดังกล่าวนั้นค่อนข้างง่ายและใช้กันทั่วไปซึ่ง Bandura ได้กล่าวว่า การใช้คำพูดชักจูงนั้นไม่ค่อยจะได้ผลนัก ในการที่จะทำให้คนเราสามารถที่พัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง (ประทีป จินฉี. 2540: 116 อ้างอิงจาก Evans, 1989) ซึ่งถ้าจะให้ได้ผล ควรจะใช้ร่วมกับการทำให้บุคคลมีประสบการณ์ของความสำเร็จ ซึ่งอาจจะต้องค่อย ๆ สร้างความสามารถให้กับบุคคลอย่างค่อยเป็นค่อยไปและให้เกิดความสำเร็จตามลำดับขั้นตอน พร้อมทั้งการใช้คำพูดชักจูงร่วมกัน ก็ย่อมที่จะได้ผลดีในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตน

4. การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) การกระตุ้นทางอารมณ์มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในสภาพที่ถูกต้อง ในการตัดสินใจถึงความวิตกกังวล และความเครียดของคนเรานั้นบางส่วนจะขึ้นอยู่กับกระตุ้นทางสรีระ การกระตุ้นที่รุนแรงทำให้การกระทำไม่ค่อยได้ผลดี บุคคลจะคาดหวังความสำเร็จเมื่อเขาไม่ได้อยู่ในสภาพการณ์ที่กระตุ้นด้วยสิ่งที่ไม่พึงพอใจ ความกลัวก็จะกระตุ้นให้เกิดความกลัวมากขึ้น บุคคลก็จะเกิดประสบการณ์ของความล้มเหลว อันจะทำให้การรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนต่ำในเรื่องของแหล่งข้อมูลของการรับรู้ความสามารถของตนทั้ง 4 ด้าน และผลที่เกิดขึ้นกับบุคคล สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แหล่งที่ก่อให้เกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

ที่มา: Betz, N.E. (1992). *Counseling uses of career self-efficacy theory. The Career Development Quarterly*. p. 41, 24.

แฮคเคทท์และเบทซ์ (วิลลาสลักษณ์ ชั้ววลี. 2538: 97; อ้างอิงจาก Hackett; & Betz. 1981) เป็นผู้เริ่มเสนอว่า การรับรู้ความสามารถของตนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสัมฤทธิ์ผล (achievement behavior) ต่อการตัดสินใจในเรื่องเรียนและเรื่องอาชีพ เบทซ์ (ชิตชนก จิรเศวตกุล. 2545:30 อ้างอิงจาก Betz, 1992, p.21-27) ได้เสนอการให้การปรึกษาด้านอาชีพโดยรูปแบบการรับรู้ความสามารถด้านอาชีพ โดยนำแหล่งปัจจัยการรับรู้ความสามารถของตนด้านอาชีพทั้ง 4 แหล่ง ซึ่งได้แก่ การประสบความสำเร็จจากการกระทำ (Enactive Mastery Experience) การสังเกตตัวแบบ (Vicarious Experience) การพูดโน้มน้าวชักจูง (Verbal Persuasion) และสภาวะทางกายและอารมณ์ (Physiological and Affective State) มาใช้ในการวางแผนโดยมีขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 สืบหาข้อมูลจากผู้รับการศึกษา ขั้นที่ 2 แก้ไขอุปสรรคและขยายทางเลือก ขั้นที่ 3 เสริมสร้างความมั่นใจในการเข้าสู่อาชีพ ขั้นที่ 4 วางแผนการตัดสินใจและยุติการให้คำปรึกษา

ความเชื่อในเรื่องการรับรู้ความสามารถของตนจะทำนายขอบเขตการตัดสินใจของบุคคลในด้านอาชีพ (ชิตชนก จิรเศวตกุล. 2545: 28) การตัดสินใจความสามารถของตนจะมีการคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ความสามารถในการตระหนักถึงแหล่งที่มาของข้อมูลจะช่วยให้บุคคลมีทักษะในการจัดกระทำข้อมูลมากขึ้น ซึ่งทักษะดังกล่าว คือ ความตั้งใจ (วิลลาสลักษณ์ ชั้ววลี. 2542:33) ในที่นี้คือความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา จะเห็นได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนด้านอาชีพนั้นเป็นสิ่งที่ใช้ทำนายความสนใจทางอาชีพและมีศักยภาพต่อการพยากรณ์ถึงขอบเขตการเลือกและการตัดสินใจในอาชีพมากกว่าแบบวัดอื่น (ชิตชนก จิรเศวตกุล. 2545: 30)

การวัดความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

มาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Career Decision-Making Self-efficacy Scale = CDMSES)

เทย์เลอร์และเบทซ์ (ชิตชนก จิรเศวตกุล. 2545: 33; อ้างอิงจาก Taylor; & Betz, 1983 citing Luzzo. 1996: 27) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยมี 5 องค์ประกอบ มีโครงสร้างองค์ประกอบเกี่ยวกับความสามารถในการเลือกอาชีพของไครท์ (รัตนกรณ์ ชนะขำ. 2545: 24 อ้างอิงจาก Crites 1973 27) ซึ่งชิตชนก จิรเศวตกุล (2545: 32-33) และอมรรัตน์ อุ่นจิตร (2547: 73) ได้ใช้แนวคิดดังกล่าวเป็นการแสดงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การประเมินตนเอง (Accurate Self-appraisal)
2. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ (Gathering Occupational Information)
3. การตั้งเป้าหมายในการเลือกอาชีพ (Goal selection)

4. การวางแผนทางอาชีพ (Making Plan for the Future)

5. การแก้ปัญหาทางอาชีพ (Problem Solving)

เทย์เลอร์และเบทซ์ (รัตนกรณ ชนะข้า. 2545: 21; อ้างอิงจาก Taylor; & Betz. 1983) ได้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อศึกษาว่า คะแนนที่ได้จาก CDMSES สามารถทำนายถึงการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ โดยถ่วงระดับของการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำ ความไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ก็จะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการพัฒนาและทดสอบเครื่องมือ CDMSES ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า CDMSES เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (รัตนกรณ ชนะข้า. 2545: 21) การวัดการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพนี้ ประกอบด้วย 25 ข้อคำถาม วัดโดยแบบวัดที่ผู้วิจัยนำแบบวัดของ Karan M.O' Brien มาใช้โดยมีการปรับปรุงข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นแบบวัดที่พัฒนามาจากเทย์เลอร์และเบทซ์ ประกอบด้วย 25 ข้อคำถาม เป็นมาตรวัดประเมินค่า 6 ระดับ จากจริงที่สุด (6 คะแนน) ถึงไม่จริงเลย (1 คะแนน)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความตั้งใจที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระ เป็นเรื่องของการตัดสินใจที่สำคัญมาก ต้องใช้วิจรณ์ญาณตัดสินใจโดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ (อรุณศรี อักษรศรี. 2544: 7) ซึ่งการตัดสินใจขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ดังเช่น สมสวัสดิ์ บุญทาคำ (2546: 7) ได้กล่าวไว้ว่า ในการตัดสินใจเพื่อเริ่มต้นธุรกิจ ผู้ที่คาดหวังจะเป็นเจ้าของธุรกิจจำเป็นจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่าจะได้รับสิ่งใดกลับมาบ้างจากการเป็นเจ้าของธุรกิจ มีการตรวจสอบอุปสรรคที่จะกระทบต่อความเป็นเจ้าของซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้ และจะต้องมีการประเมินทักษะและความสามารถส่วนบุคคลที่จะช่วยให้เป็นเจ้าของธุรกิจที่ประสบความสำเร็จทั้งในปัจจุบันและอนาคตการตัดสินใจตอบสนองต่อปัญหาและการแก้ไขปัญหานั้นเป็นทักษะของมนุษย์ในกระบวนการคิดที่ไม่ใช่แค่เพียงตอบสนองต่อปัญหาเท่านั้น แต่เป็นการประมวลจากสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในประสาทสัมผัสแล้วนำไปผสมผสานกับข้อมูลเดิมอย่างเบีระบบจัด ระบบแล้วประมวลผลวิธีการแก้ปัญหาออกเป็นหลาย ๆ แนวทาง และสุดท้ายตัดสินใจเลือกวิธีการตอบสนองที่เหมาะสม และเมื่อมีข้อมูลใหม่ การตอบสนองก็อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ (ธัญญามาศ คำมาดา. 2551: 14 อ้างอิงจาก Reed. 1982: 4 – 9) การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ จึงเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กัน เป็นกระบวนการที่สำคัญควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน-นักศึกษา โดยอาศัยการฝึกฝนที่มีประสิทธิภาพ (อดิศักดิ์ สิงห์สีโว. 2549:71)

เซาโล ดูบาร์ด บาร์บอสซา, เมแกน ดับบลิว.เกอฮาร์ด และจิล ริชาร์ด คิคูล (Saulo Dubard Barbosa, Megan W.Gerhardt; & Jill Richard Kickul. 2007: 89-93) ศึกษาเรื่อง บทบาทของการรับรู้คิดและความเสี่ยงของการรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ

นักศึกษา 528 มหาวิทยาลัย จาก 3 ประเทศ ประกอบด้วย รัสเซีย นอร์เวย์ ฟินแลนด์ พบว่า ผู้ที่มีลักษณะความเสี่ยงสูงมีการประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีต่อความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการสูงกว่าผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีลักษณะความเสี่ยงต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยของเบทซ์ และแฮกเคท (รัตนกรณ์ ชนะข้า. 2545:15; อ้างอิงจาก Betz; & Hackett. 1981) พบว่า ความสามารถของตนเองเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับ ความสนใจในอาชีพ และนิสัยของการเลือกอาชีพ ซึ่งรัตนกรณ์ ชนะข้า (2545: 5) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง การที่นักเรียนได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งพิจารณาจาก ความถนัด ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ และความต้องการของตน จากการศึกษาเรื่อง การศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง สรุปว่า ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญต่อความตั้งใจเลือกอาชีพคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับอัจฉรา สุขารมณ, อรุณศรี ชูชมและทัศน ทอภักดี (2540: 8) การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่ง บุคคลที่อยู่ในวัยเลือกอาชีพที่สมจริงแล้วบุคคลนั้นจะต้องรู้จักและรับรู้ถึงความสามารถของตนเอง

จากการศึกษาข้อมูล พบว่า ปัจจุบันการพัฒนาประเทศ ทำให้เศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในระบบงานอาชีพทั้งทางด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ซึ่งมีแนวโน้มที่จะขยายตัวและเพิ่มความสำคัญขึ้นอย่างรวดเร็ว ฉะนั้นการที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งมาเป็นอาชีพที่จะยึดตลอดไปนั้น นับว่าเป็นการตัดสินใจครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิตซึ่งมีผลต่อบุคคลนั้นโดยตรง (อัจฉรา สุขารมณและคณะ 2540: 62:1) จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าตัวแปรที่เกี่ยวกับการตัดสินใจน่าจะมีส่วนสำคัญในการศึกษาความตั้งใจ แต่จากการศึกษางานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนใหญ่ยังให้นิยามของตัวแปรในเรื่องความตั้งใจและการตัดสินใจเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น (รัตนกรณ์ ชนะข้า. 2545: 8) ให้นิยามการตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งที่เหมาะสมกับเขามากที่สุด และ(อรุณศรี อักษรศรี. 2544: 6) ให้นิยามการเลือกประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อความตั้งใจที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระ และจากการศึกษาการเลือกประกอบอาชีพพบว่า เป็นการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เช่น ทฤษฎีของกินซ์เบิร์ก กล่าวถึง การเลือกอาชีพว่าเป็นกระบวนการตัดสินใจตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ไม่ใช่การตัดสินใจเพียงแค่ครั้งเดียวแต่เป็นการตัดสินใจที่สำคัญติดต่อกันไป เมื่อตัดสินใจแล้วจะกลับหลังไม่ได้ เป็นต้น รวมไปถึงงานวิจัยของ (พุดตาน ศรีเมฆ. 2541: 7) ให้นิยามการเลือกอาชีพ หมายถึง การที่มีความตั้งใจที่จะเลือกประกอบอาชีพ โดยใช้ทฤษฎีการเลือกอาชีพ เช่นเดียวกับอรุณศรี อักษรศรี เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยยังไม่พบตัวแปรที่เกี่ยวกับการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับ

ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการโดยตรง ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ตัวแปรที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ ซึ่งในที่นี้ ศึกษาความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพมีผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างไร

เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา **ความหมายเกี่ยวกับเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ**

วชิร โอภิธากร (2533: 8) กล่าวว่า ทศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง ลักษณะทาง จิตใจของบุคคลที่รับรู้ลักษณะของอาชีพ รู้ถึงปัญหา อุปสรรค ข้อดีข้อจำกัดของการประกอบอาชีพ มีความสนใจ มีความพอใจ มีความทะเยอทะยานในการที่จะเป็นผู้ประกอบการ มีความเต็มใจที่จะ ทำงานหนักและเสี่ยงต่อการลงทุน ทั้งมีความมั่นใจในความรู้ความสามารถของตนเอง มีทักษะทาง วิชาชีพที่จะเป็นผู้ประกอบการได้

วชิร โอภิธากร (2541: 60) กล่าวว่า ทศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง คุณลักษณะ ของบุคคลที่รู้ถึงลักษณะทางอาชีพ รู้ถึงปัญหาอุปสรรคและข้อดีข้อเสียของการประกอบอาชีพอิสระ มีความ สนใจ พึงพอใจ และทะเยอทะยานที่จะประกอบอาชีพอิสระ มีความเต็มใจที่จะทำงานหนัก เสี่ยงต่อการ ขาดทุน มั่นใจในความรู้ ความสามารถและทักษะทางวิชาชีพเพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจส่วนตัวและพร้อม ที่จะประกอบอาชีพอิสระ

ฐชัย สมิทธิไกร (2547: 4) กล่าวว่า ทศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ (attitude towards entrepreneurship) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อการประกอบกิจการของตนเอง ซึ่งวัดจาก ความรู้สึกของบุคคลต่อลักษณะงานของผู้ประกอบการ เช่น ความเสี่ยง ความมีอิสระ เป็นต้น

นิศรา จันทรเจริญสุข (2542: 11) กล่าวว่า ทศนคติ หมายถึง แนวโน้มที่จะแสดงออกใน ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เป็นการกำหนดท่าที ความรู้สึกที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งสามารถวัดจาก ความเข้าใจ ความรู้สึก และพฤติกรรมของนักศึกษาที่มีต่อการเป็นผู้ประกอบการ

สุพิน โลงุช (2543: 4) ทศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง ความคิด ความรู้สึกที่มี ต่อการประกอบอาชีพอิสระ อันเป็นผลมาจากประสบการณ์ การเรียนรู้ การอบรมเลี้ยงดู และสิ่งแวดล้อม ในอดีตซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อการประกอบอาชีพที่สามารถ หารายได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีนายจ้าง และไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง ซึ่งการตอบสนองดังกล่าวอาจเป็นไป ในทิศทางใดทิศทางหนึ่งทั้งในด้านบวกและด้านลบ

มนทกานต์ เมฆรา (2546: 4) กล่าวว่า ทศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ (attitude towards entrepreneurship) หมายถึง ความรู้สึกต่อการเป็นผู้ประกอบการว่าดีหรือไม่ดี น่าปรารถนา หรือไม่น่าปรารถนา ชอบหรือไม่ชอบที่จะประกอบธุรกิจของตนเองโดยวัดจากความรู้สึกต่อลักษณะงาน ของผู้ประกอบการ เช่น ความเสี่ยง ความมีอิสระ ความท้าทาย เป็นต้น

สมสวัสดิ์ บุญทาคำ (2546: 4) กล่าวว่า ทักษะคติ หมายถึง แนวโน้มที่จะแสดงออกใน ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เป็นการกำหนดท่าทีความรู้สึกที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย ซึ่งสามารถวัดได้จาก ความเข้าใจ ความรู้สึก และพฤติกรรมของนักศึกษาที่มีต่อการเป็นผู้ประกอบการ

จำนงค์ มุ่งยุทธกลาง (2546: 4) กล่าวว่า ทักษะคติในการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก แนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลต่างๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อการประกอบอาชีพอิสระซึ่งอาจจะเป็นไปในทางบวกหรือทางลบก็ได้ และทักษะคติสามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งส่งผลใน 3 ด้าน คือ ด้านตนเอง และครอบครัว ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ

โรคิต (Rokeach. 1970: 112) กล่าวว่า ทักษะคติเป็นการผสมผสาน หรือการจัดระเบียบของ ความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็น ตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคล ในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

ไทรแอนดิส (Triandis. 1971: 232) กล่าวว่า ทักษะคติเป็นสิ่งที่ไม่ได้มาแต่กำเนิด แต่เกิดขึ้น จากการเรียนรู้อันเป็นความรู้ประสบการณ์ที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้อง

กิลฟอร์ด (Guilford. 1975: 456-457) กล่าวว่า ทักษะคติคือ การที่บุคคลมีความโน้มเอียงใน ลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย สนับสนุนหรือไม่สนับสนุนต่อการกระทำในสังคม หรือสิ่งที่มีอยู่ในสังคมอย่างใดอย่างหนึ่ง

อัลพอร์ต (Allport. 1978: 256) ทักษะคติเป็นสภาวะความพร้อมทางจิตใจซึ่งเกิดขึ้นจาก ประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็แรงกำหนดทิศทางปฏิกิริยาของบุคคลที่จะมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่เกี่ยวข้อง

สรุปเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง ลักษณะทางจิตใจ ความคิด ความรู้สึก ของบุคคล ที่รับรู้ลักษณะของอาชีพอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ การเรียนรู้ การอบรมเลี้ยงดู และ สิ่งแวดล้อมในอดีตซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อการประกอบ อาชีพที่แสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สมารถหารายได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีนายจ้าง และไม่ อยู่ในฐานะลูกจ้าง ซึ่งการตอบสนองดังกล่าวอาจเป็นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งทั้งในด้านบวกและ ด้านลบ โดยรู้ถึงปัญหา อุปสรรค ข้อดีข้อจำกัดของการประกอบอาชีพ มีความสนใจ มีความพอใจ มีความทะเยอทะยานในการที่จะเป็นผู้ประกอบการ มีความเต็มใจที่จะทำงานหนักและเสี่ยงต่อการลงทุน ทั้งมีความมั่นใจในความรู้ความสามารถของตนเอง มีทักษะทางวิชาชีพที่จะเป็นผู้ประกอบการได้ ซึ่งถือ เป็นแนวโน้มที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เป็นการกำหนดท่าที ความรู้สึกที่เห็นด้วยหรือไม่ เห็นด้วย สามารถวัดจากความเข้าใจ ความรู้สึก และพฤติกรรมของนักศึกษาที่มีต่อการเป็นผู้ประกอบการ และทักษะคติสามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งส่งผลใน 3 ด้าน คือ ด้านตนเอง และครอบครัว ด้าน

สังคม และด้านเศรษฐกิจซึ่งทัศนคติเป็นการผสมผสาน หรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อจะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคล ในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ ทัศนคติเป็นสิ่งที่ไม่ได้มาแต่กำเนิด แต่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้จนเป็นความรู้ประสบการณ์ที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้อง

การวัดเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

การวัดเจตคติต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการนั้นได้มีผู้สนใจในการศึกษาเจตคติต่อการเป็นผู้ประกอบการและวัดด้วยวิธีต่างๆ อาทิเช่น การศึกษาของซูซัย สมิตธิกร (2547: 37) สร้างขึ้นโดยมุ่งวัดความรู้สึกของบุคคลต่อลักษณะงานของผู้ประกอบการ เช่น ความเสี่ยง ความมีอิสระ เป็นต้น มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ 0.75 สุพิน โนนุช (2543:37) เป็นแบบสอบถามถึงข้อคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะประกอบอาชีพอิสระประกอบด้วยข้อคำถาม 37 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76 จำนงค์ มุ่งยุทธกลาง (2546: 34) ถามทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความคิด ความรู้สึก ด้านพฤติกรรมแนวโน้มการกระทำ ประกอบด้วยข้อคำถาม 24 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8370 วชิร โอภิธการ (2541 ; 73) เป็นการถามให้ประเมินตนเองเกี่ยวกับการรู้เชิงประมาณค่าว่าได้ถึงประโยชน์และโทษของอาชีพอิสระมากน้อยเพียงใด และมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจที่จะประกอบอาชีพอิสระมากน้อยเพียงใด และมีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพอิสระมากน้อยเพียงใด ประกอบด้วยข้อคำถาม 15 ข้อ

การศึกษานี้ใช้แบบวัดเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ สุพิน โนนุช (2543) มาปรับปรุงแบบวัดโดยมีการปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมกับนิยามปฏิบัติการและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เนื่องจากเป็นแบบสอบถามที่ครอบคลุมการองค์ประกอบการศึกษาทัศนคติทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ความคิดที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ความรู้สึกที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ อีกทั้งเป็นการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่น ช่วงเปลี่ยนแปลงของชีวิต (นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2) ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเปลี่ยนแปลงของชีวิตช่วงหนึ่งในการเลือกเรียนต่อ ไม่ว่าจะเป็นด้านสายสามัญศึกษา สายอาชีวศึกษา หรือไม่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในระดับที่ยอมรับได้ ประกอบด้วยข้อความจำนวน 37 ข้อ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

“ทัศนคติ” เป็นการกำหนดท่าทีเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อสิ่งต่างๆ เป็นแนวโน้มที่แน่นอนที่จะตอบสนองต่อสิ่งทั้งหลาย อย่างไรก็ตาม คำจำกัดความที่มีอิทธิพลมากที่สุดก็คือคำจำกัดความที่ว่า “ทัศนคติเป็นสภาวะความพร้อมทางจิตใจและ

ประสาธต์ ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาพความพร้อมนี้จะมีผลต่อการกำหนดทิศทางการแสดงออกของบุคคลในการโต้ตอบต่อสิ่งของ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง” ส่วนคำจำกัดความที่รวมเอาความคิดต่างๆ ของนักทฤษฎีที่ศึกษาเรื่องทัศนคติอาจเป็นดังนี้(นิสรา จันทรเจริญสุข ; 6) “ทัศนคติเป็นความคิดที่จุไป ด้วยอารมณ์ ซึ่งจะโน้มนำให้เกิดการแสดงออกที่แน่นอนต่อสถานการณ์ทางสังคมแต่ละชนิดไป” จากคำจำกัดความนี้สามารถแยกทัศนคติได้ 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (The Cognitive Component)
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The Affective Component)
3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มที่จะกระทำ (The Behavioral Component)

องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้จะต้องมีความสอดคล้องกัน ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป ทัศนคติของบุคคลนั้นก็เปลี่ยนแปลงไป (จำนงค์ มุ่งยุทธกลาง. 2546:19-26)

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด (Cognition) ซึ่งเป็นปฏิกิริยาทางด้านการรับรู้ มีโครงสร้าง 6 ระดับ คือ ความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะและเรื่องทั่วไป การระลึกถึงวิธีการและกระบวนการหรือการระลึกถึงแบบแผน โครงสร้างหรือสถานการณ์

1.2 ความเข้าใจ (comprehension) หมายถึง ประภทของการเข้าใจหรือวัดความเข้าใจ ซึ่งแต่ละคนรู้ว่าควรสื่อความหมายอะไรและใช้เนื้อหาหรือความคิดอะไรสื่อความหมาย อาจไม่ต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาอื่นทั้งเรื่องก็ได้

1.3 การประยุกต์ (Application) หมายถึง การใช้ความเป็นนามธรรมในสถานการณ์รูปธรรมบางอย่าง ความเป็นนามธรรมนี้อาจอยู่ในรูปความคิดทั่วไป กฎของกระบวนการ หรือวิธีการสรุป ความเป็นนามธรรมอาจจะเป็นหลักเทคนิค ความคิดและทฤษฎีที่ต้องจำและประยุกต์

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง การจำแนกการสื่อความหมายไปสู่หน่วยย่อยๆ หรือเพื่อให้ได้ลำดับขั้นตอนของความคิดที่แสดงออกอย่างชัดเจน โดยชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดที่แสดงออกมาให้ชัดเจน การวิเคราะห์เช่นนี้มีเป้าหมายเพื่อให้การสื่อความหมายชัดเจนขึ้น เพื่อชี้ให้เห็นว่าการสื่อความหมายจัดเรียบเรียงได้อย่างมีวิธีการซึ่งได้รับการจัดแสดงผลของการกระทำตลอดจนพื้นฐานของการจัดเรียบเรียงอย่างไร

1.5 การสังเคราะห์ (synthesis) หมายถึง การนำหน่วยต่างๆ หรือส่วนต่างๆ มาประกอบเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการนำองค์ประกอบหรือหน่วยต่างๆ มาจัดเรียบเรียงและรวบรวมในทางที่จะดำรงแบบแผนหรือโครงสร้างที่ไม่ได้มีอยู่เช่นนั้นมาก่อน

1.6 การประเมิน (Evaluation) หมายถึง การตัดสินเกี่ยวกับคุณค่าของเนื้อหาและวิธีการ เพื่อจุดมุ่งหมายที่กำหนด กล่าวคือ การตัดสินนี้หมายความว่าความรวมถึงการตัดสินทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ภายใต้ขอบเขตเนื้อหาและวิธีการให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานซึ่งเกณฑ์มาตรฐานนี้ได้รับการกำหนดโดยผู้ทำการประเมินนั้น

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affection) มีโครงสร้าง 5 ระดับ คือ การรับหรือการตั้งใจ การตอบสนอง การให้คุณค่า การจัดระบบ และกระบวนการจัดประเภทคุณลักษณะคุณค่า ทั้งคุณค่าลักษณะเดี่ยวและคุณค่านิยามที่ซับซ้อน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (จำนงค์ มุ่งยุทธกลาง, 2546:19-26)

2.1 การรับ (การตั้งใจ) (receiving or attending) หมายถึง ความรู้สึกไวต่อปรากฏการณ์ หรือสิ่งเร้าบางอย่างที่มีอยู่ นั่นคือ ความตั้งใจหรือการแสดงออกสนใจต่างๆ เหล่านี้และการตั้งใจนี้ แบ่งเป็นขั้นแรกและขั้นสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งมีผลต่อทัศนคติ พฤติกรรมและบุคคล

2.2 การตอบสนอง (responding) ในที่นี้มุ่งที่การตอบสนองซึ่งอยู่สูงกว่าการตั้งใจต่อ ปรากฏการณ์หรือสูงกว่าการตั้งใจจะรับ คือ ต้องมีการแสดงออกซึ่งความตั้งใจ อีกด้านซึ่งหมายถึงการ ปฏิบัติต่อสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นหรือการปฏิบัติต่อปรากฏการณ์นอกเหนือจากการรับรู้ต่อสิ่งเร้าซึ่งเป็นจริงที่ ระดับถัดไป

2.3 การให้คุณค่า (valuing) โดยทั่วไปแล้วใช้ในความหมายว่า วัตถุปรากฏการณ์ หรือ พฤติกรรมที่มีค่า การมีกรอบแห่งความคิดเชิงนามธรรมของคุณค่าเป็นส่วนหนึ่งของผลจากการที่แต่ละ บุคคลให้คุณค่าหรือตีราคา ผลิตผลทางสังคมที่เข้ามาอยู่ภายในตัวบุคคลที่ได้รับการยอมรับอย่างช้าๆ และในที่สุด บุคคลนั้นก็ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าของเขา ซึ่งพฤติกรรมที่ถูกจัดประเภทไว้ใน ระดับนี้มีความสอดคล้องและคงที่พอที่จะนำมาเป็นลักษณะของความเชื่อ ทัศนคติ การให้คุณค่านี้ ไม่ได้มุ่งที่ความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่า แต่มุ่งสิ่งที่อยู่ภายในตัวบุคคล เช่น ความคิด คุณค่าซึ่งการให้ คุณค่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการจูงใจ ไม่ใช่ด้วยความพึงปรารถนาที่จะยินยอมหรือเชื่อฟัง แต่เป็นการ ยินยอมของแต่ละบุคคลต่อคุณค่าบางอย่างที่เสนอแนะให้เกิดพฤติกรรม

2.4 การจัดระบบ (organization) หมายถึง การจัดคุณค่าให้เป็นระบบ การกำหนด ความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่า และการสร้างจุดเด่นและจุดรวมทั่วไป การจัดระบบนี้เกิดขึ้นอย่างค่อย เป็นค่อยไป และถูกเปลี่ยนแปลงตามคุณค่าใหม่ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการจัดระบบตามจุดมุ่งหมาย

2.5 การสร้างลักษณะโดยคุณค่าเดี่ยวหรือคุณค่าซับซ้อน (characterization by a value or value complex) เนื่องจากคุณค่ามีตำแหน่งอยู่ภายในตัวแต่ละบุคคลตามลำดับต่างๆ ซึ่งได้รับการ จัดประเภทของระบบที่มีความสอดคล้องกันภายใน ซึ่งระบบแห่งความสอดคล้องกันภายในนี้ ได้ ควบคุมพฤติกรรมแต่ละบุคคลนานพอที่บุคคลนั้นจะประพฤติตามแบบแผนของระบบคุณค่าที่บุคคล

นั้นมีอยู่ การกระตุ้นพฤติกรรมใดๆ จะไม่สามารถจัดระบบภายในตัวเองอย่างมีสอดคล้องและไม่ได้รื้ออารมณ์หรือมีผลอีกต่อไป นอกจากบุคคลนั้นจะถูกข่มขู่หรือถูกทำร้ายจากภายนอก

3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มที่จะกระทำ (The Behavioral Component) หมายถึง ความโน้มเอียงของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกรับรู้ของตน คือ การยอมรับหรือไม่ยอมรับ ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

จากรายละเอียดข้างต้นจะเห็นว่า องค์ประกอบทั้งสามของทัศนคติ สามารถใช้ในการทำนายและอธิบายที่เฉพาะเจาะจงของบุคคลได้ เพราะหากบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการก็จะกระตุ้นให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในเรื่องนั้นมากกว่าบุคคลที่มีทัศนคติไม่ดี ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า เจตคติเป็นความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง เป็นนามธรรมที่เกิดพฤติกรรมเตรียมพร้อมทางสมองที่จะกระทำ ซึ่งจะบ่งบอกหน้าที่ของสภาวะทางจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งก่อนที่จะตัดสินใจต่อเรื่องนั้นๆ เจตคติเป็นสภาวะความพร้อมของจิตใจและการรับรู้ของบุคคลโดยผ่านประสบการณ์เพื่อพยายามกำหนดทิศทาง หรือการเปลี่ยนแปลงการตอบสนองต่อสถานการณ์และสิ่งต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลนั้น (Allport in Fishbein, 1967: 8) เจตคติต่อสิ่งใดของบุคคลเป็นสิ่งจูงใจประการหนึ่งที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้นออกมาในทิศทางที่ดีหรือไม่ดี เช่นเดียวกับการเลือกประกอบอาชีพต่างๆ ของบุคคล ซึ่งในการวิจัยถึงทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการได้มีผู้ทำการวิจัยไว้หลากหลาย ดังนี้คือ

สุพิน โลงซ (2543: 49) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางเมืองเขื่อนผ่องอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ทัศนคติมีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน

ชูชัย สมิทธิไกร (2547: 60) ได้ศึกษาเรื่องศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยไทย พบว่า ทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการสามารถพยากรณ์ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยไทยได้

วชิร โอภิธากร (2533: 126-129) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมสร้างเสริมในครอบครัวและสถานศึกษา กับจิตลักษณะที่เอื้อต่อการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาอาชีวศึกษาในภาคใต้ พบว่า ทัศนคติการเป็นผู้ประกอบการมีผลต่อการประกอบอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

มนทกานต์ เมฆรา (2546: 41) ได้ศึกษาปัจจัยที่พยากรณ์ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

สมสวัสดิ์ บุญทาคำ (2546: 65) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา สำนักวิชาการจัดการและสำนักวิชาอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ผลการศึกษา พบว่า เป็นการศึกษาที่นักศึกษาที่มีความต้องการเป็นผู้ประกอบการหลังจากสำเร็จการศึกษา มากกว่านักศึกษา ที่ไม่ต้องการเป็นผู้ประกอบการหลังจากสำเร็จการศึกษา

นิศรา จันทรเจริญสุข (2542: 70-80) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติที่มีต่อการเป็นผู้ประกอบการของ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคพายัพ พบว่า นักศึกษามี ทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการ แต่เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ต้องการที่จะไปประกอบอาชีพเป็น ผู้ประกอบการในระดับที่น้อย

คีธ (สุพิน โคนุช. 2543: 24 ; อ้างอิงจาก Keith. 1971) ได้ทำการศึกษาเรื่องเหตุการณ์ใน การเลือกประกอบอาชีพอิสระของคนสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า 1 ใน 20 ของแรงงานทั้งหมด ประกอบอาชีพอิสระและบุคคลที่เข้ามาประกอบอาชีพอิสระจะมีเหตุผลแตกต่างกัน เช่น บางคนที่มีมุง รายได้ บางคนเบื่องานรับจ้าง บางคนเลือกเพราะชอบอาชีพอิสระอย่างจริงจัง ซึ่งพอสรุปได้ 2 ประการ คือ ความปรารถนาส่วนตัวกับวิธีการเริ่มอาชีพนั้นๆ เป็นปัจจัยผลักดันให้ประกอบอาชีพอิสระ

เดวิสและฮอร์เน (สุพิน โคนุช. 2543: 24 ; อ้างอิงจาก Davis; & Horne. 1986: 260-261) ร่วมกันศึกษาในเรื่องผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม เรื่องอาชีพกับการทดลองเรียนเรื่องอาชีพที่มีต่อ การตัดสินใจในเรื่องอาชีพ และวุฒิภาวะทางอาชีพ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากผู้อาสาสมัครจำนวน 119 คน ที่มีอายุระหว่าง 17-34 ปี โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองเรียนเรื่องอาชีพ 71 คน กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่เข้ารับการให้คำปรึกษาเรื่องอาชีพ 48 คน โดยแยกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 12 คน ผลการวิจัยพบว่า วุฒิภาวะทางอาชีพในด้านที่เป็นทัศนคติต่ออาชีพเพิ่มมากขึ้น หลังจากที่ถูกกลุ่ม ตัวอย่างได้เรียนเรื่องอาชีพ และเข้ารับการให้คำปรึกษาเรื่องอาชีพเป็นกลุ่ม

ดังนั้นจากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า เจตคติเป็นเรื่องเกี่ยวกับความคิด ความ เชื่อ และความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการทั้งในแง่บวกและแง่ลบ ซึ่งผู้วิจัย คาดว่า เจตคติน่าจะมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

ลักษณะทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้นำตัวแปรด้านลักษณะทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักศึกษาที่ได้จากการค้นคว้ามานำเสนอ มีตัวแปรต่างๆ นำเสนอดังนี้ คือ

เพศ

ชเรนท์ (อัฐพล เชื้อนาคำ. 2548: 5; อ้างอิงจาก Crant. 1996) ได้ทำการศึกษา บุคลิกภาพ เจริญรุดสามารถทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยในรัฐแถบ

ตะวันออกกลางของสหรัฐอเมริกา จำนวน 181 คน ผลการศึกษาสรุปว่า เพศ สามารถทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาได้

รัตนกรณ ชนะข้า (2545: 39) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการศึกษาพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความตั้งใจในการเลือกอาชีพ แตกต่างกัน

ศิริวรรณ พจนอารี (2551: 48) ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบเขาวนอารมณ์ ความสามารถในการเผชิญปัญหา พันธุ์อุปสรรค และเจตคติมุ่งประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพาณิชยการ เพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า เพศที่ต่างกันมีเจตคติมุ่งประกอบอาชีพอิสระโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปได้ว่า เพศที่ต่างกันมีความตั้งใจมุ่งประกอบอาชีพอิสระไม่แตกต่างกัน

ชุติระ ระบอบ (2548: 91) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิตทางด้านบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผลการศึกษาพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศชายจะเลือกประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด ดังนั้นจึงน่าจะเป็นไปได้ว่า เพศชายน่าจะมีเจตคติเป็นผู้ประกอบการอิสระมากกว่าเพศหญิง

อัมรพล เชื้อนาค (2548: 37) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เพศแตกต่างกัน มีความตั้งใจที่จะประกอบธุรกิจตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อัจฉรา สุขารมณ, อรพินทร์ ชูชม และทัศนากดี (2540: 7) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการศึกษา-อาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษาพบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 4 ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่าตัวแปรเพศ น่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งในการอธิบายและทำนายความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

ประสบการณ์การทำงาน

เฮนเดอร์สัน และโรเบิร์ตสัน (ชูชัย สมิทธิไกร. 2547: 68; อ้างอิงจาก Henderson; & Robertson. 2009) ถ้าสภาพแวดล้อมของบุคคลมีลักษณะที่ดึงดูดให้ประกอบธุรกิจของตนเองและบุคคลนั้นมีประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับธุรกิจ ก็เป็นไปได้มากกว่าบุคคลนั้นจะประกอบธุรกิจของตนเอง

ชูชัย สมิทธิไกร (2547: 47) ได้ศึกษาเรื่อง ศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยไทย ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์การประกอบธุรกิจมีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นิศรา จันทรเจริญสุข (2542: 79-91) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะชีวิตที่มีต่อการเป็นผู้ประกอบการของ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคพายัพ พบว่า เหตุผลสำคัญ ประการหนึ่งของผู้ที่ไม่สนใจเป็นผู้ประกอบการ คือ การไม่มีประสบการณ์การทำงาน

จำนงค์ มุ่งยุทธกลาง (2546: 47) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติในการประกอบ อาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม พบว่า ประสบการณ์ในการหารายได้พิเศษ ระหว่างการศึกษาเป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า ประสบการณ์ในการหารายได้พิเศษระหว่างการศึกษาเป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการของนักศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยประสบการณ์การประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็น ผู้ประกอบการในประเทศไทยนั้น พบว่า ยังมีผู้ทำการศึกษาในด้านการวิเคราะห์ข้อมูลยังน้อยอยู่ หรือไม่ก็เป็นเพียงแค่การบรรยายทางสถิติพื้นฐานเท่านั้น เช่น อาศิรา โสภณวิชรวงศ์ (2552: 61-64) พบผลการวิจัยว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน และประเภทที่เคยทำ ส่วนใหญ่ก็จะเป็นในลักษณะชั่วคราว ง่ายไป และในส่วนของ ชุตติระ ระบอบ (2548: 82) พบว่า กลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอิสระหรือหารายได้ระหว่างเรียนมากที่สุด แต่ยังไม่พบความสอดคล้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาอย่างแท้จริง ดังนั้น จึงเป็นที่ น่าสนใจว่า ตัวแปร ประสบการณ์การประกอบธุรกิจมีความแตกต่างกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ของนักศึกษามากน้อยเพียงใด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้โดยผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดความ ตั้งใจของ Ajzen เป็นพื้นฐานในการศึกษาความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากเป็นการศึกษาถึง เจตนา ความพยายามและมุ่งมั่น กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความตั้งใจมากเพียงใด ก็จะมี ความพยายาม ที่จะกระทำพฤติกรรมมากขึ้นเพียงนั้น (ฐิติพัฒน์ พิษณุธาดาพงศ์. 2548: 16; อ้างอิงจาก Ajzen; & Fishbein. 1980) และจากการศึกษาปัจจัยทางสังคมพบว่า ครอบครัวเป็นสถาบันหนึ่งที่สำคัญในการ สร้างเสริมคุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพอิสระ (วชิร โอภิชากร. 2541: 43) จะเห็นได้ว่า ครอบครัวเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดในสังคม แต่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นจุดเริ่มต้นของการ ถ่ายทอดนิสัย ความคิด รวมถึงการประกอบอาชีพในอนาคต ในการประกอบอาชีพนั้นถ้าครอบครัวมี ส่วนช่วยสนับสนุนจะช่วยให้ขวัญกำลังใจดี ดังนั้นนับว่าครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญในการประกอบ อาชีพอิสระ (ยุพิน นิลวลัยกุล. 2541: 47-49) การรับรู้ถึงความต้องการและความคาดหวังในการ กระทำพฤติกรรมต่างๆ ดังกล่าวนั้นสอดคล้องกับ Ajzen ที่ว่า บุคคลหรือกลุ่มอ้างอิงที่สำคัญต่อเขานั้น คาดหวังหรือต้องการให้เขากระทำพฤติกรรมนั้นๆอย่างไร โดยงานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเน้นศึกษาบรรทัดฐาน ทางสังคมหรือปทัสถานทางสังคมของกลุ่มอ้างอิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัว

ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง และตัวแปรที่เกี่ยวกับการตัดสินใจน่าจะมีส่วนสำคัญในการศึกษาความตั้งใจ แต่จากการศึกษาทางงานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนใหญ่ยังให้นิยามของตัวแปรในเรื่องความตั้งใจและการตัดสินใจเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น รัตนกรณ์ ชนะขำ (2545: 8) ให้นิยามการตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งที่เหมาะสมกับเขามากที่สุด รวมไปถึงอรุณศรี อักษรศรี (2544: 6) ให้นิยามการเลือกประกอบอาชีพอิสระหมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อความตั้งใจที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระ และจากการศึกษาการเลือกประกอบอาชีพพบว่า เป็นการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เช่น ทฤษฎีของกินส์เบิร์ก กล่าวถึง การเลือกอาชีพว่าเป็นกระบวนการตัดสินใจตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ไม่ใช่การตัดสินใจเพียงแค่ครั้งเดียวแต่เป็นการตัดสินใจที่สำคัญติดต่อกันไป เมื่อตัดสินใจแล้วจะกลับหลังไม่ได้ เป็นต้น อรุณศรี อักษรศรี (2544: 23) ซึ่งผู้วิจัยยังไม่พบตัวแปรที่เกี่ยวกับการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการโดยตรง ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ตัวแปรที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ ซึ่งในที่นี้ศึกษาความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพมีผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างไร

นอกจากการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ และความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น การศึกษาทางงานวิจัยในประเทศไทย พบว่า ส่วนใหญ่แล้วศึกษาตัวแปรคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ เป็นแบบทดสอบทางจิตวิทยาที่ใช้ในการศึกษา และจะเห็นได้ว่า งานวิจัยส่วนใหญ่นั้นศึกษาความเป็นผู้ประกอบการที่หลากหลาย เช่น ความกล้าเสี่ยง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความยืดหยุ่นอดทน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต ฯลฯ เป็นต้น แต่จากการศึกษาแรงจูงใจภายใน ให้ความสำคัญถึงคุณสมบัติของงาน โดยที่คุณลักษณะของงานเป็นตัวกระตุ้นทำให้บุคคล เกิดความอยากรู้ อยากเห็น สนใจ อยากเรียนรู้ รับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้จะผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ (อรพินทร์ ชูชม; และคณะ. 2543: 84; อ้างอิงจาก Hackman; & Oldman. 1980; Haywood; & Switzky. 1986) ดังนั้นแรงจูงใจภายในจึงหมายรวมถึง คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทั้งหมดที่เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมความตั้งใจออกมา การศึกษาทางงานวิจัยครั้งนี้ จึงสนใจศึกษาการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การสนับสนุนทางสังคม แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัวและความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เป็นตัวแปรเชิงเหตุเพื่อศึกษาความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา รวมไปถึงลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษา โดยเฉพาะประสบการณ์ในการทำงานของนักศึกษา

นิยามปฏิบัติการ

ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง สภาวะทางจิตที่นักศึกษาปีที่ 4

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีความตั้งใจ ความมุ่งมั่นหรือเจตนา มีความมานะเพียรพยายาม และ มีการวางแผน คอยหาโอกาสที่จะเป็นประกอบธุรกิจส่วนตัวของตนเองในอนาคต อีกทั้งเตรียมการไว้ล่วงหน้า ในการที่จะเป็นผู้ประกอบกิจการของตนเองเมื่อจบการศึกษาแล้วโดยพิจารณาจากระดับคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

ในการวัดความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ วัดโดยแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยดูแนวทางการสร้างข้อคำถามจากแบบวัดของภิญญาพันธ์ ร่วมชาติ(2553: 75) โดยมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.8837 เนื่องจากการวัดความตั้งใจ ตามแนวคิดการกระทำจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของไอเซน เป็นการวัดที่ถามถึง ความมุ่งมั่นหรือเจตนา ความพยายามและการวางแผน ต่อการทำให้สิ่งใด ใด ภิญญาพันธ์ ร่วมชาติ (2553: 75 อ้างอิงจาก Ajzen, 2002: 4) ข้อความในแบบวัดความตั้งใจ เป็นผู้ประกอบการ เป็นข้อความทางบวก คำตอบทั้ง 9 ตัวเลือก ข้อความทางลบ คำตอบทั้ง 9 ตัวเลือก และผู้ตอบเลือกได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ โดยให้คะแนนตามลำดับข้อความทางบวก ดังนี้ “จริงที่สุด” คะแนนเท่ากับ 6 และรองลงมาตามลำดับจนถึง “ไม่จริงที่สุด” คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน ส่วนข้อความทางลบให้คะแนนในทางตรงกันข้ามโดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มแสดงว่ามีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการสูง ส่วนผู้ตอบที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มแสดงว่ามีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการต่ำ

แรงจูงใจภายใน หมายถึง พลังกระตุ้นพฤติกรรมและกระบวนการทางจิต ซึ่งแรงจูงใจในการทำพฤติกรรมและกระบวนการทางจิตเหล่านี้ คือ ความต้องการสิ่งที่ทำหาย ความสนใจ-เพลิดเพลิน ความเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการมีความสามารถและความมุ่งมั่น เป็นแรงผลักดันที่เกี่ยวข้องความต้องการหรือความพึงพอใจของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการแสวงหาของตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบดังนี้

1. ความต้องการสิ่งที่ทำหาย เช่น ความชอบหรือความต้องการทำงานที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำเดิมของบุคคล โดยที่งานนั้นมีความยากง่ายพอเหมาะสมกับความสามารถ
2. ความสนใจ-เพลิดเพลิน เช่น ความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น ตลอดจนมีความสุขพอใจ และเพลิดเพลินในการทำงานหรือกิจกรรมที่น่าสนใจ
3. ความเป็นตัวของตัวเอง เช่น ชอบริเริ่มทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง มีอิสระในการคิดและกระทำ
4. ความต้องการมีความสามารถ เช่น ความต้องการมีประสิทธิผลในการจัดการกับสภาพแวดล้อม ต้องการที่จะเรียนรู้ พัฒนา ทักษะและความสามารถของตนเอง

5. ความมุ่งมั่น เช่น ความมุ่งมั่นทำงานให้บรรลุผลด้วยความสามารถของตนเอง มีความยึดมั่นทุ่มเทให้กับงาน โดยไม่หวังผลตอบแทนภายนอก ซึ่งความสำเร็จจากงานเป็นแรงบันดาลใจภายในมากกว่ารางวัลหรือเกียรติยศภายนอก

ในการวัดแรงจูงใจภายในผู้วิจัย นำแบบวัดแรงจูงใจภายในฉบับนักเรียนของ ออร์พินท์ ชูชม และคณะ (2542) บางข้อมาปรับปรุงแบบวัดโดยมีการปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมกับนิยามปฏิบัติการและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แบบวัดแรงจูงใจภายในนี้มีค่าความเที่ยง (Reliability) ซึ่งคำนวณโดยวิธีการหาค่าความสอดคล้องภายใน พบว่ามีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.86 มีจำนวนข้อความทั้งหมดจากเดิม 45 ข้อ ผู้วิจัยนำมาใช้ 28 ข้อ ประกอบด้วยมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ได้แก่ จริง ค่อนข้างจริง ไม่แน่ใจ ค่อนข้างไม่จริง และไม่จริง ในแต่ละข้อผู้ตอบต้องเลือกตอบระดับในระดับหนึ่งจากมาตราวัดประเมินค่า 6 ระดับนี้ แบบวัดนี้ประกอบด้วยข้อความทางบวกจำนวน 21 ข้อ และข้อความทางลบจำนวน 7 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนข้อความทางบวกแบ่งเป็น 6 ระดับคือ 6, 5, 4, 3, 2, และ 1 และส่วนข้อความทางลบให้คะแนนในทางตรงกันข้าม นักศึกษาที่ได้คะแนนแบบวัดแรงจูงใจภายในสูง แสดงว่านักศึกษามีแรงจูงใจภายในมาก เป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการหรือความพึงพอใจของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการแสวงหาของตนเอง

บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลซึ่งมีผลต่อพฤติกรรม เป็น ลักษณะที่แสดงถึงความอบอุ่น (Warmth) ความชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Gregariousness) การแสดงออกแบบตรงไปตรงมา (Assertiveness) การชอบมีกิจกรรม (Activity) ชอบแสวงหาความตื่นเต้น (Excitement-Seeking) การมีอารมณ์ด้านบวก (Positive Emotions) เป็นลักษณะของบุคคลที่ชอบติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น มีความกระตือรือร้น ชอบการแข่งขัน กล้าแสดงออกในความคิดของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ชอบอยู่ร่วมกับคนอื่น มีความสนใจในการทำกิจกรรมเป็นอย่างมาก ในการวัดบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ผู้วิจัยนำแบบวัดของกมลพรรณ จันทร์พยอม(2550) มาใช้และปรับปรุงข้อและเนื้อหาคำถามบางข้อให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งพัฒนามาจาก เมอริสและคณะ(Muris ; Meesters & Diederren. 2005: 1757-1763) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.8789 โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริงและไม่จริงเลย จำนวน 13 ข้อ ซึ่งนักศึกษาที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวมาก

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่า ผู้ซึ่งเขาให้ความสำคัญว่า บุคคลเหล่านั้นได้ปฏิบัติ หรือต้องการให้เขาเลือกประกอบอาชีพผู้ประกอบการหรือไม่ ประเมินได้จากการวัดทางตรง

ในการวัดการคล้ายตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยดูแนวทางแบบวัดการคล้ายตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ของปิยดา สมบัติวัฒนา (2547: 38) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.842 นำมาปรับและพัฒนา คำถามเป็นการถามถึง การรับรู้ของบุคคลสำคัญใกล้ชิดที่มีความสำคัญสำหรับเขา (เช่น พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง) ได้ปฏิบัติ หรือต้องการให้เขาปฏิบัติตนเพื่อการเป็นผู้ประกอบการหรือไม่ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตรวัดประเมินค่า 6 ระดับ จำนวน 10 ข้อ เป็นข้อคำถามทั้งทางบวก ให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความคิดเห็น และความรู้สึกต่อข้อคำถาม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ข้อคำถามที่มีลักษณะจริงที่สุดให้คะแนน 6 คะแนน จนไปถึงข้อคำถามที่ไม่จริงเลย ให้คะแนน 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีลักษณะที่เป็นความต้องการของบุคคลสำคัญให้เลือกประกอบอาชีพผู้ประกอบการเป็นจริงมากที่สุด ให้คะแนน 6 คะแนน จนไปถึงข้อคำถามที่ไม่จริงเลย ให้คะแนน 1 คะแนน การให้คะแนนนั้น ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีการคล้ายตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีการคล้ายตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ และในการวัดเพื่อทดสอบปฏิสัมพันธ์ เพื่อแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงและต่ำแล้วนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายข้อมูลความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพกลุ่มต่ำโดยมีกลุ่มตัวอย่างต่างจากกลุ่มความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงถึงกว่าหลายเท่าตัว ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์การแบ่งกลุ่มโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม โดยใช้เกณฑ์ ค่าเฉลี่ย $\pm \frac{1}{2}$ (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม

การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่นักศึกษา มีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม โดยรู้ว่ามีแหล่งหรือบุคคลที่จะให้ความช่วยเหลือ หรือคาดว่าจะได้รับ ความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นได้แก่ เพื่อน ครู และคนรู้จักคุ้นเคยอื่น ๆ นอกเหนือจาก พ่อ แม่ และ พี่ น้องในครอบครัวในด้านข้อมูลข่าวสาร วัตถุสิ่งของที่สามารถจับต้องได้ และที่จับต้องไม่ได้ เช่น การได้รับการบริการตามที่ต้องการ รวมถึงการได้รับการเอาใจใส่ ได้รับความรัก และได้รับกำลังใจ เป็นต้น

การวัดการสนับสนุนทางสังคมของนักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยผู้นำแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมของ ของ ธัญญามาศ คำมาดา (2551) ซึ่งปรับปรุงจาก ดวงเดือน พันธุมนาวิน งามตา วรนิทานนท์ และคณะ (2536) และนริศว์ ปรารมภ์ (2539) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.916 มาปรับปรุงข้อคำถามโดยนำข้อคำถามบางข้อมาใช้และมีการสร้างข้อคำถามเพิ่มเติมจาก 15 ข้อเหลือ 10 ข้อเพื่อให้เหมาะสมกับนิยามปฏิบัติการและกลุ่มตัวอย่าง มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.916 เป็นแบบมาตรประเมินค่า 6 ระดับคือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย มีข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 – 60 คะแนน นักศึกษาที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยเป็น

ผู้ที่มีการสนับสนุนทางสังคมสูงและนักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเป็นผู้ที่มีการสนับสนุนทางสังคมต่ำ

ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง การที่นักศึกษาได้ตระหนักถึงความสามารถในการตัดสินใจจะเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง ซึ่งกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพเกิดจากการประเมินตนเอง ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ การตั้งเป้าหมายในการเลือกอาชีพ การวางแผนทางอาชีพและการแก้ปัญหาทางอาชีพ เพื่อให้เกิดการตัดสินใจเลือกในอาชีพที่เหมาะสมที่สุด เพื่อที่จะนำไปสู่การตัดสินใจว่าจะทำหรือจะเลือกแสดงพฤติกรรมอย่างไร ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ตระหนักถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การประเมินตนเอง (Accurate Self-appraisal) คือ การที่บุคคลรู้ถึงความสามารถ ความสนใจและความถนัดของตน
2. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ (Gathering Occupational Information) คือ การที่บุคคลรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และรู้จักลักษณะอาชีพ
3. การตั้งเป้าหมายในการเลือกอาชีพ (Goal selection) คือ การที่บุคคลเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
4. การวางแผนทางอาชีพ (Making Plan for the Future) คือ การที่บุคคลตระหนักต่ออนาคตทางอาชีพใน ภายภาคหน้าของตนและสามารถวางแผนเข้าสู่อาชีพที่เลือกแล้ว
5. การแก้ปัญหาทางอาชีพ (Problem Solving) คือ การที่บุคคลทราบว่าควรทำอย่างไรเมื่อประสบปัญหาต่างๆ ในขั้นตอนต่างๆ ของการเลือกอาชีพ

ในการวัดความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ วัดโดยแบบวัดที่ผู้วิจัยนำแบบวัดของ Karan M.O' Brien มาใช้โดยมีการปรับปรุงข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.96 มาตรฐานการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพนี้ประกอบด้วย 50 ข้อคำถาม เป็นมาตรวัดประเมินค่า 6 ระดับ จากจริงที่สุด (6 คะแนน) ถึงไม่จริงเลย (1คะแนน) เกณฑ์ในการให้คะแนนแบ่งเป็น 6 ระดับ คือ 1,2,3,4,5,6 สำหรับระดับ ไม่จริงเลย ไม่จริง ค่อนข้างไม่จริง ค่อนข้างจริง จริงและจริงที่สุด ผู้ตอบที่ได้คะแนนรวมจากแบบวัดสูงแสดงว่ามีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูง ผู้ตอบที่ได้คะแนนรวมจากแบบวัดต่ำแสดงว่ามีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำ และในการวัดเพื่อทดสอบปฏิสัมพันธ์ เพื่อแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงและต่ำแล้วนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายข้อมูลความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพกลุ่มต่ำโดยมีกลุ่มตัวอย่างต่างจากกลุ่มความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงถึงกว่า 40 เท่า ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์การแบ่งกลุ่มโดยใช้

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม โดยใช้เกณฑ์ ค่าเฉลี่ย $\pm \frac{1}{2}$ (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม

เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง เป็นนามธรรมที่เกิดพฤติกรรมเตรียมพร้อมทางสมองที่จะกระทำ ซึ่งจะบ่งบอกหน้าที่ของสภาวะทางจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งก่อนที่จะตัดสินใจต่อเรื่องนั้นๆ เจตคติเป็นเรื่องเกี่ยวกับความคิดความเข้าใจ ความรู้สึกและแนวโน้มที่จะกระทำของนักศึกษาที่มีต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการทั้งในแง่บวกและแง่ลบ โดยมี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (The Cognitive Component) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับวัตถุ หรือเหตุการณ์ต่างๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งเหล่านั้นด้วย

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The Affective Component) หมายถึง เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเข้าที่เขารับรู้ อาจจะเป็นไปในทางที่ดีหรือไม่ดี ถ้าบุคคลมีความรู้สึกไม่ดีต่อสิ่งใด บุคคลก็จะไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใด ก็จะเกิดความชอบต่อสิ่งนั้น

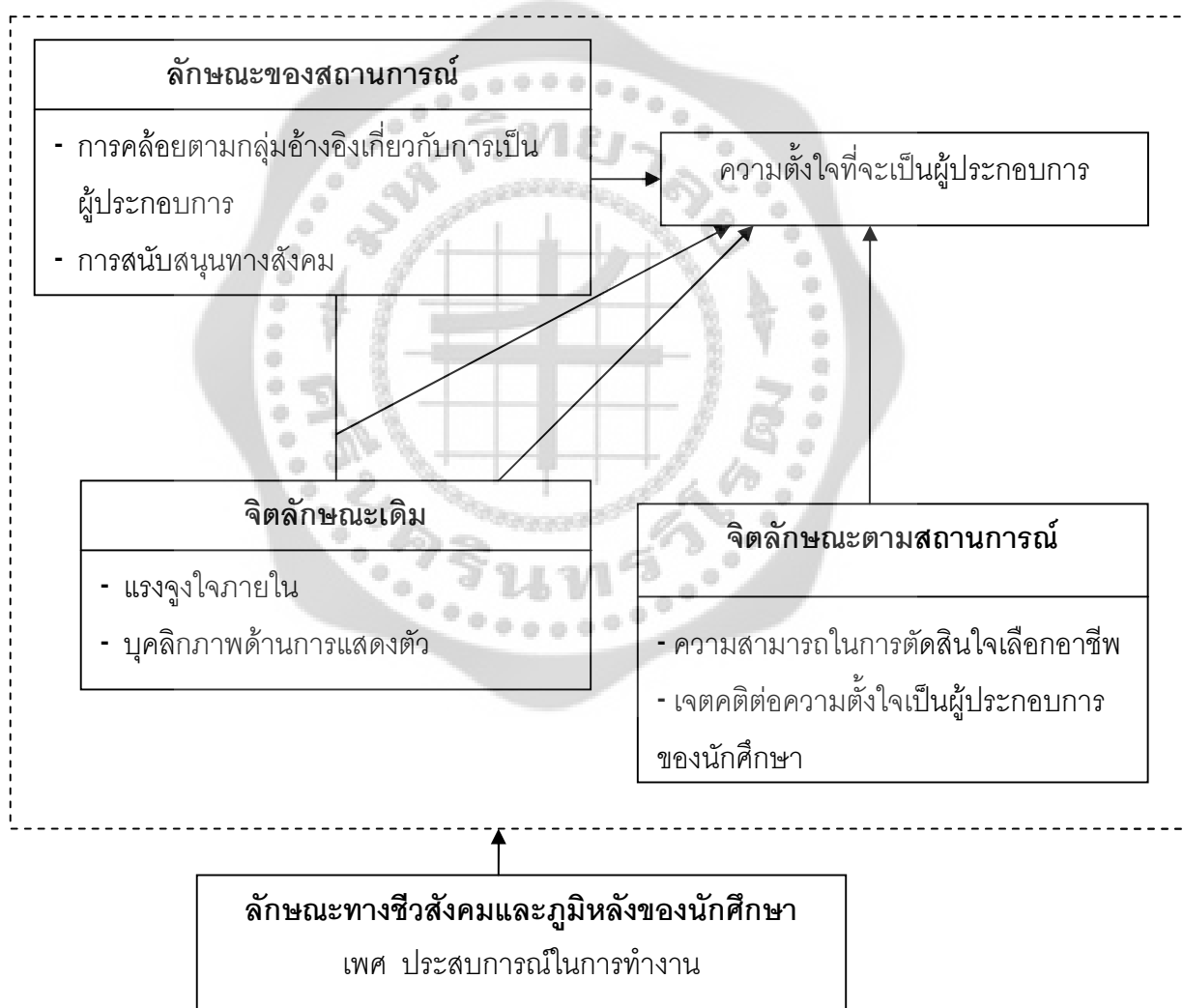
3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มที่จะกระทำ (The Behavioral Component) หมายถึง ความโน้มเอียงของบุคคล ที่จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน คือ การยอมรับหรือไม่ยอมรับปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

ในการวัดผู้วิจัยนำแบบวัดเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ สุพิน โจนุช (2543) มาปรับปรุงแบบวัดโดยมีการปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมกับนิยามปฏิบัติการและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเนื่องจากเป็นแบบสอบถามที่ครอบคลุมการองค์ประกอบการศึกษาทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ความคิดที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ความรู้สึกที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ เป็นแบบวัดที่มีรูปแบบการวัดของลิเคิร์ต (Likert) คือ แบ่งมาตราออกเป็น 6 ระดับ แล้วให้นักศึกษาแสดงความรู้สึกว่า จริงที่สุดหรือไม่จริงที่สุดเพียงใด ประกอบด้วยข้อความจำนวน 37 ข้อ เป็นมาตรวัดประเมินค่า 6 ระดับ จากจริงที่สุด (6 คะแนน) ถึงไม่จริงเลย (1คะแนน) สำหรับข้อความที่มีความหมายเป็นบวก เกณฑ์การให้คะแนนข้อความทางบวก แบ่งเป็น 6 ระดับคือ 6, 5, 4, 3, 2, และ 1 และการให้คะแนนข้อความทางลบจะให้คะแนนกลับกันเป็น 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 สำหรับระดับ จริงที่สุด ค่อนข้างจริง จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง และไม่จริงเลย ตามลำดับ ผู้ตอบที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการต่ำ และในการวัดเพื่อทดสอบปฏิสัมพันธ์ เพื่อแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการสูงและต่ำแล้วนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการกระจายข้อมูลเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการกลุ่มต่ำโดยมีกลุ่มตัวอย่างต่างจากกลุ่มเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ สูงถึงกว่า 40 เท่า

ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์การแบ่งกลุ่มโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม โดยใช้เกณฑ์ ค่าเฉลี่ย $\pm \frac{1}{2}$ (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้จะวิจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศึกษาคณะในกลุ่มบริหารธุรกิจ ทั้งนี้ผู้วิจัยศึกษากลุ่มตัวแปรเชิงเหตุ 3 กลุ่ม คือ จิตลักษณะเดิม ลักษณะของสถานการณ์ จิตลักษณะตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในงานวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูงกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ในการเป็นผู้ประกอบการต่ำ
3. นักศึกษาที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูงกว่านักศึกษาที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการต่ำและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ
4. ลักษณะทางจิต ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ลักษณะทางสังคม ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ
5. ลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม จิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 เมื่อควบคุมตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการคงที่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนคณะเศรษฐศาสตร์และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีในปีการศึกษา 2554 จำนวน 1,537 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และ คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มีประชากร 985 คนและคณะเศรษฐศาสตร์มีประชากร 552 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ การกำหนดขนาดตัวอย่างกรณีที่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน มีจำนวน 1,537 คน ใช้สูตร ทาโร ยามาเน (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2540: 87; อ้างอิงจาก Yamane'. 1973: 1008)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างในที่นี้แทนค่าเท่ากับ 0.05

เมื่อแทนค่าสายสังคมศาสตร์

$$n = \frac{1537}{1 + 1537(.05)(.05)}$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 317.398 คน หรือประมาณ 318 คน ในที่นี้ศึกษา 320 คน
หลังจากนั้นกำหนดสัดส่วนจากประชากรแต่ละคณะ โดยแบ่งเป็นคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
205 คน และคณะเศรษฐศาสตร์ประมาณ 115 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งสิ้น 8
ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจภายใน มีดังนี้

3.1 ความต้องการสิ่งที่ทำหาย

3.2 ความสนใจ-เพลิดเพลิน

3.3 ความเป็นตัวของตัวเอง

3.4 ความต้องการมีความสามารถ

3.5 ความมุ่งมั่น

ตอนที่ 4 บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ

ตอนที่ 6 การสนับสนุนทางสังคม

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ประกอบด้วย

7.1 การประเมินตนเอง

7.2 ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ

7.3 การตั้งเป้าหมายในการเลือกอาชีพ

7.4 การวางแผนทางอาชีพ

7.5 การแก้ปัญหาทางอาชีพ

ตอนที่ 8 แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

8.1 องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (The Cognitive Component)

8.2 องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The Affective Component)

8.3 องค์ประกอบด้านแนวโน้มที่จะกระทำ (The Behavioral Component)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลด้านชีวสังคม

ประกอบด้วยคำถามจำนวน 2 ข้อ เกี่ยวกับ เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน ตัวอย่างแบบสอบถามด้านชีวสังคม

ข้อ 0 เพศ ☐ 1.ชาย ☐ 2. หญิง

ตอนที่ 2 ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

ผู้วิจัยดัดแปลงโดยอาศัยข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎีและการวิจัย ประกอบด้วยข้อคำถาม 8 ข้อ ในการวัดความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ วัดโดยแบบวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยดูแนวทางการสร้างข้อคำถามจากแบบวัดของภิญญาพันธ์ ร่วมชาติ(2553: 75) เนื่องจากการวัดความตั้งใจ ตามแนวคิดการกระทำจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของไอเซน เป็นการวัดที่ถามถึง ความมุ่งมั่นหรือเจตนา ความพยายามและการวางแผน ต่อการทำให้สิ่งใด (ภิญญาพันธ์ ร่วมชาติ, 2553: 75 อ้างอิงจาก Ajzen, 2002: 4) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.8789 นำมาปรับและพัฒนาลักษณะของแบบสอบถาม ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ประกอบด้วยข้อความและมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลยโดยเป็นการถามถึงความมุ่งมั่นหรือเจตนา ความพยายามและการวางแผนของนักศึกษาที่ตั้งใจเป็นผู้ประกอบการดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. ความมุ่งมั่น

ข้อ 0 ฉันมุ่งมั่นที่จะเข้าเรียนต่อเพื่อไปประกอบธุรกิจของตนเอง

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

2. ความพยายาม

ข้อ 0 ฉันพยายามตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้ประกอบการแม้ว่าผู้ปกครองไม่เห็นด้วย

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

3. การวางแผน

ข้อ 0 ฉันพยายามหาข้อมูลในการเป็นผู้ประกอบการ

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน ข้อความในแบบวัดความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ เป็นข้อความทางบวก มีคำตอบเป็น 9 ตัวเลือก ข้อความทางลบ มีคำตอบเป็น 9 ตัวเลือกเช่นกัน และผู้ตอบเลือกได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ โดยให้คะแนนตามลำดับข้อความทางบวก ดังนี้ “จริงที่สุด” คะแนนเท่ากับ 6 และรองลงมาตามลำดับจนถึง “ไม่จริงที่สุด” คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน ส่วนข้อความทางลบให้คะแนนในทางตรงกันข้ามโดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มแสดงว่ามีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการสูง ส่วนผู้ตอบที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มแสดงว่ามีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการต่ำ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนภาพรวมสำหรับแบบวัดความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการทั้ง 18 ข้อ คือ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งฉบับ	ความหมาย
18.00 – 36.99	นักศึกษามีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับน้อย
37.00 – 72.99	นักศึกษามีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง
18.00 – 36.99	นักศึกษามีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจภายใน เป็นแบบวัดที่ในการวัดแรงจูงใจภายในผู้วิจัยนำแบบวัดแรงจูงใจภายในฉบับนักเรียนของ อรพินทร์ ชุชมและคณะ (2542) บางข้อมาปรับปรุงแบบวัดโดยมีการปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมกับนิยามปฏิบัติการและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.86 นำมาปรับและพัฒนา แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบดังนี้

1. ความต้องการสิ่งที่ท้าทาย เช่น ความชอบหรือความต้องการทำงานที่แปลกใหม่ ไม่ซ้ำเดิมของบุคคล โดยที่งานนั้นมีความยากง่ายพอเหมาะสมกับความสามารถ
2. ความสนใจ-ผลิตเฟลิน เช่น ความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น ตลอดจนมีความสุขพอใจ และผลิตเฟลินในการทำงานหรือกิจกรรมที่น่าสนใจ
3. ความเป็นตัวของตัวเอง เช่น ชอบริเริ่มทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง มีอิสระในการคิดและกระทำ
4. ความต้องการมีความสามารถ เช่น ความต้องการมีประสิทธิผลในการจัดการกับสภาพแวดล้อม ต้องการที่จะเรียนรู้ พัฒนา ทักษะและความสามารถของตนเอง
5. ความมุ่งมั่น เช่น ความมุ่งมั่นทำงานให้บรรลุผลด้วยความสามารถของตนเอง มีความยึดมั่นทุ่มเทให้กับงาน โดยไม่หวังผลตอบแทนภายนอก ซึ่งความสำเร็จจากงานเป็นแรงบันดาลใจภายในมากกว่ารางวัลหรือเกียรติยศภายนอกดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. ความต้องการสิ่งที่ทำลาย ความกล้าเสี่ยง

ข้อ 0 การได้ทำสิ่งที่ท่านสนใจไม่สำคัญเท่ากับการได้ทำสิ่งที่อาจารย์ต้องการ

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

2. ความสนใจ-ผลิตเพลิน

ข้อ 0 ท่านสามารถเรียนรู้ได้เกือบทุกสิ่ง ถ้าท่านมีความสนใจ

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

3. ความเป็นตัวของตัวเอง

ข้อ 0 ท่านชอบทำงานต่าง ๆ ด้วยตนเองมากกว่าที่จะอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่น

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

4. ความต้องการมีความสามารถ

ข้อ 0 ความรู้สึกที่ประสบความสำเร็จจากการทำงานมีคุณค่าต่อ ท่านมากกว่าการได้รับรางวัลเกียรติยศ

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

5. ความมุ่งมั่น

ข้อ 0 การได้ทำสิ่งที่ท่านสนใจไม่สำคัญเท่ากับการได้ทำสิ่งที่อาจารย์ต้องการ

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามแรงจูงใจภายใน ประกอบด้วยมาตรา
ประเมินค่า 6 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

ในแต่ละข้อผู้ตอบต้องเลือกตอบระดับในระดับหนึ่งจากมาตราประเมินค่า 6 ระดับนี้ เกณฑ์การ
ให้คะแนนข้อความทางบวกแบ่งเป็น 6 ระดับคือ 6, 5, 4, 3, 2, และ 1 และการให้คะแนนข้อความทางลบ
จะให้คะแนนกลับกันเป็น 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 สำหรับระดับ จริงที่สุด ค่อนข้างจริง จริง ไม่แน่ใจ ค่อนข้าง

ไม่จริง และไม่จริง ตามลำดับ นักศึกษาที่ได้คะแนนแบบวัดแรงงูใจภายในสูง แสดงว่านักศึกษามีแรงงูใจภายในมาก เป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องความต้องการหรือความพึงพอใจของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการแสวงหาของตนเอง โดยลักษณะที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในงาน (เช่น งานที่น่าสนใจ แปลกใหม่ และท้าทาย) เป็นแรงผลักดัน โดยแบบวัดแรงงูใจภายใน มีเกณฑ์การให้คะแนน โดยผู้ตอบเลือกได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ โดยให้คะแนนทางบวกตามลำดับดังนี้ “จริงที่สุด” คะแนนเท่ากับ 6 และลงมาตามลำดับจนถึง “ไม่จริงที่สุด” คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีแรงงูใจภายในสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการต่ำ ส่วนข้อความทางลบให้คะแนนในทิศทางตรงกันข้าม ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนภาพรวมสำหรับแบบวัดแรงงูใจภายใน ทั้ง 28 ข้อ คือ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งฉบับ	ความหมาย
28.00 – 56.99	นักศึกษามีแรงงูใจภายในอยู่ในระดับน้อย
57.00 – 112.99	นักศึกษามีแรงงูใจภายในอยู่ในระดับปานกลาง
113.00 – 168.99	นักศึกษามีแรงงูใจภายในอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 4 แบบวัดบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว (Extraversion) เป็นแบบวัดที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพโดยนำทฤษฎีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบเป็นแนวทางและนำแบบวัดมาจากกมลพวรรณ จันทรพยอม (2550) ซึ่งพัฒนามาจาก เมอริสและคณะ (Muris; Meesters; & Diederens. 2005: 1757-1763) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.8789 นำมาใช้และปรับปรุงข้อและเนื้อหาคำถามบางข้อให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย จำนวน 13 ข้อ

ตัวอย่างแบบวัดบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว

ข้อ 0 ข้าพเจ้าชอบพบปะผู้คน

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ข้อคำถามที่มีลักษณะจริงที่สุด ให้คะแนน 6 คะแนน จนถึงข้อคำถามที่ไม่จริงเลยให้คะแนน 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีลักษณะที่เป็นความต้องการของบุคคลสำคัญให้เลือกประกอบอาชีพผู้ประกอบการจริงที่สุด ให้คะแนน 6 คะแนน จนถึงข้อคำถามที่ไม่จริงเลยให้คะแนน 1 คะแนน การให้คะแนนนั้น ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวต่ำ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนภาพรวมสำหรับแบบวัดบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ทั้ง 13 ข้อ คือ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งฉบับ	ความหมาย
13.00 – 26.99	นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวอยู่ในระดับน้อย
27.00 – 52.99	นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวอยู่ในระดับปานกลาง
53.00 – 78.99	นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ในการวัด ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยดูแนวทางแบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการมาจากปียดา สมบัติวัฒนา (2550) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.842 นำมาปรับและพัฒนาคำถามเป็นการถามถึง การรับรู้ของบุคคลว่า ผู้ซึ่งเขาให้ความสำคัญว่า บุคคลเหล่านั้นได้ปฏิบัติ หรือต้องการให้เขาเลือกประกอบอาชีพผู้ประกอบการหรือไม่ ประเมินได้จากการวัดทางตรงข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 7 ระดับ จำนวน 6 ข้อ เป็นข้อคำถามทั้งทางบวก ให้ผู้ตอบเลือกตอบตามจริง ความคิดเห็น และความรู้สึกต่อข้อความ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คนที่มีความสำคัญต่อฉัน ส่วนมากคิดว่า ฉันควรมีความรู้สึกที่ดีต่อการประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการ

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

คนที่มีความสำคัญต่อฉัน ส่วนมาก มีความรู้สึกที่ดีต่อการประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการ

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ข้อคำถามที่มีลักษณะควรทำมาก ให้คะแนน 6 คะแนน จนถึงข้อคำถามที่ไม่ควรทำมาก ให้คะแนน 1 คะแนน และข้อคำถามที่มีลักษณะที่เป็นความต้องการของบุคคลสำคัญให้เลือกประกอบอาชีพผู้ประกอบการเป็นจริงมาก ให้คะแนน 6 คะแนน จนถึงข้อคำถามที่ไม่เป็นจริงมาก ให้คะแนน 1 คะแนน

การให้คะแนนนั้น ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนภาพรวมสำหรับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ทั้ง 6 ข้อ คือ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งฉบับ	ความหมาย
6.00 – 12.99	นักศึกษามีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับน้อย
13.00 – 24.99	นักศึกษามีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง
25.00 – 36.99	นักศึกษามีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 6 แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม

การวัดการสนับสนุนทางสังคมของนักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมของ ของ ธัญญามาศ คำมาดา (2551) ซึ่งปรับปรุงจาก ดวงเดือน พันธุมนาวิน งามตา วรินทร์านนท์ และคณะ (2536) และนริศว์ ปราบมร (2539) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.916 มาปรับปรุงข้อคำถามโดยนำข้อคำถามบางข้อมาใช้และมีการสร้างข้อคำถามเพิ่มเติมจาก 15 ข้อเหลือ 10 ข้อเพื่อให้เหมาะสมกับนิยามปฏิบัติการและกลุ่มตัวอย่างซึ่งข้อคำถามเป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับการต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม โดยนักศึกษาเรียนรู้ว่ามีแหล่งหรือบุคคลที่จะให้ความช่วยเหลือ หรือ คาดว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นได้แก่ ญาติ เพื่อน ครู เพื่อนบ้าน และคนรู้จักคุ้นเคยอื่น ๆ นอกเหนือจากพ่อ แม่ และ พี่ น้อง ในครอบครัวในด้านข้อมูลข่าวสาร วัตถุสิ่งของที่สามารถจับต้องได้ และที่จับต้องไม่ได้ เช่น การได้รับการบริการตามที่ต้องการ รวมถึงการได้รับการเอาใจใส่ ได้รับความรัก และได้รับกำลังใจ เป็นต้น เป็นแบบมาตรประเมินค่า 6 ระดับคือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย โดยมีทั้งข้อคำถามเชิงบวก

ตัวอย่างแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม

(0) (เชิงบวก) นอกเหนือจากพ่อแม่ ฉันก็มีญาติที่สามารถพึ่งพาได้

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(00) (เชิงบวก) ฉันมีเพื่อนที่สามารถช่วยให้กำลังใจฉันเมื่อเกิดข้อขัดแย้ง

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

การให้คะแนนข้อคำถามเชิงบวกคือ 6, 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับและให้คะแนนกลับกันในข้อคำถามเชิงลบ พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 – 60 คะแนน โดยมีเกณฑ์การแปลผลคะแนนคือ นักศึกษาที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงและนักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนภาพรวมสำหรับการสนับสนุนทางสังคม ทั้ง 10 ข้อ คือ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งฉบับ	ความหมาย
10.00 – 20.99	นักศึกษาได้รับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับน้อย
21.00 – 40.99	นักศึกษาได้รับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง
41.00 – 60.99	นักศึกษาได้รับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 7 ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เป็นแบบวัดที่วัดโดยที่ผู้วิจัยนำแบบวัดของ Karan M.O' Brien มาใช้โดยมีการปรับปรุงข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.96 มาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีเนื้อหา 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การประเมินตนเอง (Accurate Self-appraisal) คือ การที่บุคคลรู้ถึงความสามารถ ความสนใจและความถนัดของตน
2. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ (Gathering Occupational Information) คือ การที่บุคคลรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และรู้จักลักษณะอาชีพ
3. การตั้งเป้าหมายในการเลือกอาชีพ (Goal selection) คือ การที่บุคคลเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
4. การวางแผนทางอาชีพ (Making Plan for the Future) คือ การที่บุคคลตระหนักต่ออนาคตทางอาชีพใน ภายภาคหน้าของตนและสามารถวางแผนเข้าสู่อาชีพที่เลือกแล้ว

5. การแก้ปัญหาทางอาชีพ (Problem Solving) คือ การที่บุคคลทราบว่าควรทำอย่างไรเมื่อประสบปัญหาต่างๆ ในขั้นตอนต่างๆ ของการเลือกอาชีพ
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. การประเมินตนเอง: ฉันเลือกอาชีพ โดยประเมินจากศักยภาพและความสามารถของตนเอง

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

2. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ: ฉันค้นหาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับอาชีพผู้ประกอบการไว้แล้ว

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

3. การตั้งเป้าหมายในการเลือกอาชีพ: ฉันวางแผนที่จะเป็นผู้ประกอบการในอีก 5 ปีข้างหน้า

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

4. การวางแผนทางอาชีพ: การตัดสินใจอย่างมีขั้นตอนเป็นสิ่งที่นำไปสู่ความสำเร็จในอาชีพที่ฉันเลือก

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

5. การแก้ปัญหาทางอาชีพ: ถ้าฉันมีปัญหาเกี่ยวกับอาชีพที่ฉันเลือกไว้ ฉันจะตัดสินใจที่ละขั้นตอนเพื่อแก้ปัญหานั้น

☐	☐	☐	☐	☐	☐
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ประกอบด้วย 25 ข้อคำถาม เป็นมาตรวัดประเมินค่า 6 ระดับ จากจริงที่สุด (6 คะแนน) ถึงไม่มีความไม่จริงเลย (1 คะแนน) โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถในการตัดสินใจ

เลือกอาชีพต่ำ ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนภาพรวมสำหรับความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ทั้ง 25 ข้อ คือ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งฉบับ	ความหมาย
25.00 – 50.99	นักศึกษา มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ อยู่ในระดับน้อย
51.00 – 100.99	นักศึกษา มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง
101.00 – 150.99	นักศึกษา มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 8 แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย นำแบบวัดเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของ สุพิน โคนุช (2543) มาปรับปรุงแบบวัดโดยมีการปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมกับนิยามปฏิบัติการและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.76 เนื่องจากเป็นแบบสอบถามที่ครอบคลุมการองค์ประกอบการศึกษาทัศนคติทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ความคิดที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ความรู้สึกที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ เป็นแบบวัดที่มีรูปแบบการวัดของลิเคิร์ท (Likert) คือ แบ่งมาตราออกเป็น 6 ระดับ แล้วให้นักศึกษาแสดงความรู้สึกว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยมากน้อยเพียงใด ประกอบด้วยข้อความจำนวน 37 ข้อ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. ด้านความคิด

ข้อ 0 อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ทำทลายความสามารถ

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

2. ด้านความรู้สึก

ข้อ 0 นักศึกษารู้สึกพอใจหากนักเรียนได้ประกอบอาชีพอิสระ

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

3. ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม

ข้อ 0 เมื่อมีเวลาว่างนักศึกษาจะรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ

[[	[[	[[	[[	[[	[[
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน

สำหรับข้อความที่มีความหมายเป็นบวก เกณฑ์การให้คะแนนข้อความทางบวกแบ่งเป็น 6 ระดับคือ 6, 5, 4, 3, 2, และ 1 และการให้คะแนนข้อความทางลบจะให้คะแนนกลับกันเป็น 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 สำหรับระดับ จริง ค่อนข้างจริง ไม่แน่ใจ ค่อนข้างไม่จริง และไม่จริง ตามลำดับ

การให้คะแนนนั้น ผู้วิจัยจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง โดยผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการต่ำ ดังนั้น เกณฑ์การให้คะแนนภาพรวมสำหรับเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ทั้ง 37 ข้อ คือ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งฉบับ	ความหมาย
37.00 – 74.99	นักศึกษามีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับน้อย
75.00 – 148.99	นักศึกษามีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง
149.00 – 222.99	นักศึกษามีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพเครื่องมือของการวิจัยครั้งนี้ ได้นำแบบวัดไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดแต่ละฉบับ ก่อนนำไปใช้กับตัวอย่างจริง มีรายละเอียดดังนี้

1. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity)

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อขอคำแนะนำแก้ไข และนำแบบวัดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจอย่างดีในเรื่องเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัด ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดว่ามีเนื้อหา

ครบถ้วนตามนิยามปฏิบัติการหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมก่อนที่จะนำแบบวัดทั้งหมดไปทดลองใช้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.2543:17)

2. หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination)

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดแต่ละฉบับที่ได้หาความเที่ยงตรงแล้ว ไปทดลองใช้กับบุคลากรที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) แล้วพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้ใช้ในการวิจัยและเลือกตัดข้อที่มีความสัมพันธ์บวกต่ำหรือมีความสัมพันธ์ทางลบทิ้งไป

3. หาค่าความเชื่อมั่น

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดที่ใช้ จะหาภายหลังที่ได้วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแล้ว จากนั้นเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญและได้รับการปรับปรุงจนมีเนื้อหาครอบคลุมสิ่งที่จะวัดนำมาหาค่าความเชื่อมั่นชนิดความสอดคล้องภายในด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าความเชื่อมั่นชนิดความสอดคล้องภายในด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	
	30 ชุด	320 ชุด
ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ	.7480	0.8088
แรงจูงใจภายใน	.8400	0.8355
บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว	.7974	0.8934
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ	.8775	0.8623
การสนับสนุนทางสังคม	.8953	0.8716
ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	.8573	0.8689
เจตคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ	.7991	0.8005

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเองในคณะที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำแบบทดสอบและแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ไปให้กลุ่มตัวอย่างข้างต้นตอบ

2. ตรวจให้คะแนน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น
3. นำผลที่ได้จากการทดสอบมาหาค่าสถิติ และทดสอบสมมติฐาน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกตามตัวแบ่งกลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ศึกษาคุณสมบัติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน อาทิ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นต้น
2. ใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัยข้อ 1
3. ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-Way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัยข้อ 2 และข้อ 3
4. ใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัยข้อ 4
5. ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Hierarchical) เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัยข้อ 5

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาศักยภาพทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสถานการณ์กับจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะตามสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และลักษณะสถานการณ์กับความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 4) เพื่อค้นหาตัวแปรที่สำคัญในการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยแบ่งตัวแปรที่ศึกษาเป็น 4 กลุ่ม คือ ลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ จิตลักษณะเดิม ได้แก่ บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนตัวแปรตาม คือ ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
Min	แทน คะแนนต่ำสุด
Max	แทน คะแนนสูงสุด
SS	แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square)
df	แทน ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยผลรวมคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Square)
F	แทน ค่าอัตราส่วนความแปรปรวน
P	แทน ค่าที่น้อยที่สุดของระดับนัยสำคัญ () ที่จะทำให้อนุสมมติฐาน H_0 (p-Value)
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
SE_b	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
R	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน ค่าอำนาจในการทำนาย

R^2_{change} แทน ค่าอำนาจในการทำนายที่เพิ่มขึ้นเมื่อเพิ่มตัวทำนายทีละตัว
 R^2_{adjusted} แทน ค่าอำนาจในการทำนายเมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐาน จำแนกตามตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรอิสระทุกตัว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
คณะ		
เศรษฐศาสตร์	115	35.90
บัญชี	205	64.10
เพศ		
ชาย	123	38.40
หญิง	197	61.60
ประสบการณ์ในการทำงานเพื่อหารายได้ด้วยตนเองในระหว่างการศึกษา		
เคยมีประสบการณ์	234	73.10
ไม่เคยมีประสบการณ์	86	26.90

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มีจำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 64.1 และคณะเศรษฐศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 35.90 ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง สูงถึงร้อยละ 61.60 เพศชาย ร้อยละ 38.40

ประสบการณ์ในการทำงานเพื่อหารายได้ด้วยตนเองในระหว่างการศึกษา พบว่า เคยมีประสบการณ์สูงถึงร้อยละ 73.10 และไม่เคยมีประสบการณ์มีร้อยละ 26.90

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐาน จำแนกตามตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

ตาราง 3 แสดงค่าสถิติพื้นฐาน จำแนกตามตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

ตัวแปร	N	Min	Max	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ	320	33.000	96.000	69.619	10.931	ปานกลาง
แรงจูงใจภายใน	320	79.000	155.000	115.450	12.868	มาก
บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว	320	24.000	78.000	55.313	9.323	มาก
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ	320	7.000	34.000	23.288	5.224	ปานกลาง
การสนับสนุนทางสังคม	320	13.000	60.000	39.659	7.750	ปานกลาง
ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	320	50.000	137.000	102.156	14.017	มาก
เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา	320	113.000	196.000	149.459	15.431	มาก

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนคณะเศรษฐศาสตร์และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีในปีการศึกษา 2554 มีค่าเฉลี่ยความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการเท่ากับ 69.619 จิตลักษณะเดิม ซึ่งประกอบด้วย แรงจูงใจภายใน และบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 115.450 และ 55.313 ลักษณะของสถานการณ์ ซึ่งประกอบด้วย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ และการสนับสนุนทางสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.288 และ 39.659 จิตลักษณะตามสถานการณ์ ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 102.156 และ 149.459 นั่นคือ โดยภาพรวมแล้วนั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ และการสนับสนุนทางสังคม อยู่ในระดับที่ปานกลาง และในส่วนของ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพและ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา อยู่ในระดับที่มาก

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของข้อมูลทั่วไป

ตาราง 4 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปร เพศ

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	SD	t	P
เพศ					
ชาย	123	3.907	.588	.901	.368
หญิง	197	3.844	.618		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์ในการทำงานเพื่อหารายได้ด้วยตนเองในระหว่างการศึกษา

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	SD	t	P
ประสบการณ์					
เคยมีประสบการณ์	234	3.899	.6736	1.964*	.000
ไม่เคยมีประสบการณ์	86	3.784	.3572		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานเพื่อหารายได้ด้วยตนเองในระหว่างการศึกษาต่างกันมีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์ มีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการมากกว่านักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.899 และ 3.784 ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ โดยพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์และลักษณะของสถานการณ์ คือความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษาที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูงกว่า นักศึกษาที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ในการเป็นผู้ประกอบการต่ำ

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา พิจารณาตาม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่างกัน โดยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง โดยเริ่มนำเสนอจาก 1) ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม และ 2) การทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา โดยพิจารณาตามความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นสูงและต่ำ

ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	กลุ่ม	N	$\bar{X}$	ส่วน
	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ			เบี่ยงเบนมาตรฐาน
ต่ำ	ต่ำ	39	3.650	0.701
ต่ำ	สูง	13	3.833	0.474
สูง	ต่ำ	7	4.333	1.708
สูง	สูง	61	3.995	0.516

จากตาราง 6 พบว่า กลุ่มที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูง แต่การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำนั้น จะเป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการมากที่สุด รองลงมา คือกลุ่มความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง และกลุ่มความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง ส่วนกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจ

เป็นผู้ประกอบการน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มี ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำและ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการที่มี
ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ และการคล้อยตาม
กลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการแตกต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	2.725	1	2.725	5.762*
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ	.092	1	.092	.195
ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ * การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ	1.042	1	1.042	2.203
ส่วนที่เหลือ	54.858	116	.473	
รวม	1870.217	120		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 6 และตาราง 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งพิจารณาในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยรวม ผลการวิเคราะห์ พบว่า 1) นักศึกษาที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูง จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูงกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) นักศึกษาที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการไม่แตกต่างไปจากนักศึกษาที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ และ 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพและ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการนั้น ไม่พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ โดยพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะของสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ และเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

สมมติฐานที่ 3 นักศึกษาที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูงกว่า นักศึกษาที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการต่ำและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา พิจารณาตาม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ และมีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาต่างกัน โดยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง โดยเริ่มนำเสนอจาก 1) ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม และ 2) การทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา โดยพิจารณาตามเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็นสองระดับด้วยค่าเฉลี่ยเป็นสูงและต่ำ

กลุ่ม		N	$\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ	เจตคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ			
ต่ำ	ต่ำ	28	3.802	0.675
ต่ำ	สูง	17	4.405	0.849
สูง	ต่ำ	39	3.969	0.527
สูง	สูง	39	4.107	0.565

จากตาราง 8 พบว่า กลุ่มที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ แต่เจตคติต่อการเป็นผู้ประกอบการสูงนั้น จะเป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการมากที่สุด รองลงมา คือกลุ่ม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง เจตคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ สูง และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูงและเจตคติต่อการ

เป็นผู้ประกอบการต่ำ ส่วนกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มี การ คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำและเจตคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ ต่ำ

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการที่มีการ คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ และเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ของนักศึกษาแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ	.119	1	.119	.305
เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา	3.769	1	3.769	9.644*
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ *	1.483	1	1.483	3.794
เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา				
ส่วนที่เหลือ	46.506	119	.391	
รวม	2053.205	123		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 8 และตาราง 9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ และเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ซึ่งพิจารณาในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โดยรวม ผลการวิเคราะห์ พบว่า 1) นักศึกษาที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสูง จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูงกว่านักศึกษาที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) นักศึกษาที่มีการ คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการไม่แตกต่างไปจากนักศึกษาที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ และ 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาและ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการนั้น ไม่พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

สมมติฐานข้อ 4 ลักษณะทางจิต ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว
ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะทางสังคม
ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์
กับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

ตาราง 10 ความสัมพันธ์ ลักษณะทางจิต ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ความ
สามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะทางสังคม
ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การสนับสนุนทางสังคมมี
ความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7
1. ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ	1						
2. แรงจูงใจภายใน	.374**	1					
3. บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว	.215**	.438**	1				
4. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ	.263**	.162**	.491**	1			
5. การสนับสนุนทางสังคม	.118*	.213**	.411**	.590**	1		
6. ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	.296**	.434**	.547**	.527**	.545**	1	
7. เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา	.329**	.489**	.129*	.193**	.143*	.265**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 10 พบว่า ลักษณะทางจิต ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว
ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา
ลักษณะทางสังคม ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การสนับสนุนทาง
สังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.01 และ 0.05 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.118 – 0.374 โดย แรงจูงใจ
ภายใน มีความสัมพันธ์สูงสุดกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ ($r = .374$) รองลงมา คือ เจตคติต่อ

ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ($r = .329$) ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ($r = .296$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ($r = .263$) บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ($r = .215$) และการสนับสนุนทางสังคม ($r = .118$) ตามลำดับ หมายความว่า นักศึกษาที่มีแรงจูงใจภายในสูง บุคลิกภาพด้านการแสดงตัวสูง ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูง เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสูง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง และการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูง

นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม กับ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ($r = .590$) รองลงมา คือ ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพกับบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ($r = .547$) ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพกับการสนับสนุนทางสังคม ($r = .545$) ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพกับ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ($r = .527$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการกับบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ($r = .491$) เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา กับแรงจูงใจภายใน ($r = .489$) บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว กับแรงจูงใจภายใน ($r = .438$) ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพกับแรงจูงใจภายใน ($r = .434$) การสนับสนุนทางสังคมกับบุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ($r = .411$) เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา กับความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ($r = .265$) การสนับสนุนทางสังคมกับแรงจูงใจภายใน ($r = .213$) เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ($r = .193$) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการกับแรงจูงใจภายใน ($r = .162$) ตามลำดับ และตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมกับเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ($r = .143$) เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา กับ บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ($r = .129$) ตามลำดับ หมายความว่า ตัวแปรอื่นที่นอกเหนือจากความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พบว่า คู่ที่มีการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูงมีค่าความสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาคือคู่ของความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกับบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวสูง ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกับการสนับสนุนทางสังคมสูง ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูงกับบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวสูง เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสูงกับแรงจูงใจภายในสูง บุคลิกภาพด้านการแสดงตัวสูงกับแรงจูงใจภายในสูง

ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกับแรงจูงใจภายในสูง การสนับสนุนทางสังคมสูงกับบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวสูง เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสูงกับความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูง การสนับสนุนทางสังคมสูงกับแรงจูงใจภายในสูง เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสูงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูงกับแรงจูงใจภายในสูง ตามลำดับ และตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมสูงกับเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสูง เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสูงกับบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวสูง ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 5 ลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม จิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว จิตลักษณะตามสถานการณ์ ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 เมื่อควบคุมตัวแปร การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการคงที่

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ เพื่อทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (Multiple Regression Hierarchical) โดยกำหนดตัวแปรอิสระที่จะเข้าทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาตามลำดับดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง คือ ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ลำดับที่สอง ลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม ลำดับที่สาม คือ จิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ลำดับที่สี่ จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ได้ปรากฏผลดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Hierarchical Model) ของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

ตัวแปร	R	R ²	R ² _{Adjusted}	SE _b	R ² _{Change}	F	F _{Change}
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง							
เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ	.263	.069	.066	.586	.069	23.634***	23.634*
ลักษณะของสถานการณ์	.267	.071	.065	0.586	.002	12.167***	.721
จิตลักษณะเดิม	.439	.192	.182	0.549	.121	18.767***	23.630*
จิตลักษณะตามสถานการณ์	.467	.218	.203	0.542	.026	14.540***	5.106**

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 11 พบว่า เมื่อใช้ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ได้ร้อยละ 6.9 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อนำตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการและลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม เข้าร่วมทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา โดยให้ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ เข้าสู่สมการก่อนกลุ่มลักษณะของสถานการณ์ พบว่า ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการและลักษณะของสถานการณ์ สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาได้ร้อยละ 7.1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณาปริมาณการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาของกลุ่มลักษณะของสถานการณ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 2

เมื่อนำตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมและ จิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัวเข้าร่วมทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา โดยให้ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการและลักษณะของสถานการณ์ เข้าสู่สมการเป็นลำดับที่ 1 และ 2 ตามลำดับ และให้กลุ่มจิตลักษณะเดิม เข้าสู่สมการเป็นลำดับต่อมา พบว่า ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะของสถานการณ์ และจิตลักษณะเดิมสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาได้ร้อยละ 19.2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณาปริมาณการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มจิตลักษณะเดิม

ที่เพิ่มขึ้นหลังจากควบคุมตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการและลักษณะของสถานการณ์แล้ว พบว่า จิตลักษณะเดิมสามารถทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.1 และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อนำตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมและ จิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาเข้าร่วมทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา โดยให้ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะของสถานการณ์ และ จิตลักษณะเดิมเข้าสู่สมการเป็นลำดับที่ 1,2 และ 3 ตามลำดับ และให้กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เข้าสู่สมการเป็นลำดับต่อมา พบว่า ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะของสถานการณ์ จิตลักษณะเดิมและ จิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาได้ร้อยละ 21.8 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาปริมาณการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่เพิ่มขึ้นหลังจากควบคุมตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะของสถานการณ์ และจิตลักษณะเดิมแล้ว พบว่า จิตลักษณะตามสถานการณ์สามารถทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาปริมาณการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละลำดับขั้น หลังจากควบคุมตัวแปรในลำดับก่อนหน้าแล้ว พบว่า กลุ่มจิตลักษณะเดิมและ เป็นกลุ่มที่เพิ่มเพิ่มปริมาณการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาได้มากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการและ ลักษณะสถานการณ์ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาศักยภาพทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปและอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะสถานการณ์กับจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะตามสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และลักษณะสถานการณ์กับความตั้งใจการเป็นผู้ประกอบการ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สำคัญในการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูงกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ในการเป็นผู้ประกอบการต่ำ
3. นักศึกษาที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูงกว่านักศึกษาที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการต่ำและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ

4. ลักษณะทางจิต ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ลักษณะทางสังคม ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

5. ลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม จิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 เมื่อควบคุมตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการคงที่

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนคณะเศรษฐศาสตร์และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีในปีการศึกษา 2554 จำนวน 320 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้างนี้เป็นแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งสิ้น 8 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เพศ และ ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 15 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.8088

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจภายใน จำนวน 28 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.8355

ตอนที่ 4 บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว จำนวน 13 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.8934

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 6 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.8623

ตอนที่ 6 การสนับสนุนทางสังคม จำนวน 10 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.8716

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ จำนวน 25 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.8689

ตอนที่ 8 แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา จำนวน 37 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.8005

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการแตกต่างกัน

เพศ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับศิริวรรณ พจนอารี (2551: 48) และ อัฐฐพล เชื้อนคำ (2548: 37) ที่ผลการศึกษพบว่า นักศึกษาที่เพศแตกต่างกัน มีความตั้งใจที่จะประกอบธุรกิจตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และอัจฉรา สุขารมณ, อรพินทร์ ชูชม; และทัศนาทองภักดี (2540: 7) ที่พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 4 นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานเพื่อหารายได้ด้วยตนเองในระหว่างการศึกษาต่างมีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสอดคล้องกับ เฮนเดอร์สัน และโรเบิร์ตสัน (ชูชัย สมิทธิไกร, 2547: 68; อ้างอิงจาก Henderson; & Robertson, 2009) ที่ว่าถ้าสภาพแวดล้อมของบุคคลมีลักษณะที่ดึงดูดให้ประกอบธุรกิจของตนเองและบุคคลนั้นมีประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับธุรกิจ ก็เป็นไปได้มากกว่าบุคคลนั้นจะประกอบธุรกิจของตนเองรวมไปถึงชูชัย สมิทธิไกร (2547: 47) พบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์การประกอบธุรกิจมีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การประกอบธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและนิศรา จันทรเจริญสุข (2542: 79-91) พบว่า เหตุผลสำคัญประการหนึ่งของผู้ที่ไม่สนใจเป็นผู้ประกอบการ คือ การไม่มีประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานข้อ 2 นักศึกษาที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูง และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูงกว่า นักศึกษาที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ

ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ เมื่อพิจารณาตามความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ พบว่า กลุ่มที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูง แต่การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำนั้น จะเป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการมากที่สุด รองลงมา คือกลุ่มความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง และกลุ่มความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง ส่วนกลุ่มที่

มีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มี ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำและ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งพิจารณาในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โดยรวม ผลการวิเคราะห์พบว่า 1) นักศึกษาที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูง จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูงกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) นักศึกษาที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการไม่แตกต่างไปจากนักศึกษาที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ และ 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการนั้น ไม่พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบ ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 จากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การที่นักศึกษาที่มีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการสูงนั้น อาจจะมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่สูงอยู่แล้ว และไม่ว่าจะมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการมากหรือน้อย ก็ไม่ทำให้ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการนั้นเปลี่ยนแปลงไป จึงส่งผลทำให้ตัวแปรทั้งสองไม่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งจากงานวิจัยของรัตนกรณ์ ชนะขำ (2545: 5) พบว่า ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญต่อความตั้งใจเลือกอาชีพคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับอัจฉรา สุขารมณ์, อรพินทร์ ชูชมและทัศนาก ทอภักดี (2540: 8) การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่ง บุคคลที่อยู่ในวัยเลือกอาชีพที่สมจริงแล้วบุคคลนั้นจะต้องรู้จักและรับรู้ถึงความสามารถของตนเอง ซึ่งอรุณศรี อักษรศรี (2544: 7) กล่าวว่าความตั้งใจที่จะเลือกประกอบอาชีพอิสระ เป็นเรื่องของการตัดสินใจที่สำคัญมาก ต้องใช้วิจารณญาณตัดสินใจโดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ สอดคล้องกับ Saulo Dubard Barbosa, Megan W.Gerhardt and Jill Richard Kickul (2007: 89-93) ที่ว่า ผู้ที่มีลักษณะความเสี่ยงสูงมีการประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการสูงกว่าผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีลักษณะความเสี่ยงต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 นักศึกษาที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูงกว่านักศึกษาที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการต่ำและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ

ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ เมื่อพิจารณาตามเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ พบว่ากลุ่มที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ แต่เจตคติต่อการเป็นผู้ประกอบการสูงนั้น จะเป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการมากที่สุด รองลงมา คือกลุ่ม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง เจตคติต่อการเป็นผู้ประกอบการสูง และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูงและเจตคติต่อการเป็นผู้ประกอบการต่ำ ส่วนกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มี การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำและเจตคติต่อการเป็นผู้ประกอบการต่ำ

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ โดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ และเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ซึ่งพิจารณาในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยรวม ผลการวิเคราะห์ พบว่า 1) นักศึกษาที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสูง จะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูงกว่านักศึกษาที่มีเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) นักศึกษาที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูง มีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการไม่แตกต่างไปจากนักศึกษาที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการต่ำ และ 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาและ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการนั้น ไม่พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบ ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 จากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การที่นักศึกษามีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการสูงนั้น อาจจะมีความสามารถเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสูงอยู่แล้ว และไม่ว่าจะมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการมากหรือน้อย ก็ไม่ทำให้ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการนั้นเปลี่ยนแปลงไป จึงส่งผลทำให้ตัวแปรทั้งสองไม่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ประกอบกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษานั้นเป็นลักษณะที่ต้องใช้ความมุ่งมั่น กระตือรือร้นและรักในสิ่งที่ตนเองจะกระทำ และเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา เป็นการศึกษาถึงความคิดเชิงประมาธค่า ความรู้สึกและความพร้อมในการสนับสนุนหรือคัดค้านความตั้งใจผู้ประกอบการ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การศึกษาเจตคติที่ดีต่อความตั้งใจผู้ประกอบการจะมีส่วนที่คล้ายคลึงกับการศึกษาความตั้งใจผู้ประกอบการ กล่าวคือ ถ้าคนที่มีเจตคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ ย่อมมีความรู้สึกที่ดี รักและสนับสนุนโดยแสดงออกด้วยความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่น มีความอดทนต่อสิ่งที่ตนเองมีความตั้งใจจะเป็นหรือจะกระทำ จึงอาจกล่าว

ได้ว่าทั้ง 2 ตัวแปรนั้นจะมีคุณลักษณะที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นคนที่มีเจตคติที่ดีจึงย่อมที่จะมีความตั้งใจสูงด้วย

สมมติฐานข้อ 4 ลักษณะทางจิต ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะทางสังคม ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

จากการทดสอบสมมติฐานนี้ ได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรลักษณะทางจิต ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะทางสังคม ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การสนับสนุนทางสังคมกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะทางจิต ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะทางสังคม ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ โดย แรงจูงใจภายใน มีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ รองลงมา คือ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว และการสนับสนุนทางสังคม ตามลำดับ หมายความว่า นักศึกษาที่มีแรงจูงใจภายในสูงเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสูง ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพสูง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการสูงบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวสูง และการสนับสนุนทางสังคมสูง จะมีความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการสูง

ซึ่งผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 4 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ที่พบผลเช่นนี้สอดคล้องกับ สุพิน โฉนุช (2543:49) ที่พบว่า ทักษะคิดมีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวชิร โอภาคาร (2533: 126-129) พบว่า ทักษะคิดการเป็นผู้ประกอบการมีผลต่อการประกอบอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รวมทั้ง นิศรา จันทรเจริญสุข (2542: 70-80) ที่พบว่า นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ประกอบการ

ในด้านของบุคลิกภาพ Vishal K. Gupta and Nachiket M. Bhawe (2007: 82) พบว่า บุคลิกภาพวัยรุ่นที่มีลักษณะของความเข้มแข็งมีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รวมทั้งงานวิจัยของเบทซ์ และแฮกเคท (รัตนกรณ์ ชนะขำ, 2545:15 อ้างอิงจาก Betz and Hackett 1981) พบว่า ความสามารถของตนเองเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับ ความสนใจในอาชีพ และนิสัยของการเลือกอาชีพ รวมไปถึงรัตนกรณ์ ชนะขำ (2545: 5) พบว่า ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญต่อ

ความตั้งใจเลือกอาชีพคือ การรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ อัจฉรา สุขารมณ, อรพินท์ ชูชมและทัศนาก ทอภักดี (2540: 8) และ Han Zhao (2009: 392) พบว่า ความสัมพันธ์ของบุคลิกที่มีผลสัมพันธ์กับ ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์อย่างเด่นชัดกับความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับงานวิจัยของฐชัย สมิทธิไกร (2547: 21) อภิรุพล เชื้อนคำ (2548:4) วชิร โอภิภากร (2533: 20) อรุณศรี อักษรศรี (2544: 20) ศิริวรรณ พจนอารี (2551: 23) สมคิด รักษาทรัพย์ (2547: 39) รวมไปถึงยุพิน องคนานนท์ (2521: 83 - 84) และธนาภรณ์ ญาณพิทักษ์ (2535: 66-72) ที่กล่าวว่า ผู้ประกอบการมีลักษณะเชิงจิตวิทยาที่สำคัญเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพในการแสดงตัว คือ ความกล้าเสี่ยง มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Ability) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self - Confidence) ความเชื่ออำนาจในตน ความริเริ่มสร้างสรรค์

ในด้านของแรงจูงใจภายใน พบว่า Kruneger and Carsrud (1993 อ้างอิงจากอาศิรา โสภณวิชรวงศ์. 2552 ;45) ศึกษาความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ พบว่ารูปแบบของความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการได้ชี้ให้เห็นว่าทั้งแรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้บุคคลก้าวเข้ามาเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับ Shaver and Scott (อาศิรา โสภณวิชรวงศ์. 2552: 81; อ้างอิงจาก Shaver; & Scott .1991) พบว่า แรงจูงใจภายในที่สูงสามารถร่วมกันกระตุ้นให้บุคคลแสดงความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการที่สูง และนันทฤดี ฤกษ์นิยม (2547: 57-62) ผลการวิจัยพบว่า การเข้าสู่การเป็นเจ้าของกิจการในชุมชนที่เกิดขึ้นจาก แรงจูงใจภายใน รวมไปถึง อาศิรา โสภณวิชรวงศ์ (2552: 67-70) พบว่า แรงจูงใจภายในมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ งานวิจัยของ วชิร โอภิภากร (2541: 106-107) พบว่า เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับ ปวช. รวมไปถึงสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา และสภาพแวดล้อมในครอบครัว ส่วนความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพอิสระของบุคคล สอดคล้องกับมณฑกานต์ เมฆรา (2546:39) ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ และอรุณศรี อักษรศรี (2544: 83) พบว่า การรับรู้เจตคติของบิดามารดาต่อการประกอบอาชีพอิสระ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ กับความตั้งใจเลือกประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับพุดตาน ศีเมฆ (2541: 49) ที่ว่า การที่นักเรียนตั้งใจที่จะเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งนั้น ขึ้นอยู่กับพ่อ-แม่ และญาติพี่น้อง

สมมติฐานที่ 5 ลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม จิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว จิตลักษณะตามสถานการณ์ ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสามารถร่วมกันทำนายความ

ตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 เมื่อควบคุมตัวแปร การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการคงที่

เมื่อใช้ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาได้ร้อยละ 6.9 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อนำตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบและลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม เข้าร่วมทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา โดยให้ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ เข้าสู่สมการก่อนกลุ่มลักษณะของสถานการณ์ โดยให้ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการเข้าสู่สมการก่อนกลุ่มลักษณะของสถานการณ์ พบว่า ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการและลักษณะของสถานการณ์ สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาได้ร้อยละ 7.1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณาปริมาณการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาของกลุ่มลักษณะของสถานการณ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 2

เมื่อนำตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมและ จิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัวเข้าร่วมทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา โดยให้ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการและลักษณะของสถานการณ์ เข้าสู่สมการเป็นลำดับที่ 1 และ 2 ตามลำดับ และให้กลุ่มจิตลักษณะเดิม เข้าสู่สมการเป็นลำดับต่อมา พบว่า ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะของสถานการณ์ และจิตลักษณะเดิมสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาได้ร้อยละ 19.2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณาปริมาณการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มจิตลักษณะเดิมที่เพิ่มขึ้นหลังจากควบคุมตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการและลักษณะของสถานการณ์แล้ว พบว่า จิตลักษณะเดิมสามารถทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.1 และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อนำตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมและ จิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจภายใน บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาเข้าร่วมทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา โดยให้ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะของสถานการณ์ และจิตลักษณะเดิมเข้าสู่สมการเป็นลำดับที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ และให้กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เข้าสู่สมการเป็นลำดับต่อมา พบว่า ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ

ลักษณะของสถานการณ์ จิตลักษณะเดิมและ จิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาได้ร้อยละ 21.8 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาปริมาณการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่เพิ่มขึ้นหลังจากควบคุมตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ ลักษณะของสถานการณ์ และจิตลักษณะเดิมแล้ว พบว่า จิตลักษณะตามสถานการณ์สามารถทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาปริมาณการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละลำดับขั้น หลังจากควบคุมตัวแปรในลำดับก่อนหน้าแล้ว พบว่า กลุ่มจิตลักษณะเดิมและเป็นกลุ่มที่เพิ่มปริมาณการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาได้มากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการและลักษณะสถานการณ์ตามลำดับ

ซึ่งผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 4 ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ในด้านของจิตลักษณะเดิม พบว่า สอดคล้องกับสมคิด รักษาทรัพย์ (2547) ผลการศึกษาพบว่าบุคลิกภาพด้านความมุ่งมั่น ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้าเสี่ยงที่จะประกอบอาชีพอิสระ ความซื่อสัตย์สุจริต ความทันสมัย มนุษยสัมพันธ์ และความรับผิดชอบ ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของบุคลิกภาพมุ่งประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสายคหกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลและและมณฑลกันต์ เมฆวา (2546:39) พบว่า บรรทัดฐานทางสังคม มีอิทธิพลต่อความสามารถร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยบรรทัดฐานทางสังคมมีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามากที่สุดในส่วนงานวิจัยของต่างประเทศ จากคอบโบวิทซ์ และวิลเลอร์ (Jacobowitz; & Vidle. 1982: 252-257) พบว่าผู้ประกอบการมีบุคลิกภาพก้าวร้าว ขยันหมั่นเพียร ชอบการแข่งขัน และจะวางแผนเป้าหมายในลักษณะท้าทายสามารถทำได้จริง มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น รักความอิสระ และการพึ่งตนเองเท็ดเดฟอล์ด (ธีรนุช โมลิสกุลมงคล. 2533: 26; อ้างอิงจาก Tedefalk. 1986: 247) กล่าวว่าบุคลิกภาพที่กล้าตัดสินใจรับรู้ ชอบแสดงออก ชอบคิด ชอบแสดงความรู้สึก สามารถพยากรณ์ความเป็นผู้ประกอบการได้ดีสอดคล้องกับ Han Zhao (2009: 392) พบว่า ความสัมพันธ์ของบุคลิกที่มีผลสัมพันธ์กับขั้นตอนของกระบวนการในความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ และอาคิรา โสภณวชิรวงศ์ (2552: 67-70) พบว่า แรงจูงใจภายในมีอำนาจในการพยากรณ์ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในส่วนของจิตลักษณะตามสถานการณ์ พบว่าสอดคล้องกับแนวคิดของชูชัย สมितिไกร (2547: 60) ที่พบว่า ทศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการสามารถพยากรณ์ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยไทยได้ รวมไปถึงการศึกษาอรุณศรี อักษรศรี (2544:92) พบว่า การรับรู้เจตคติของบิดามารดาต่อการประกอบอาชีพอิสระ เป็น

ตัวแปรทำนายความสำคัญในการทำนายเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาเป็นอันดับแรก และ
 ชูชัย สมितिไกร (2547: 60-61) สรุปว่า บรรทัดฐานทางสังคมสามารถพยากรณ์ความตั้งใจที่จะเป็น
 ผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยไทยได้ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า บรรทัดฐานทางสังคมเป็น
 แนวคิดในการศึกษาความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ อีกทั้งงานวิจัยของ วชิร โอภิธาร (2541: 106-
 107) พบว่า การรับรู้ทัศนคติทางสังคมต่อการประกอบอาชีพอิสระเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อ
 ความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับ ปวช. รวมไปถึงสภาพแวดล้อมใน
 สถานศึกษา และสภาพแวดล้อมในครอบครัว ส่วนความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ เป็น
 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพอิสระของบุคคล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลที่ได้จากการวิจัย ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ
 ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ คือ

1. ลักษณะของสถานการณ์ ได้แก่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ
 และการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา
 ดังนั้นคณะผู้บริหารของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะเศรษฐศาสตร์ หน่วยงานของรัฐที่
 เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ร่วมกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ควร
 ให้การสนับสนุนและจัดอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการ สำหรับผู้ที่กำลังจะจบการศึกษา
 เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาแสดง ความสามารถ ความมั่นใจ เพื่อให้นักศึกษาแสดงศักยภาพ การ
 เป็นผู้ประกอบการออกมา รวมไปถึงก่อให้เกิดความช่วยเหลือ และความสัมพันธ์ระหว่างคน สังคม
 ร่วมกันในกลุ่มผู้ประกอบการ เป็นแรงผลักดันให้สู่การเป็นผู้ประกอบการต่อไป

2. จิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจภายใน และบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวพบว่ามี
 ความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา รวมไปถึงกลุ่มจิตลักษณะเดิมเป็น
 กลุ่มที่เพิ่มปริมาณการทำนายความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาได้มากที่สุด ดังนั้นสถาบัน
 ครอบครัวยิ่งถือว่าเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด ผู้ปกครอง บิดา-มารดา รวมไปถึงคณะผู้บริหารของคณะ
 พาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะเศรษฐศาสตร์ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีโอกาสเสาะ
 แสวงหา และซึมซับประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อให้นักศึกษามีอิสระในการเลือกทำกิจกรรม และเมื่อ
 นักศึกษามีอิสระที่จะเลือกกิจกรรม เขาก็จะเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ และความสามารถ
 ของเขาและอาจจะยังส่งผลให้นักศึกษามีความสุข ความเพลิดเพลินในการทำกิจกรรมที่ตนเองได้เลือก
 อีกด้วยซึ่งถือว่าเป็นการบ่มเพาะแรงจูงใจภายในแก่นักศึกษาอีกทางหนึ่ง

3. จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเพื่อน หรืออาจารย์ควรให้ความช่วยเหลือหรือส่งเสริมในด้านต่างๆ ซึ่งจะมีผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาด้านต่างๆ เช่น การปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี ต่ออาชีพผู้ประกอบการ การให้ความรู้-ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การวางแผนแนวโน้มที่จะกระทำรวมไปถึงการแก้ปัญหาทางอาชีพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน เป็นยุคที่มีปัจจัยภายนอกต่างๆ มากกระตุ้นอยู่ตลอดเวลาที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในธุรกิจที่เพิ่งเริ่มต้น เช่น นโยบายและมาตรการค่าแรงงาน 300 บาท/วัน และรายได้ปริญญาตรี 15,000 บาท/เดือน ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการเป็นผู้ประกอบการได้ เนื่องจากนักศึกษาที่จบใหม่อาจมีแนวคิดและความคาดหวังในเรื่องของรายได้เป็นส่วนสำคัญ ซึ่งถ้ามีรายได้ที่สูงอาจเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานในฐานะลูกจ้างบริษัทหรือข้าราชการ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรศึกษาปัจจัยชีวิตสังคมในรูปแบบของความคาดหวังของรายได้ที่ได้รับเมื่อจบการศึกษากับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาแต่ละคนระหว่างคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะเศรษฐศาสตร์ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2552). รายงานการวิจัยศักยภาพและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ 2551. สถาบันวิจัยและพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- กมลพรรณ จันทรพยอม. (2550). สภาพแวดล้อมทางครอบครัว โรงเรียน และบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. (วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณะอนุกรรมการโครงการศูนย์ศึกษาทดลองการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิต (2534). บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย. งามตา วนินทานนท์. (2545). การถ่ายทอดทางสังคมกับพัฒนาการของมนุษย์ เอกสารประกอบการสอน วิชา วป.581. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรัญศักดิ์ พิรศักดิ์โสภณ. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางสังคมด้านอารมณ์จากครอบครัวและจากเพื่อนกับประสิทธิภาพของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จำนงค์ มุ่งยุทธกลาง. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิตติยา ไชยศรีพรหม. (2527). ลักษณะบุคลิกภาพการปรับตัวของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษา (ม.1- ม.6) ในกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชมนุช บุญสิทธิ์. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยราชบุรี กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชลธิชา บุญเลี้ยง. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ กับรูปแบบการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ชิดชนก จิรเศวตกุล. (2545). ผลของการให้การปรึกษารายบุคคลตามแนวทฤษฎีปัญญาพฤติกรรมต่อการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เลือกอาชีพที่ไม่ใช่วัฒนธรรมทางเพศ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ชุตีระ ระบอบ. (2548). รายงานการวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพอิสระของบัณฑิตทางด้านบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชูชัย สมितिไกร. (2547). รายงานการวิจัยศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยไทย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฐิติพัฒน์ พิษญาดาพงศ์. (2548). พฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของพนักงานศึกษาตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน: กรณีศึกษาปทุมธานี. จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐสุดา สุจินันท์กุล. (2541). ปัจจัยด้านครอบครัว การทำงานและลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2541, มกราคม). รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม เพื่อการวิจัยสาเหตุของพฤติกรรมและการพัฒนาและการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์. *ทันตภิบาล*. 10(2): 105-108.
- ดาริกา อเนกนถ (2546). การเปรียบเทียบความทันสมัยของวัยรุ่นที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว แสดงตัวในระดับที่แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดุจเดือน พันธุมนาวิน. (2547). พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้า. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- (2550, ตุลาคม). รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) และแนวทางการตั้งสมมติฐาน ในการวิจัยสาขาจิตวิทยาพฤติกรรมศาสตร์ในประเทศไทย. *วารสารพัฒนาสังคม*. 9(1): 85 – 117.
- เต็มศักดิ์ คทวณิช. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ถิราพร ศุภสิริวุฒิ. (2548). ปัจจัยด้านลักษณะทางจิต ด้านสภาพแวดล้อม และด้านชีวสังคมเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลเกื้อหนุนบุพการีสูงอายุนุภาพของบุตร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2546). แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2551 - 2554).

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

ทัศนาศ ทอภักดี, อัจฉรา สุขารมณฺ์, และอรพินท์ ชูชม. (2543, พฤษภาคม). ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ ค่านิยมในอาชีพกับการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 1: 109-114.

ทิพย์สุตา จันทรแจ่มหล้า. (2544). ปัจจัยด้านจิตสังคมของผู้ดูแลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ธนศักดิ์ ศรีพิทักษ์พาณิชย์. (2549). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่ม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ธนากรณ ญาณพิทักษ์. (2535). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ธัญญามาศ คำมาดา. (2551). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ธีรนุช โมลิสกุลมงคล. (2533). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นนักธุรกิจที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นภาพรณ โฉ่หวัณนา. (2545). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นริศว์ ปรารมภ์. (2539). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับลักษณะการเผชิญปัญหาของนักเรียนวัยรุ่นใน

กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นันทน์ทพร เลี่ยมพรมราช. (2550). *ความต้องการการประกอบอาชีพอิสระของผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาแรงงานและสวัสดิการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นิศรา จันทรเจริญสุข. (2542). *ทัศนคติที่มีต่อการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาคณะวิชาบริหารธุรกิจสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตภาคพายัพ*. สารนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ) เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2540). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- ประทีป จิน๊ะ. (2540). *การวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับปรุงพฤติกรรม*. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปติณา บางกรวย. (2547). *ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค บุคลิกการเป็นผู้ประกอบการภูมิความรู้ความชำนาญ และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการประเภทที่พัก ในเขตพื้นที่ประสภภัยสินามิ พ.ศ.2547 ประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์.ศศ.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ปวลัย วรสุต. (2547). *การศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยดา สมบัติวัฒนา. (2550). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมของนิสิตปริญญาตรีโครงการบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. วิทยานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยพร ดวงทอง. (2539). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับบุคลิกภาพการแสดงตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผอบเธียร วงศ์ภักดี. (2537). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ฝึกอบรมในธนาคารพาณิชย์ไทย*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พจน์ จีระบลกิจ. (2543). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามอุดมคติตำรวจ: ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการตำรวจในจังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการโครงสร้างสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. ถ่ายเอกสาร.
- พินดา ชื้อสัตย์สกุลชัย. (2546). *การเปรียบเทียบความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของพนักงานเคาร์เตอร์อาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) กับ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่*. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรทิพย์ เขียวโฬฐ (2542). *การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของพยาบาลสภาการขาดไทยตามแนวทฤษฎี บุคลิกภาพของแคทเทิล*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรศิริ กองนวล. (2539). *การพัฒนาแบบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมพรรณ กิตติวงศ์ภักดี. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจที่มารับบริการในคลินิกโรคหัวใจในโรงพยาบาลนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พุดตาน ศรีเมฆ. (2541). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบูรณ์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ปัญญาพันธ์ ร่วมชาติ (2553). *ปัจจัยเชิงสาเหตุของความผูกพันต่อบทบาทเอกลักษณ์ของนักเรียนวิทยาศาสตร์ แรงจูงใจในการเรียนวิทยาศาสตร์และความคลุมเครือในบทบาทที่มีผลต่อพฤติกรรมตามบทบาทของนักเรียนวิทยาศาสตร์ที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์*. วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มนทกานต์ เมฆรา. (2546). *ปัจจัยที่พยากรณ์ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

ยศวรรณ นิพนธ์ศิริผล. (2541). ปัจจัยด้านบุคคลและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการพยาบาล ของพยาบาลวิชาชีพในหอผู้ป่วยหนัก ในโรงพยาบาลของรัฐเขต กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ยุพิน องคนานนท์. (2533). ทักษะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ยุพิน นิลวลัญกุล. (2541). การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลให้บุคคลประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระในเขตภาคตะวันออก. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยบูรพา.

รสรินทร์ ฉายแก้ว. (2536). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญแบบการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิตนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

รัตนกรณ์ ชนะขำ. (2545). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

เลิศลักษณ์ ชูเลิศ. (2549). การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1. วิทยานิพนธ์.กศ.ม (การวัดผลการศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.

วชิร โอภิชากร. (2533). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมสร้างเสริมในครอบครัวและสถานศึกษา กับจิตลักษณะที่เอื้อต่อการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาอาชีวศึกษาในภาคใต้. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วชิร โอภิชากร. (2541). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ และการรับรู้ถึงประสิทธิภาพแห่งตนต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส.). ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วรรณ สติยเสถียร. (2548). *บุคลิกภาพห้วงค์ประกอบกับกลวิธีเผชิญความเครียดของนิสิตปริญญาตรี*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณ ฉายาวัฒน์. (2544). *รูปแบบ ความสัมพันธ์ และการสร้างสมการทำนายของลักษณะของผู้ประกอบการ และภูมิความรู้ ความชำนาญ ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินกิจการของผู้ประกอบการ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้ง ก็พลาดได้. *ข่าวการวิจัยการศึกษา*, 18(3): 8-11.
- วิลาวัลย์ ภูม้ง. (2539). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมส่งเสริมสมุนไพรรองเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิลาสลักษณ์ ชวัลลี. (2538, มกราคม). การรับรู้ความสามารถของตนในเรื่องอาชีพ: ตัวแปรที่น่าสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพและการทำงาน. *วารสารจิตวิทยา*, 1: 97-109.
- (2542). *ผลของรางวัลภายนอกและการรับรู้ความสามารถของตนที่มีต่อแรงจูงใจภายในของนักเรียน*. รายงานการวิจัยฉบับที่ 81. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรัทธม ธนะภูมิ. (2535). *พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริวรรณ พจนอารี. (2551). *การศึกษาเปรียบเทียบเชาวน์อารมณ์ ความสามารถในการเผชิญปัญหา ฟันฝ่าอุปสรรค และเจตคติมุ่งประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพาณิชยการ เพชรบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมคิด รักษาทรัพย์. (2547). *การวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพมุ่งประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสายคหกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมสมุทร มุ่งสันติ. (2539). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ สหวิทยาลัยอีสานใต้*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สมสวัสดิ์ บุญทาคำ. (2546). *ความต้องการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาสำนักวิชาการจัดการ และสำนักวิชาอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง*. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (บริหารธุรกิจ). เชียงราย: สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *รายงานการวิจัย: การศึกษาความต้องการกำลังคนเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ*. กรุงเทพฯ: สกศ., สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2546). *สภาวะการณ์ SME*. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สุพิน โนนุช. (2543). *การศึกษาทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางเมืองเขื่อนฝ่องอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุมาลี สวีสอาด. (2550). *ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อดิศักดิ์ สิงห์สีโว (2549). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรื่องปริมาณสัมพันธ์ที่เน้นการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (วิทยาศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อนิสรา พลยูง. (2552). *ประสิทธิผลของโปรแกรมทันตสุขศาสตร์โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนร่วมกับการสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคปริทันต์ ในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มาใช้บริการโรงพยาบาลน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ส.ม. (สุขศึกษาการส่งเสริมสุขภาพ). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- อาคิรา โสภณวิชรวงศ์. (2552). *อำนาจพยากรณ์ของความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและแรงจูงใจภายในที่มีต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

- อมรรัตน์ อุ่นจิตร. (2547). ผลของการใช้โปรแกรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพตามแบบพุทธิปัญญา
สารสนเทศต่อการพัฒนาการรู้คิดแห่งตนและความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยา
การศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- อรุณ ฐีสังข์.(2542). อิทธิพลของปัจจัยทางครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก
อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- อรพินท์ ชูชม; และอัจฉรา สุขารมณ. (2543). การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแรงจูงใจ
ภายใน: ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจภายใน. รายงานการวิจัยฉบับที่ 76. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรพินท์ ชูชม, อัจฉรา สุขารมณ, และวิลาสลักษณ์ ชวัลลล. (2543, พฤษภาคม). การพัฒนาแบบวัด
แรงจูงใจภายใน (Development of Intrinsic Motivation Scale). วารสารพฤติกรรมศาสตร์.
6(1): 83-95.
- (2542). การพัฒนาแบบวัดแรงจูงใจภายใน. รายงานการวิจัยฉบับที่ 70. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรอนงค์ ทรงสกุล. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสับสนุน, มโนภาพแห่งตนและ
การสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลินิก).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณศรี อักษรศรี. (2544). การศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปี 4 สถาบันราชภัฏภูเก็ต. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยา
การแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา สุขารมณ, อรพินท์ ชูชม; และทัศนาก ทอภักดี. (2540) .องค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อ
การเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี. รายงานการวิจัยฉบับที่ 62. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการศึกษา-อาชีพของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 64. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- อัฐพล เชื้อนคำ. (2548). *คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการและความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและ องค์การ). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- Ajzen, I. (1991, July). The theory of planned behaviour. *Organizational Behaviour and Human Decision Processes*. 50: 179-211.
- Ajzen, Icek. (2002). *Constructing a TpB Questionnaire: Conceptual and Methodological Considerations*. From <http://www-unix.oit.umass.edu/izen/tpbrefs.html>.
- Ajzen, I.; & Fishbine, M. (1980). *Understanding Attitudes and Predicting Social Behavior*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Allport, Gordon W. (1967). "Attitude," *In Reading in Attitude Theory and Measurement*. Edited by Martin Fishbein. P1-13. New York: John Wiley and sons.
- Allpoort, Gardow W. (1978). The Handbook of social Psychology," in The Nature of Attitudes and Attitude change. P.142. Massachusettle: Weisley Publishing Co.,
- Anasrasi, Ann. (1968). *Personality Development*. New York: McGraw-Hill Book.
- Baron, Robert A. (1992). *Psychology*. 2nd ed. Boston: Allyn & Bacan. Benet. Verronica & Waller, Niels G. (1995). *Journal of Personality and Social Psychological*. 69(4): 704-718.
- Betz, N.E. (1992). *Counseling uses of career self-efficacy theory*. *The Career Development Quarterly*, 41,24.
- Betz, N. E., Klein, K.; & Taylor, K. M. (1996). Evaluation of a short form of the Career Decision-Making Self-Efficacy scale. *Journal of Career Assessment*. 4: 47-57.
- Bird, B. (1988). Implementing entrepreneurial ideas: The case for intention. *Academy of Management Review*. 13, 442-453.
- Breman, E.J. (1989). *Performance Management Workbook*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Bygrave, W. D. (1994). *The portable MBA in entrepreneurship*. New York: John Wiley.
- Cattell, F. G.(1976) . *Personality and Motivation: Struture and Measurement*. New York: Harcourt, Beace, Word.
- Corcoran, D. K. 1981. *Investigation of the Relationship between Selected variables and the Decision-Making and Managerial Ability of Head Nurses in the Army Nurse Corps*. Texas: Thesis of Doctor's Degree, The University of Texas at Austin.

- Crant, J.M.. (1996, July). The Proactive Personality Scale as a Predictor of Entrepreneurial Intentions. *Journal of Small Bussiness Management*. 34(3): 42-49.
- Drennan,J. & Saleh, M.A. (2008). Dynamics of entrepreneurship intentions of MBA students: An Asian developing country perspective. *The 16th Annual Conference on Pacific Basin Finance*. Economics, Accounting and Management, Brisbane, Queensland, Australia.
- Eaddy. Vanik Silas. (1969). "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocation Agriculture Students in Louisiana," in *Dissertation Abstracts International*. V.29. 2958-2959-A. An Arbor. University Microfilms International.
- Eysenck, H. J. (1970). *The Struture of Humman Personality*. London: Methuen Co. Ltd Company
- Guilford, J.P. (1975). *Psychometric Methods*. New York: McGraw-Hill.
- Hao Zhao, Scott E. Seibert; & G.T.Lumpkin. (2009, April). The Relationship of Personality to ntrepreneurial Intentions and Performance: A Meta-Analytic Review. *Journal of Management*. 381-394.
- Hisrich, R.D. (1984, May). The Women Entrepreneur in the United States and Puerto Rico: A Comparative Study. *Leadership and Organization Development Journal*. 5: 3-8.
- Jacobowitz, A.; & D. Vidler. (1982, March). Characteristics of Entrepreneur: Implication of Vocation Guidance. *Vocation Guidance Quarterley*. 30: 252-257.
- James G. March; & Zur Shapira (1987, Novamner). *.Managerial Perspectives on Risk and Risk Taking*. Source: Management Science, 33(11): 1404-1418.
- Johnson, Wayne Edward. (1992, October). Characteristics of Oregon agricultural export entrepreneurs. *Proquest-Dissertation Abstract*. 1139. Oregon State University.
- Juan Herrero; et al. (2005). The relationships of adolescent school-related deviant behaviour and victimization with psychological distress: Testing a general model of the mediational role of parent and teachers across groups of gender and age. Spain: *Journal of Adolescence*. From <http://www.elsevier.com/locate/ssresearch>.
- Karan M.O' Brien. (2003). *Measuring Career Self-Efficacy: Promoting Confidence and Happiness at Work*. 118 – 119.
- Krueger, N. F., Reilly, M. D.; & Carsrud, A. L. (2000). Competing models of entrepreneurial intentions. *Journal of Bussiness Venturing*. 15: 411-432

- Latham, Grary P.; & Saari Lise M. (1979). "Application of Social-Learning Theory to training Supervisors Through Behavioral Model. *Journal of Applied Psychology*. 64(3): 239-246.
- Lee, C. P; et al. (1991, November). An Empirical Analysis of A Goal Setting Questionnaire. *Journal of Organizational Behavior*. 12: 467-482.
- Luthans, Fred. (1995). *Organization Behavior*. Singapore. New York: Mc Graw-Hill International.
- Mc.Cannell, J. V. (1974). *Understanding Human Behavior*. New York: Holt, Richart and Watston.
- Morris, Charles G. (1996). *Understanding Psychology*. 3 rd ed. New Jersey: Prentice-Hal.
- Peter Muris ; Cor Meesters; & Rufa Diederien. (2005, January). Psychometric properties of the Big Five Questionnaire for Children (BFQ-C) in a Dutch sample of young adolescents. *Personality and Individual Differences*. 38: 1757-1769.
From <http://www.elsevier.com/paid>
- Pickle, H. B.; & Abrahamson, R. L. (1990). *Small business management*. 5th ed. United States of America: Hal B. Pickle, Royce L. Abrahamson.
- Robbins, S. P.; et al. (1994). *Organizational Behavior*. Australia: McPherson's Printing Group.
- Rokeach, Milton. (1970). *Beliefs, Attitudes and Values*. San Francisco: Jossey Bass Inc.
- Samuel, William. (1981). *Personality: Searching for the Sources of Human Behavior*. New York: McGraw-Hill.
- Saulo Dubard Barbosa, Megan W. Gerhardt ; & Jill Richard Kickul. (2007). The Role of Cognitive Style and Risk Preference on Entrepreneurial Self-Efficacy and Entrepreneurial Intentions. *Journal of Leadership & Organizational Studies*. 13(4): 86-96.
- Thoits, P.A. (1982, June). Conceptual, Methodological and Theoretical Problem in Studying Social Support as a Buffer against Life Stress. *Journal of Health and Behavior*. 23(3): 145-159.
- Triandis, Harry C. (1971). *Attitude and Attitude Change*. New York: John Wiley and Sons.

Vishal K. Gupta; & Nachiket M. Bhawe (2007). The Influence of Proactive Personality and Stereotype Threat on Woman's Entrepreneurial Intentions. *Journal of Leadership & Organizational Studies*. 13(4); 73-80.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีจำนวนทั้งสิ้น 8 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจภายใน

ตอนที่ 4 บุคลิกภาพแบบแสดงตัว

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ

ตอนที่ 6 การสนับสนุนทางสังคม

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ตอนที่ 8 แบบสอบถามเจตคติต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ด้วยความถูกต้องและครบถ้วน ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เป็นความลับเพื่อประโยชน์ทางการวิจัยเท่านั้น

นางสาวพรทิพย์ ม่วงมี

นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โปรดทำเครื่องหมาย **P** ลงใน * ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

* 1. ชาย

* 2. หญิง

2. ท่านมีประสบการณ์ในการทำงานเพื่อหารายได้ด้วยตนเองในระหว่างการศึกษาหรือไม่

* 1. เคยมีประสบการณ์

* 2. ไม่เคยมีประสบการณ์

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ

จริงที่สุด $\dagger$ ----- „ ----- f ----- , ----- • ไม่จริงเลย

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	6	5	4	3	2	1
1) ฉันตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ ทักษะ และทุน ในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต						
2) ฉันยังคงพยายามที่จะพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ ทักษะ และทุน ในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคตแม้ว่าจะต้องเหนื่อยยากลำบากเพียงใดก็ตาม						
3) ฉันวางแผนที่จะพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ ทักษะ และทุน ในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต						
4) ฉันมุ่งมั่นที่จะแสวงหาข้อมูลเพื่อให้ตนเองเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในอนาคตได้						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	6	5	4	3	2	1
5) ฉันพยายามที่จะแสวงหาข้อมูลเพื่อให้ตนเองเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในอนาคตได้แม้ว่าจะทำให้เหลือเวลาในการทำกิจกรรมอย่างอื่นน้อยลง						
6) ฉันวางแผนที่จะแสวงหาข้อมูลเพื่อให้ตนเองเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในอนาคตได้						
7) ฉันเจตนาที่จะเป็นผู้ประกอบการทันทีภายหลังจากจบการศึกษา						
8) ฉันพยายามที่จะเป็นผู้ประกอบการให้ได้ทันทีที่จบการศึกษาแม้ว่าตนเองอาจจะยังไม่มีความพร้อมในบางเรื่อง						
9) ฉันมีการวางแผนเพื่อให้ตนเองสามารถเข้าไปสู่อาชีพผู้ประกอบการได้ทันทีที่จบการศึกษา						
10) ฉันคงจะตั้งใจเจตนาที่จะเป็นผู้ประกอบการหากฉันได้รับโอกาสทำงานที่มีอนาคตที่ดีกว่า						
11) ฉันคงจะตั้งใจความพยายามที่จะเป็นผู้ประกอบการหากฉันได้รับโอกาสทำงานที่มีอนาคตที่ดีกว่า						
12) ฉันคงจะตั้งใจแผนการที่วางไว้ในการเตรียมพร้อมเข้าสู่อาชีพผู้ประกอบการ หากฉันรู้ว่าตนเองจะได้รับโอกาสทำงานที่มีอนาคตที่ดีกว่า						
13) หากฉันมีประสบการณ์ธุรกิจที่ทำระหว่างเรียนแล้วขาดทุน ฉันคงจะตั้งใจเจตนาที่จะเป็นผู้ประกอบการ						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	6	5	4	3	2	1
14) หากฉันมีประสบการณ์ธุรกิจที่ทำระหว่างเรียนแล้วขาดทุน ฉันคงละทิ้งความพยายามที่จะผลักดันให้ตนเองเป็นผู้ประกอบการ						
15) หากฉันมีประสบการณ์ธุรกิจที่ทำระหว่างเรียนแล้วขาดทุน ฉันคงละทิ้งแผนการที่วางไว้ในกรเข้าสู่อาชีพผู้ประกอบการ						
16) แม้ว่าฉันจะเคยมีเจตนาที่จะเลือกเป็นผู้ประกอบการในอนาคต แต่หากเพื่อนๆ ชักชวนไปทำงานประจำทำฉันก็อาจลังเลใจได้						
17) แม้ว่าฉันจะเคยมีความพยายามที่จะเป็นผู้ประกอบการในอนาคตให้ได้ แต่หากเพื่อนๆ ชักชวนไปทำงานประจำทำฉันก็อาจลังเลใจได้						
18) แม้ว่าฉันจะเคยมีการวางแผนที่จะช่วยให้ตนเองได้เป็นผู้ประกอบการในอนาคต แต่หากเพื่อนชักชวนไปทำงานประจำทำฉันก็อาจลังเลใจได้						

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความแรงใจภายใน

จริงที่สุด $\dagger$ ----- „ ----- f ----- , ----- • ไม่จริงเลย

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	6	5	4	3	2	1
1. ความรู้สึกว่าประสบความสำเร็จจากการทำงานมีคุณค่าต่อฉันมากกว่าการได้รับรางวัลเกียรติยศ						
2. ฉันชอบทำงานต่าง ๆ ด้วยตนเองมากกว่าที่จะอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่น						
3. ฉันต้องการทำงานที่ง่ายมากกว่างานที่ใช้ความสามารถ อย่างเต็มที่						
4. ฉันชอบงานที่ยากเพราะว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ						
5. ฉันชอบในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน						
6. ฉันชอบทำงานที่แปลกใหม่อยู่เสมอ มากกว่างานที่ซ้ำ ๆ						
7. ฉันต้องการงานที่ให้โอกาสเพิ่มพูนความรู้หรือทักษะ						
8. ฉันค้นหาคำตอบของสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง						
9. โดยปกติฉันไม่มีการวางแผนอะไรเพราะว่าเป็นการยากสำหรับฉันที่จะทำตามแผนนั้น						
10. ฉันเชื่อว่าการทำงานให้ดีจะปราศจากความหมายถ้าไม่มีใครชื่นชม						
11. ฉันขาดความมั่นใจในตนเองถ้าสิ่งนั้นไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง						
12. ฉันสามารถเรียนรู้ได้เกือบทุกสิ่ง ถ้าฉันมีความสนใจ						
13. ฉันวางแผนการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง						
14. ฉันชอบทำงานที่ไม่ต้องใช้ความพยายามมากนัก						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	6	5	4	3	2	1
15. ฉันมีความรู้สึกพอใจมากหากฉันเป็นคนตัดสินใจริเริ่มทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง						
16. งานที่ฉันพอใจจะทำอย่างยิ่งคืองานที่ฉันได้รับผิดชอบอย่างเต็มที่						
17. ฉันมีความกระตือรือร้นที่จะทำเรียนรู้ในการเป็นผู้ประกอบการ						
18. ความอยากรู้อยากเห็นเป็นตัวกระตุ้นในสิ่งที่ฉันทำส่วนใหญ่						
19. ฉันชอบงานที่เปิดโอกาสให้ฉันแสดงความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ						
20. ฉันมักมีข้อสงสัยอยากรู้ต่อสิ่งที่ฉันได้ยินเห็น หรืออ่านอยู่เสมอ						
21. ความสำเร็จของฉันมักเกิดขึ้นด้วยความบังเอิญ						
22. เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานฉันมักจะเริ่มทำทันที						
23. การทำให้อาจารย์พอใจเป็นตัวกระตุ้นที่สำคัญในการทำงานของฉัน						
24. ฉันเพลิดเพลินและจดจ่อในการค้นหาสิ่งที่ฉันต้องการรู้						
25. บางครั้งฉันสนุกกับการทำงานจนกระทั่งลืมเวลา						
26. ตราบเท่าที่ฉันยังเพลิดเพลินกับวิชาที่เรียน ฉันไม่คำนึงถึงคะแนนที่ได้รับ						
27. ฉันพอใจมากที่จะเสาะแสวงหาคำตอบในสิ่งที่ฉันไม่รู้ ถึงแม้จะใช้เวลานาน						
28. ฉันชอบทำงานด้วยความคิดของตัวเอง						

ตอนที่ 4 บุคลิกภาพแบบแสดงตัว

เมื่อท่านเริ่มตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคตเมื่อจบการศึกษาแล้วท่านมีบุคลิกภาพ
ส่วนตัว อย่างไร

ตัวเลือกของแบบวัดบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

จริงที่สุด + ... , ... • ไม่จริงเลย

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	6	5	4	3	2	1
บุคลิกภาพแบบแสดงตัว						
1. ฉันชอบพบปะผู้คน						
2. ฉันชอบแข่งขันกับคนอื่น ๆ						
3. ฉันชอบเคลื่อนไหวและทำกิจกรรมมาก						
4. ฉันชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น						
5. ฉันสามารถพูดกับผู้อื่นได้อย่างง่ายดายในสิ่งที่ฉันคิด						
6. ฉันมักพูดในสิ่งที่ตนเองคิด						
7. ฉันชอบหากิจกรรมอย่างอื่นทำ เพื่อไม่ให้ตนเองว่าง						
8. ฉันชอบสนทนากับผู้อื่น						
9. ฉันสามารถทำให้ผู้อื่นเชื่อมั่นในความคิดของฉัน						
10. เมื่อฉันพูดผู้อื่นจะรับฟังและทำตามสิ่งที่ฉันพูด						
11. ฉันเป็นคนชอบพูดเล่น/สนุกสนาน						
12. ฉันมีเพื่อนๆ ได้โดยง่าย						
13. ฉันมีความสุขว่าเรีงและมีชีวิตชีวา						

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการคัดเลือตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ

ตัวเลือกของแบบวัดการคัดเลือตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ

จริงที่สุด $\dagger$ ----- „ ----- f ----- , ----- • ไม่จริงเลย

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	6	5	4	3	2	1
1. คนที่มีความสำคัญต่อฉัน <u>ส่วนมาก</u> คิดว่าฉันควรมีความรู้สึที่ดีต่อการประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการ						
2. คนที่มีความสำคัญต่อฉัน <u>ส่วนมาก</u> มีความรู้สึที่ดีต่อการประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการ						
3. คนที่มีความสำคัญต่อฉัน <u>ส่วนมาก</u> คิดว่าฉันควรเข้าร่วมกิจกรรมอบรม สัมมนาต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการเป็นผู้ประกอบการ						
4. คนที่มีความสำคัญต่อฉัน <u>ส่วนมาก</u> เข้าร่วมกิจกรรมอบรม สัมมนาต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการเป็นผู้ประกอบการ						
5. คนที่มีความสำคัญต่อฉัน <u>ส่วนมาก</u> ฉันควรประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการ						
6. คนที่มีความสำคัญต่อฉัน <u>ส่วนมาก</u> ประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการ						

ตอนที่ 6 การสนับสนุนทางสังคม

จากการที่ท่านมีการสนับสนุนทางสังคมอย่างไร

ตัวเลือกของแบบการสนับสนุนทางสังคม

จริงที่สุด $\dagger$ ----- „ ----- f ----- , ----- • ไม่จริงเลย

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	6	5	4	3	2	1
1. นอกเหนือจากพ่อแม่ ฉันก็มีญาติที่สามารถให้คำแนะนำในการเป็นผู้ประกอบการได้						
2. แม้ว่าคนในครอบครัวจะไม่เห็นด้วยกับการเป็นผู้ประกอบการ ฉันก็มีคนรอบข้างที่สามารถให้กำลังใจแก่ฉันได้						
3. เมื่อฉันต้องการคำแนะนำในการที่จะเป็นผู้ประกอบการก็มีคนภายนอกครอบครัวที่ช่วยฉันได้						
4. ในกรณีที่ฉันตัดสินใจไม่ได้ว่าจะทำธุรกิจอะไรดี ฉันก็มีญาติที่สามารถช่วยฉันให้หายกลุ้มใจได้						
5. ฉันมีญาติผู้ใหญ่ที่สามารถช่วยเหลือเรื่องเงินทองในการลงทุนทำธุรกิจได้						
6. ฉันมีเพื่อนที่สามารถช่วยให้กำลังใจฉันเมื่อท้อแท้ในการที่จะเรียนรู้ ฝึกฝนตนเองเพื่อเป็นผู้ประกอบการ						
7. เพื่อนให้ข้อมูลแก่ฉัน เพื่อเป็นช่องทางในการทำธุรกิจเสมอ						
8. พ่อ แม่ ทำให้ฉันรู้สึกภาคภูมิใจที่ฉันมักหาช่องทางในการทำธุรกิจเสมอ						
9. ฉันสามารถพึ่งพาด้านการเงินจากพ่อ-แม่ ในการลงทุนทำธุรกิจได้						
10. เมื่อฉันเดือดร้อนเรื่องเงินกะทันหัน ฉันสามารถหยิบ ยืม เงินจากเพื่อนมาหมุนเวียนชั่วคราวก่อนได้						

ตอนที่ 7 ความสามารถในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ

เมื่อท่านเริ่มตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการในอนาคตเมื่อจบการศึกษาแล้วท่านมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ เพียงใด

ตัวเลือกของแบบวัดความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

จริงที่สุด $\dagger$ ----- $\dots$ ----- ,, ----- f ----- , ----- • ไม่จริงเลย

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	6	5	4	3	2	1
1. ฉันค้นหาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับอาชีพผู้ประกอบการไว้แล้ว						
2. ฉันเลือกอาชีพ โดยประเมินจากศักยภาพและความสามารถของตนเอง						
3. ฉันวางแผนเป้าหมายที่จะเป็นผู้ประกอบการในอีก 5 ปีข้างหน้า						
4. ถ้าฉันมีปัญหาเกี่ยวกับอาชีพที่ฉันเลือกไว้ ฉันจะตัดสินใจที่ละขั้นตอนเพื่อแก้ปัญหานั้น						
5. ฉันสามารถประเมินความสามารถของตนเองได้						
6. ฉันสามารถเลือกอาชีพจากหลายๆ อาชีพที่ฉันสนใจจนเหลือเพียง 1 อาชีพ ได้						
7. การตัดสินใจอย่างมีขั้นตอนเป็นสิ่งที่นำไปสู่ความสำเร็จในอาชีพที่ฉันเลือก						
8. แม้มีอุปสรรคมาขัดขวาง ฉันก็ยังยืนหยัดที่จะทำอาชีพตามที่ตั้งเป้าหมายไว้						
9. ฉันเลือกอาชีพที่ฉันจะเป็นไว้แล้ว						
10. ฉันจะหางานทำในอีก 10 ปี ข้างหน้า						
11. ฉันจะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับรูปแบบการดำเนินชีวิต						
12. ฉันได้เตรียมใบสมัครงานไว้แล้ว						
13. ถ้าฉันไม่ชอบอาชีพที่ฉันเลือกไว้ ฉันก็จะเปลี่ยน						
14. การตัดสินใจ เป็นสิ่งที่มีค่ามากที่สุดในการเลือกอาชีพนั้น						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	6	5	4	3	2	1
15.ฉันค้นหาข้อมูลรายได้เฉลี่ยของกลุ่มอาชีพผู้ประกอบการในแต่ละปี						
16.ฉันตัดสินใจเลือกอาชีพโดยไม่คำนึงว่าจะถูกหรือผิด						
17. ถ้าฉันไม่พอใจการเลือกอาชีพผู้ประกอบการ ฉันก็จะเปลี่ยน						
18. ฉันจะทุ่มเท เสียสละ แรงกาย แรงใจ จนกว่าจะประสบความสำเร็จในอาชีพผู้ประกอบการ						
19. ฉันชอบคุยกับกลุ่มคนที่ประกอบอาชีพผู้ประกอบการ						
20. การเลือกอาชีพฉันจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมและฉันสนใจ						
21. ถ้าเป็นไปได้ ฉันจะเลือกทำงานกับองค์กร และนายจ้างที่สามารถให้ความมั่นคงแก่ฉันได้						
22. ฉันจะเลือกอาชีพ ให้เหมาะสมกับรูปแบบและวิถีชีวิตที่ฉันชอบ						
23. ฉันค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการสำเร็จการศึกษา หรือสถาบันการศึกษาชั้นนำ						
24.กระบวนการสัมภาษณ์งาน ช่วยให้ฉันประทับใจประสบความสำเร็จได้						
25. ฉันมีทางเลือกอาชีพอื่น ถ้าฉันไม่สามารถประกอบอาชีพฉันเลือกไว้ตั้งแต่แรกได้						

ตอนที่ 8 เจตคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ

1. ด้านความคิด

จริงที่สุด $\dagger$ ----- „ ----- f ----- , ----- • ไม่จริงเลย

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	6	5	4	3	2	1
1. อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ทำหาความสามารถ						
2. ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีการเตรียมตัวในการทำงาน						
3. อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่น่าสนใจ						
4. อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคม						
5. การประกอบอาชีพอิสระไม่จำเป็นต้องมีความรู้						
6. ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีความรับผิดชอบสูง						
7. อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ไม่มีเกียรติ						
8. อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่สามารถทำประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติ						
9. อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่จะต้องใช้เวลาอดทนพยายาม						
10. ส่วนมากผู้ประกอบอาชีพอิสระจะเป็นผู้ที่ตกงาน ไม่มีงานทำ						
11. อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ขึ้นอยู่กับโชคชะตา						
12. ผู้ประกอบอาชีพอิสระสามารถที่จะขยายกิจการของตนเองให้มีขนาดใหญ่ได้						
13. ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีความกระตือรือร้น						
14. อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่น่าเบื่อเพราะไม่มีวันหยุด						
15. อาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ไม่มีความก้าวหน้า						

2. ด้านความรู้สึกรู้สึก

ตัวเลือกของแบบวัดทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการด้านความรู้สึกรู้สึก

จริงที่สุด $\dagger$ ----- $\dots$ ----- „ ----- f ----- , ----- • ไม่จริงเลย

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	6	5	4	3	2	1
16. ฉันรู้สึกพอใจหากฉันได้ประกอบอาชีพอิสระ						
17. ฉันรู้สึกสบายใจที่ได้ทำงานที่ไม่ต้องอยู่ใต้คำสั่งใคร						
18. ฉันรู้สึกว่าอาชีพอิสระไม่เหมาะกับตนเอง						
19. ฉันรู้สึกภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือมหาวิทยาลัย เมื่อมีกิจกรรมขายของในงานต่างๆ เช่น การขายงานลอย กระทง เป็นต้น						
20. ฉันรู้สึกอาชีพที่จะต้องไปขายของ						
21. ฉันรู้สึกว่าประกอบอาชีพอิสระ สามารถสร้างงาน ให้กับผู้กำลังหางานได้						
22. ฉันรู้สึกภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการจัดงานนิทรรศการงาน อาชีพอิสระ						
23. ฉันรู้สึกท้าทายความสามารถ เมื่อได้เนะนื่องานอาชีพ อิสระให้กับ						
24. ฉันรู้สึกว่าผู้ประกอบการอาชีพอิสระ มักไม่ได้รับการยกย่อง						
25. ฉันรู้สึกว่าสร้างอาชีพใหม่ๆ ส่วนใหญ่มาจาก ความคิดของผู้ประกอบการอาชีพอิสระ						
26. ฉันรู้สึกว่าประกอบอาชีพอิสระ มีโอกาสสร้างรายได้ ได้มากกว่าอาชีพรับจ้าง						
27. ฉันรู้สึกภูมิใจว่าการประกอบอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ไม่ ค่อยมีผู้ให้ความสนใจ						
28. ฉันรู้สึกว่าอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ไม่ค่อยมีผู้ให้ความ สนใจมากนัก						

3. แนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม

ตัวเลือกของแบบวัดทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม

จริงที่สุด $\dagger$ ----- ... ----- ,, ----- f ----- , ----- $\bullet$ ไม่จริงเลย

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	6	5	4	3	2	1
29. เมื่อมีเวลาว่างฉันจะรวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ						
30. ฉันเลือกที่จะเรียนต่อดีกว่าจะออกไปประกอบอาชีพอิสระ						
31. เวลาที่มหาวิทยาลัยจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ ฉันจะเข้าไปดูว่ามีอาชีพอะไรที่น่าสนใจบ้าง						
32. ฉันติดตามข่าวสารการสอบเข้ารับราชการมากกว่าข่าวการประกอบอาชีพอิสระ						
33. ฉันเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมในการจัดงานนิทรรศการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ						
34. เมื่อมีโอกาส ฉันจะหาประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอิสระ โดยฝึกงานในสถานประกอบการต่างๆ						
35. ฉันสนใจที่จะทำงานอะไรก็ได้ ที่มีเงินเดือนมั่นคงมากกว่าจะประกอบอาชีพอิสระ						
36. ฉันชอบคิดและทำสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ออกมาขายให้เพื่อน						
37. ฉันจะหาโอกาสพูดคุยกับผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระ						

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

ข้อที่	r
1	.7431
2	.7328
3	.7328
4	.7461
5	.7352
6	.7321
7	.7409
8	.7471
9	.7271
10	.7542
11	.7474
12	.7295
13	.7271
14	.7206
15	.7273
16	.7415
17	.7360
18	.7420

ค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.7480

ตาราง 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแรงจูงใจภายใน

ข้อที่	r	ข้อที่	r
1	.8435	15	.8371
2	.8278	16	.8283
3	.8274	17	.8467
4	.8270	18	.8332
5	.8263	19	.8365
6	.8476	20	.8413
7	.8353	21	.8482
8	.8289	22	.8343
9	.8388	23	.8381
10	.8489	24	.8334
11	.8322	25	.8305
12	.8383	26	.8281
13	.8308	27	.8263
14	.8299	28	.8299

ค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.8400

ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α)
ของบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

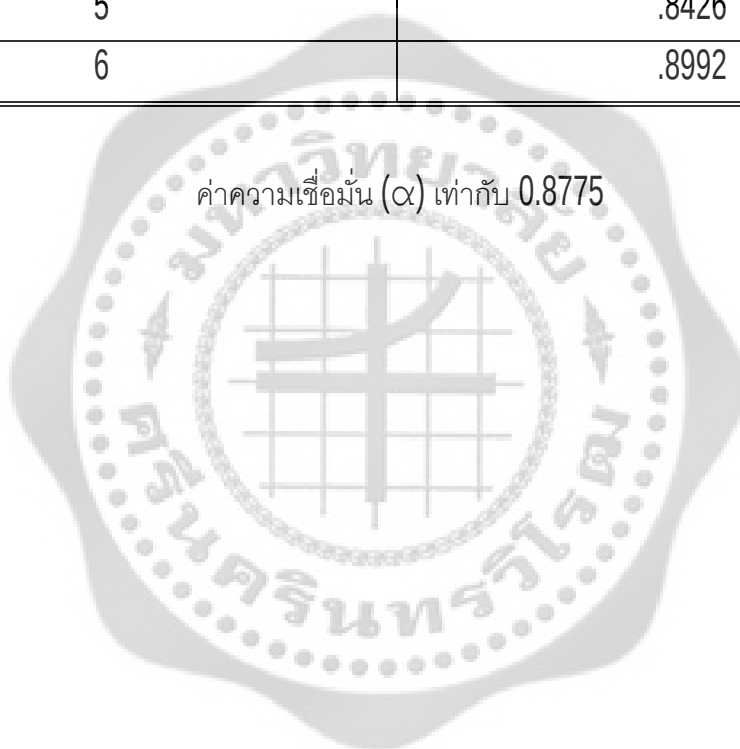
ข้อที่	r
1	.7923
2	.7814
3	.7763
4	.7578
5	.7714
6	.7972
7	.8079
8	.7595
9	.7774
10	.7668
11	.8111
12	.7829
13	.7990

ค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.7974

ตาราง 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ

ข้อที่	r
1	.8495
2	.8400
3	.8493
4	.8590
5	.8426
6	.8992

ค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.8775

ตาราง 16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α)
ของการสนับสนุนทางสังคม

ข้อที่	r
1	.8903
2	.8980
3	.8805
4	.8757
5	.8737
6	.8915
7	.8834
8	.8795
9	.8928
10	.8822

ค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.8953

ตาราง 17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α)
 ของความสามารถในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ

ข้อที่	r
1	.8492
2	.8524
3	.8594
4	.8484
5	.8585
6	.8534
7	.8465
8	.8500
9	.8588
10	.8637
11	.8578
12	.8461
13	.8560
14	.8501
15	.8415
16	.8612
17	.8501
18	.8470
19	.8475
20	.8560
21	.8567
22	.8571
23	.8455
24	.8464
25	.8426

ค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.8573

ตาราง 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับคะแนนรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (α)
ของความสามารถในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ

ข้อที่	r	ข้อที่	r
1	.7896	20	.7906
2	.7891	21	.7895
3	.7914	22	.7957
4	.8047	23	.7963
5	.7776	24	.7836
6	.7850	25	.7897
7	.7807	26	.7946
8	.7905	27	.8221
9	.7880	28	.7873
10	.7806	29	.8027
11	.7891	30	.7972
12	.7955	31	.8119
13	.7905	32	.7912
14	.7853	33	.8243
15	.7880	34	.8119
16	.7882	35	.7905
17	.7893	36	.8065
18	.7825	37	.8079
19	.8058		

ค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.7991

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล นางสาวพรทิพย์ ม่วงมี
 วัน เดือน ปี เกิด 28 ธันวาคม 2524
 สถานที่เกิด จังหวัดอุดรธานี
 ที่อยู่ปัจจุบัน หอพักนักกีฬา ม.ธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ต.คลองหนึ่ง
 อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12121
 ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน นักวิชาการเวชสถิติ
 เจ้าของกิจการสเปรย์สารส้ม Smoothlyfresh
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2537 ประถมศึกษา
 จาก โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี
 พ.ศ. 2542 มัธยมศึกษาตอนต้น-ปลาย
 จาก โรงเรียนอุดรวิทยานารี
 พ.ศ. 2547 วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาสถิติ
 จาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 พ.ศ. 2554 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
 จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ